

2011

Tizenkét hónap krónikája

Január 1. Fél évre Magyarország lett az Európai Unió soros elnöke.

Január 4. *„A német kormány ellenzi, hogy Magyarország EU-elnökként a keleti partnerországokkal médiaügyekről tárgyaljon”* – jelentette ki Werner Hoyer német külügyi államminiszter. François Baroin francia miniszter, kormány szóvivő pedig az új magyar médiatörvény módosítására szólított fel, mondván: a jogszabály *„nem egyeztethető össze annak a sajtószabadság-eszmének az alkalmazásával, amelyet az európai szerződések mindegyike érvényesnek tekint”*. A két politikus ezzel csatlakozott több nyugat-európai kollégájához, valamint azokhoz a német, angol, amerikai, osztrák, lengyel és más lapokhoz és TV-társaságokhoz, amelyek élesen bírálták az új magyar törvényt. A magyar kormány illetékesei válaszul azt hangoztatták, hogy a kritika félreértésen, tájékoztatatlanságon vagy a hazai ellenzék hamis propagandáján alapul, és a január 4-én elkészült hiteles angol fordítás tisztázza majd a helyzetet. Emellett – bár a bírálatokat visszautasították – ígéret hangzott el minden vitatott kérdés őszinte megbeszélésére.

A Fővárosi Ítéletábra hatályon kívül helyezte az elmúlt évek egyik legsúlyosabb gazdasági bűnügyében, a Baumag-ügyben 2010 januárjában hozott ítéletet, amellyel Balázs Lászlót, a Baumag Szövetkezet alapítóját tőkebefektetési csalás miatt hét év börtönbüntetésre ítélte. Az első fokú bíróság ugyanis nem sorolta föl a bizonyítékokat, illetőleg azt, hogy a bizonyítékokat hogyan értékelte az eljárás során. A Baumag Szövetkezet 1995-től a banki kamatnál jóval magasabb hozamot ígérve gyűjtötte a pénzt. A piramisjátékszerűen működő rendszer 2003 végére összeomlott. A vád szerint a Baumag vezetői tizenháromezer kisbefektetőt károsítottak meg összesen negyvenmilliárd forinttal. Az első fokú bíróság hét évi börtönbüntetésre, a közügyektől kilenc évi eltiltásra és kilencmillió forint mellékbüntetésre ítélte Balázs Lászlót.

Január 5. A Külügyminisztérium hivatalos közleményben utasított vissza minden olyan külföldi sugallatot, hogy a vitatott médiatörvény miatt korlátozzák Magyarország EU-elnöki jogait. Ugyanakkor Martonyi János külügyminiszter újságírók előtt nem zárta ki az új jogszabály módosításának lehetőségét. *„Várjuk meg az Európai Bizottság megállapításait, és meglátjuk, miként orvosolhatjuk a helyzetet”*, ha szükség van rá – mondta a külügyminiszter az AFP beszámolója szerint. Sziijártó Péter miniszterelnöki szóvivő szerint viszont semmilyen módon nem merült fel a módosítás.

A Magyar Energia Hivatal január 12-től felfüggesztette az EMFESZ Kft. gázkereskedői engedélyét. Az évek óta vitatott tulajdonosi háttérű, ám olcsósága miatt népszerű cég adósságai miatt került bajba, miközben állítása szerint neki is tartoztak a partnerei. 300 ezer háztartást, hatezer kis- és közepes vállalatot, 300 önkormányzatot és 1100 intézményt látott el, amelyeket a hatóság megnyugtatót: más szállítótól továbbra is megkapják a földgázt. Ám ez drágább lehet, hangzott el a figyelmeztetés, mert a kijelölt helyettesítő nem köteles az átlagosnál 8%-kal olcsóbb EMFESZ-árat alkalmazni. Napokon belül kiderült azonban, hogy a piaci verseny miatt egyes fogyasztók legalábbis egy időre még jól is jártak, mert a kijelölt új szolgáltatók némelyike az EMFESZ-nél is olcsóbb ajánlatot tett. (Ezek a kedvezmények április 13-tól megszűntek.)

Január 6. Orbán Viktor miniszterelnök az Országházban ünnepélyesen átvette az EU-elnökséget Yves Leterme ügyvezető belga kormányfőtől. Beszédében Európa megújulásáról szolt.

Az ünnepséget némileg beárnyékolta a médiatörvény körüli konfliktus. A miniszterelnök enyhített a változtatást elutasító álláspontján. *"Az Európai Unió tagja vagyunk, és vannak játékszabályok"*, tehát ha az EU szükségesnek tartja, módosulhat a médiatörvény – mondta külföldi újságíróknak. Ám hozzátette: ez esetben azokat a tagállamokat is kötelezzék törvényük átírására, amelyek szerinte a magyarral azonos jogi megoldásokat alkalmaznak.

Dávid Ibolya volt MDF-elnököt (1999-2010) jogerősen elítélték Tombor András, az első Orbán-kormány (1998-2002) idején működött miniszterelnöki főtanácsadó jó hírűnek megsértéséért. Tombor nevét mások említették abban a 2008 őszen nyilvánosságra került telefonbeszélgetésben, amely az MDF-en belüli állítólagos szervezkedésről szolt: eszerint ő adott volna megbízást a pártelnökválasztás előtt az újrávalására készülő Dávid Ibolya elleni adatgyűjtésre. Ezt az állítást találta sérelmesnek Tombor András, az MDF volt vezetője pedig nem tudta bizonyítani állítását a bíróság előtt. Ez magánvádas ügy volt, de 2010 végén – személyes adatokkal történt visszaélés címén – az ügyészség is vádat emelt Dávid Ibolya és más korábbi politikusok ellen. Közben rövid időre újabb 2008-as telefonbeszélgetések (egyek szerint manipulált) felvétele került fel az internetre. Ezeket a volt nemzetbiztonsági tiszték által a 2002-es kormányváltás után alapított biztonsági cég, az UD Zrt. két vezetője, Tóth János és Horváth József (az utóbbi 2010 nyarán a Katonai Biztonsági Hivatal, azaz az elhárítás főigazgató-helyettese lett) beszélt például Csányi Sándorral, az OTP és Hernádi Zsolttal, a MOL elnök-vezérigazgatójával, egyebek közt arról, hogy a cég mit tehetne a MOL elleni osztrák felvásárlási támadás és az OTP vezetőjét ért személyes zaklatás elhárítására. Az új kiszivárogtatás háttere homályban maradt. Csányi Sándor törvénytelennek nevezte, hogy magánbeszélgetései nyilvánosságra kerültek.

Január 7. Budapesten együttes ülést tartott a magyar kormány és az Európai Bizottság. Orbán Viktor miniszterelnök hangsúlyozta: a magyar elnökség elsősorban a gazdaságra összpontosít, mert az euró megvédése első számú európai érdek. Fontosnak nevezte az energiabiztonságot és a romastratégia kidolgozását is. A médiatörvény kapcsán Orbán Viktor *„rossz politikai viták”*-ról, *„érzelemmel motivált reakciók”*-ról beszélt és megismételte: szerinte a jogszabállyal nincs gond, és semmilyen kampány vagy nyomás nem kényszerítheti ki a megváltoztatását, de ha az Európai Unió talál kifogást, akkor a magyar kormány nem csinál ebből *„harcú kérdést vagy erőpróbát”*, és hajlandó *„változtatásokat eszközölni”*. José Manuel Barroso, az Európai Bizottság elnöke kifejtette: bízik Magyarországot demokratikus elkötelezettségében, és a kormányfő megnyugtatta őt afelől, hogy tiszteletben tartják az EU értékeit. Az EB-elnök ugyanakkor hozzátette: ő is támogatta, hogy Neelie Kroes biztos kérjen magyarázatot a törvényről.

Január 9. Rendben lezajlott az országos kisebbségi önkormányzatok választása. A legnagyobb érdeklődés a roma választást kísérte: a FIDESZ-szel szövetséges Lungo Drom (elnöke Farkas Flórián) 37:16 arányú, kétharmadosnál is nagyobb győzelmet aratott a Kolompár Orbán addigi OCÖ-elnök vezette MCF Roma Összefogás által támogatott koalíció fölött. Farkas Flóriánt január 20-án – egyhangúlag, tehát nem csak a Lungo Drom szavazataival – megválasztották az OCÖ elnökévé, amely ezután Országos Roma Önkormányzatra változtatta a nevét.

Január 13. A kormány hamarosan tárgyal a nyugdíjrendszerről, a munkanélküli-segély csökkentéséről, a gyógyszer-támogatások és a költséges tömegközlekedési rendszer reformjáról – közölte Orbán Viktor miniszterelnök a Wall Street Journal és a Dow Jones számára adott interjúban. Hozzátette: *„Világossá kell tennünk, hogy a korhatár előtt senki nem mehet nyugdíjba, és azt is, hogy az állami nyugdíjalap nem fizethet több nyugdíjat, mint amennyit beszed.”* A munkáltatói szervezetek támogatták az elmondottakat, Mesterházy Attila MSZP-elnök viszont kijelentette: a miniszterelnök nyilatkozatával beismerte, hogy hazudott a választási kampányban és az azóta eltelt nyolc hónapban. Szerinte bár a kormány a magán-nyugdíjpénztárak felszámolásakor

azzal érvelt, hogy egyedül az állam képes garantálni a nyugdíjak értékállóságát, most mintha a svéd modell bevezetésének lehetőségét vetné fel, amelynek éppen az a lényege, hogy a juttatások akár csökkenhetnek is, ha az aktív dolgozók és munkáltatóik kevesebb járulékot fizetnek. Szijjártó Péter miniszterelnöki szóvivő a bírálóakra válaszolva kijelentette: *„A megújulás gazdaságpolitikájába nem férnek bele a megszorítások, ezért nem is lesznek, strukturális átalakításokra, a gazdasági növekedést, a munkahelyteremtést támogató és a hitelességet tovább erősítő intézkedésekre viszont szükség van”*, és erről szólt az interjú.

Január 14. Gazdaságtörténeti bravúrt hajtottunk végre, nemcsak a pénzügyi helyzetet stabilizáltuk, hanem helyreállítottuk a bizalmat, az önbizalmat és a reményt – mondta az Új Széchenyi-tervet bemutató Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter, aki 2014-re 4-6%-os növekedést és addigra 300 000 munkahely megteremtését ígérte. Fellegi Tamás nemzeti fejlesztési miniszter ismertette, hogy a programban mintegy 2000 milliárd forint uniós forrást használnak fel. Most dől el, hogy milyen lesz a következő tíz évünk – fűzte hozzá Orbán Viktor miniszterelnök, aki az addigi pályázati rendszert disznóólnak nevezte. Azt is kifejtette, hogy a kiadásokat csökkenteni és egyes területeken a bevételeket növelni kell, de ez nem megszorítás, hanem Magyarország újjászervezése.

Többezres békés tüntetés volt az Országház előtt a médiatörvény ellen. Civilek szervezték a Facebook-on, politikusok nem vettek részt benne.

Január 16. Három halálos áldozatot követelt a West-Balkán nevű túlszűfolt budapesti szórakozóhelyen kitört tömegpánik. Az ügy kapcsán kiderült, hogy a diszkók üzemeltetői és a rendezvényszervezők gyakran nem veszik komolyan a szabályokat – a tragédia helyszínén tízszer annyian voltak, mint ahánynak szabad lett volna –, a hatóságok pedig csak utólag ellenőrizhetnek, a megnyitáshoz csak bejelentés kell. Az interneten és egyes lapokban makacsul tartották magukat azok a hírek, hogy valójában késelés váltotta ki a riadalmat, de ezt a rendőrség – később már mintegy 1000 tanú kihallgatása után – határozottan cáfolta.

Január 19. Az Európai Parlamentben általános támogatásra talált a féléves magyar elnökség – elsősorban a gazdaságra összpontosító – programja, amelyet Orbán Viktor miniszterelnök ismertetett. A médiatörvényt viszont rendkívül élesen bírálták főleg a szocialista, a liberális és a zöldpárti képviselők. A néppárti frakció, amelyben a FIDESZ és a KDNP képviselői is ülnek, szembeszállt ezekkel a véleményekkel, amelyeket a magyar kormányfő is keményen visszautasított.

Január 20. A magyar EU-elnökségi program példátlan támogatást élvez, minden EP-frakció helyeselte – így értékelte Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettes az előző napi strasbourggi bemutatkozást. Orbán Viktor megvédte Magyarországot, a szocialistákat pedig „azért eszi a frász”, mert nekik nincs ilyen vezetőjük – válaszolta Szijjártó Péter miniszterelnöki szóvivő Kovács László MSZP-alelnöknek (a 2004-2009 közti Európai Bizottság magyar tagjának), aki szerint bár az elnökségi programot valóban senki nem vitatta, a kormányfő indulatosan és hamis érvekkel reagált a médiatörvény ért jogos bírálóakra.

Magyarország versenyképességének javítása érdekében növelni kell az ország iránti bizalmat és a gazdaságpolitika kiszámíthatóságát – jelentette ki a Hungarian Business Leaders Forum rendezvényén Járai Zsigmond, az MNB 2010 végén megválasztott felügyelő bizottsági elnöke. Az első Orbán-kormány pénzügyminisztere (1998-2000), volt jegybankelnök (2001-2007) kockázatosnak nevezte a magyar gazdaságpolitikát, mert bár a mérlegadatok kedvezőek, megindult a növekedés és az államháztartás is viszonylag jól áll, a befektetői bizalmat szerinte rombolta a különadók bevezetése, a konfliktus a Nemzetközi Valutaalappal, a Költségvetési Tanács titkárságának megszüntetése és a médiatörvény elfogadása.

Január 25. A Népszabadság közölte Neelie Kroes európai biztos január 21-én kelt levelét a magyar médiatörvénnyel kapcsolatban, amelyről a kormány – a szöveg ismertetése nélkül – azt mondta, hogy csupán technikai megjegyzéseket tartalmaz. A levélben többször olvasható, hogy az Európai Bizottság szakértőinek „komoly kétségei vannak”, megfelel-e a jogszabály az uniós irányelveknek például abban, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás követelményét kiterjeszti a lekérhető audiovizuális tartalmakra, előírásait más tagországban letelepedett cégekre is érvényesíteni kívánja, és az on-line médiát is regisztrációra kötelezi. Ugyanakkor az is kiderült: a médiahatóság politikai vitákban élesen felvetődő függetlenségéről vagy az általa kiszabható magas pénzbüntetésről nem szól a levél, mert ez nem szerepel az uniós irányelvekben, az EB pedig csak azok érvényesülését kérheti számon.

Január 27. Újabb, ezúttal kisebb – 5-6000 fős –, továbbra is civil szervezésű tüntetést tartottak az Országház előtt, valamint négy vidéki nagyvárosban a médiatörvény ellen.

A FIDESZ-en belüli, szokatlanul éles vita került a nyilvánosság elé. Lázár János frakcióvezető a tárgyalás alatt álló energetikai törvényhez olyan módosító indítványt nyújtott be, amellyel a megújuló energia kötelező átvételi rendszerében kialakított árat két egymást követő lépcsőben 25, majd 35 %-kal csökkentette volna, továbbá nehezítette volna a biomasszas erőművek működését. Erre reagált frakciótársa, Bencsik János államtitkár, volt tatabányai polgármester a Facebook-on: *„Vannak helyzetek, amiket nehezen látok át, így megérteni sincs módomban. Így vagyok Lázár János módosító indítványával is, amely felülírni szándékozik azt a kompromisszumos megoldást, amelyet az elmúlt év végén hoztunk tető alá az érintett önkormányzatokkal és szakmai szervezetekkel. Ezzel tudtuk megakadályozni, hogy a 40 százalékos távhődíj emelésre kerüljön sor számos nagyvárosban. Lázár János javaslata mind szakmailag, mind politikailag vállalhatatlan.”*

Január 28. Megegyezett a főváros és a Sziget Kft., ezzel elhárult annak veszélye, hogy megszűnik vagy vidékre költözik az Európa-szerte ismertté vált, a nemzetgazdaság egészének jelentős bevételt hozó Sziget fesztivál. A főváros elvi okokból és a gazdasági helyzetre hivatkozva megtagadta a szervezőktől az addigi ingyenes területhasználatot. Eredetileg 2,5 milliárd forintot követelt, ami a szervezők szerint kifizethetetlen lett volna. Végül abban állapodtak meg, hogy a kft. közvetlenül 50 milliót fizet, és további 100 milliót a főváros által a vendégek számára kialakítandó kedvezményes szolgáltatás-csomag bevételéből.

Január 31. Több ponton enyhítették Zuschlag János volt szocialista országgyűlési képviselő (1998-2004) és Bács-Kiskun megyei pártelnök büntetését: a Szegedi Ítéltábla a csalásért és más bűncselekményekért első fokon 2010. március 31-én kiszabott nyolc és fél év börtönbüntetést jogerősen hat évre mérsékelte (ebbe beleszámít a 2007 szeptemberétől előzetes letartóztatásban töltött idő), és a bűnügyi költségek felének megfizetését is elengedte. Ugyanakkor fenntartotta a bünszervezetre vonatkozó minősítést. A volt politikus, aki a szabálytalanul szerzett 72 millió forint közpénzből ifjúsági politikai szervezetek működését támogatta, az utolsó szó jogán kijelentette: az elmúlt húsz év minden bűnét, hibáját nem lehet rajta számon kérni, a csalást nem személyes haszonszerzés érdekében követte el.

97 422 tag maradt a magán-nyugdíjpénztárakban – ez derült ki a személyes nyilatkozattételi határidő lejárta után. Ez a több mint 3 milliós tagság 3,12 %-a volt. Mindenki más automatikusan visszakérült a társadalombiztosítási rendszerbe. A maradék 2011. december 1-től végzett munkájukkal nem szereztek volna további szolgálati időt és állami nyugdíj jogosultságot, de ezt az év végén az országgyűlés megváltoztatta. Selmeczi Gabriella (FIDESZ) miniszterelnöki megbízott óriási sikernek nevezte, hogy a polgárok túlnyomó többsége visszatért a társadalombiztosításhoz, amire Kormos Kata MSZP-szövívő ezzel reagált: *szégyenletes, hogy így minősítenek „egy felháborító zsarolással kikényszerített átlépést”.*

Február 8-ával lemondott tisztségéről Kopits György, a Költségvetési Tanács elnöke, aki a 2010 végén elfogadott törvény szerint addig maradt volna, amíg a köztársasági elnök ki nem nevez

egy tudóst az ÁSZ és az MNB elnökéből álló, újjáalakított és szűkített hatáskörű testület harmadik tagjává. Kopits György az országgyűlés elnökének azt írta: az új KT nem azonos azzal, amelyet ő vezetett, ő pedig, bár 2009 elején ellenszavazat nélkül választotta meg a parlament 9 évre, e döntés 2010 decemberi visszavonása után láthatóan nem élvez már bizalmat.

Február 1. Az Európai Bizottság elégedetten fogadta Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettes válaszát Neelie Kroes biztos január 21-i levelére, mert az személyes szakértői konzultációt javasol a magyar médiatörvénnyel kapcsolatban, és készséget mutat a szükséges módosításokra.

Fellegi Tamás nemzeti fejlesztési miniszter rendeletével váratlanul felemelték az áram árát, szolgáltatótól függően 3-6%-kal. Egy hivatalos kormányzati közlemény a „piaci folyamatokat” nevezte meg okként.

Such György közgazdász-újságíró, a Magyar Rádió volt elnökét (2006-2010) nevezte ki a nemzeti vagyonkezelő a Dialóg, a Budapest, a Hunnia és az Objektív filmstúdió élére. Ezek közül ténylegesen az utóbbi kettő működött, leváltott vezetőik ismert filmrendezők (Rózsa János és Sándor Pál) voltak.

Szentes Tamás (FIDESZ-KDNP) új fővárosi főpolgármester-helyettes az összes fővárosi kórház igazgatóját magához hívatta, és többségükkel közölte, hogy leváltják vagy nyugdíjazzák őket, bár a budapesti egészségügyi rendszer átalakításáról a közgyűlés elhalasztotta a döntést. A külföldön tartózkodó Tarlós István főpolgármester viszont leállította helyettesének tárgyalásait, és megüzente, hogy „egyetlen egészségügyi intézményvezető sem lesz kirúgva”. Másnap ehhez hozzátette: helyettese sem „lesz kirúgva”, de „túlbugzsága” miatt korlátozza hatáskörét. (Tarlós István arra célzott, hogy a szerinte helytelen ötletek mögött „egy kormányzati hivatalvezető” állt – ezt a célzást sokan Szentes Tamás elődjére, a 2010 decemberében fővárosi kormány megbízottá kinevezett Pesti Imrére értették.) Február 7-én azonban a főpolgármester négy kórházigazgatóval közölte, hogy állásukra pályázatot írnak ki, amelyen ők maguk is indulhatnak, három intézményben pedig fegyelmi vizsgálatot rendelt el.

Február 2. Orbán Viktor miniszterelnök sajtótájékoztatón értékelte, hogy a tagoknak csak 3%-a maradt benn a magán-nyugdíjpénztárakban. Ezt mondta: „...ez a vita eldőlt. Kár olyan benyomást kelteni, hogy ez megváltoztatható lenne, a magyar nyugdíjrendszer kétpilléres lesz. ... Nem érdemes abban bízni, hogy az Alkotmánybíróság megváltoztatja az új rendszert, ezt nemcsak az alkotmányjoghoz konyító, hanem az új alkotmány megalkotásában részt vevő emberként is mondom. ...Enélkül a lépés nélkül a magyar nyugdíjrendszert nem lehetett volna fenntartani... az emberek sokszor csalódtak az államban, ... de ezek után is 97 százalékuk döntött az állam mellett. Ez azt jelenti, hogy az emberek szeretnének újra bízni, újra szeretnének hinni a jövőben.”

Bába Julianna, a Pénztárszövetség elnöke ezzel szemben úgy fogalmazott, hogy ez a harc messze nincs lefutva, a pénztárak ugyanis bíznak az Alkotmánybíróság bölcsességében, hogy megsemmisíti a jogszabályt. Egyúttal olyan adatokat tettek közzé, hogy nagyjából 2,5 millió tag vagyona ért el az infláció feletti eredményt, a kasszák a portfóliótól függően 1,25 és 6,26 % közötti pozitív reálhozamot mutattak ki 2010-ben a 4,7 %-os infláció fölött.

Február 3. A Kormányzati Ellenőrzési Hivatal feljelentést tett az ügyészségen a korábban tervezett sukorói kaszinóberuházás ügyében: hűtlen kezelést és hivatali visszaélést sejtett abban, hogy minisztériumi tisztviselők a koncessziós pályázat kiírása előtt szakmai egyeztetést folytattak a befektetőkkel. Veres János (2005-2009) és Oszkó Péter (2009-2010) volt pénzügyminiszter is „érintett” lehet – közölte Gaál Szabolcs Barna KEHI-elnök. Ezt mindketten visszautasították, Oszkó Péter pedig emlékeztetett arra: éppen ő indított pert az állam és Joáv Blum befektető telekcsere-ügyletének érvénytelenítésére.

Február 4. Jávor Benedek (LMP), az országgyűlés fenntartható fejlődés bizottságának elnöke sajtótájékoztatón tiltakozott az Új Széchenyi Terv alábbi pontja ellen: *„Amikor sikerül elérni a társadalom jelentős többségének támogatását, a Duna többlépcsős duzzasztását célszerű megkezdeni. A megépítendő vízierőművek ... olcsó, tiszta megújuló energiát biztosítanak a gazdaság számára.”* (A téma a 80-as évek végén a rendszerváltozást előkészítő társadalmi megmozdulások középpontjában állt, és sok elemző a Horn-kormány 1998-as választási vereségének egyik okát is abban látta, hogy az MSZP újra felvetette a dunai vízierőmű lehetőségét.) Martonyi János külügyminiszter és Illés Zoltán környezetvédelmi államtitkár cáfolta, hogy a kormánynak ilyen szándéka lenne, Nagy Anna kormányzóvivő pedig kijelentette, hogy a vízlépcsőépítés nem állna összhangban nemzeti érdekeinkkel. Arra nem adtak magyarázatot a nyilatkozók, hogy az idézett mondat miért került be a Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter által előterjesztett kormányzati programba.

Február 5. *„A csillagok jelenlegi állása szerint 2020 előtt nem lehet elképzelni, hogy Magyarország bevezeti az eurót”* – közölte Orbán Viktor miniszterelnök az Európai Tanács előző napi brüsszeli ülése után.

Február 7. Orbán Viktor miniszterelnök 13. alkalommal tartott országértékelő előadást, 1999 óta akár kormányon, akár ellenzékben minden évben eleget tett a Magyar Polgári Együttműködés Egyesület felkérésének. Ezúttal kifejtette: *„2010 az összefogás éve volt, 2011 a megújulás éve lesz, 2012 az elrugaszkodásé, az egyensúly visszaszerzéséé, 2013 az emelkedésé, 2014 pedig már a gyarapodás éve lesz. ... A munkáért elismerés, a törvénysértésért büntetés, a méltóság becsüléséért tisztelet jár, ez a normális rend”* – jelentette ki a kormányfő, aki szerint a fejről a talpára kell állítani az életet Magyarországon, és véget kell vetni a sodródásnak: itt az idő kézbe venni az események irányítását és formálni a jövőt. Hadat kell üzenni az államadósságnak – hangzott el. A készülő új alaptörvénnyel kapcsolatban Orbán Viktor így fogalmazott: A jelenlegi *„nem a magyarok alkotmánya,”* hiszen szovjet minta alapján készült, politikai paktumok írták és bár *„nagyszerű jogászok dolgoztak rajta, de mégiscsak kényszerből született.”* Ezért, bár a mai magyar élet az 56-os forradalom alapjára épült, erről a jelenlegi alkotmányban egyetlen szó sincs. Az ellenzék egybehangzóan a konkrétumokat hiányolta.

Váratlanul lemondott Fazekas Csaba, a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap novemberben kinevezett vezérigazgatója, aki korábban a Hír-TV vezetője is volt. Indoklás nélkül, közös megegyezéssel azonnali hatállyal távozott. Utódja Böröcz István egykori (1990-1994) kiscgazdapárti képviselő lett. Az Alap vette át 2010 decemberében a Magyar Rádió, a Magyar Televízió, a Duna Televízió és a Magyar Távirati Iroda dolgozóinak többsége fölötti munkáltatói jogot.

Február 8. Az ügyészség hűtlen kezelés gyanújával őrizetbe vette Horváthné Fekszai Márta volt külügyi államtitkárt (2005-2006-ban közigazgatási, 2006-2009-ben általános államtitkárként irányította a Külügyminisztérium apparátusát), Székely Árpád volt moszkvai nagykövetet (2005-2008) és Tátrai Miklóst, a Magyar Nemzeti Vagyonkezelő Zrt. volt vezérigazgatóját (2008-2009). A bíróság azonban február 10-én elutasította előzetes letartóztatásukat. (Tátrait a sukorói kaszinóberuházással kapcsolatos ingatlancsere ügyében korábban letartóztatták, de 2010 végén szabadlábra helyezték.) A gyanú szerint áron alul adták el a korábbi moszkvai kereskedelmi kirendeltség épületét. Balázs Péter, a Bajnai-kormány külügyminisztere (2009-2010) a sajtónak azt mondta: ő is vizsgálta az ügyet, büntetőjogi felelősséget nem állapított meg, de a hűtlen kezelés gyanúja felmerült.

Február 10. Az új alkotmány nem szigorítja majd az abortusz szabályait – jelentette be Szájer József (FIDESZ) és Surján László (KDNP) EP-képviselő a pártszövetség siófoki frakcióülése után. A zárt ülésről kiszivárgott sajtóhírek szerint a KDNP élesen tiltakozott azellen,

hogy az alkotmánytervezet írásos összefoglalója nem tartalmazta a párt számára „lelkiismereti kérdést” jelentő házasság-, család- és magzatvédelmi részeket. Kövér László házelnök erre állítólag azt mondta, hogy „egy világnézeti rétegpárttal nehéz vitatkozni”, Orbán Viktor miniszterelnök pedig azt, hogy az abortusztilalomba „belebuknánk”. Végül a KDNP elfogadta, hogy maradjanak a lényegében 1992 óta érvényes – éppen Surján László népjóléti minisztersége idején elfogadott – szabályok.

Február 14. A fejlődés egyetlen útja az, hogy *"mindenki, aki munkaképes, annak legyen munkája"* – jelentette ki a miniszterelnök az országgyűlés tavaszi ülésének első napján, és felkérte Matolcsy György nemzetgazdasági minisztert, hogy dolgozza ki az ország újjászervezésének átfogó programját. Szólt a létrehozott 250 milliárd forintos stabilitási alapról, amelynek érdekében a decemberben elfogadott 2011. évi költségvetésben meghatározott összegekhez képest minden tárca, intézmény és állami alap kiadási kereteinek egy részét befagyasztották. Azokra a panaszokra reagálva, hogy a közszférán kívül sokak nettó keresete csökkent az adóváltozások miatt, Orbán Viktor közölte: *"A kormány vállalta, hogy senki sem járhat rosszabbul, és ennek a vállalásunknak eleget is fogunk tenni"* A tervezett új alkotmányról elmondta: azért van rá szükség, mert *"helyre akarjuk állítani 1956 igazságát"*. A kormányfő beszélt a médiatörvényt érintő vitákról is. Szerinte a jogszabály ürügyén *„támadást indítottak Magyarország ellen"*, de ezt a kormány a támadást visszaverte, a támadók érveit nevetségessé tette. *"Velünk nem fogják feltörölni a padlót, mint ügyefogyott és szerencsétlen elődeinkkel tették"* – mondta. Hozzátette: *"Brüsszel nem Moszkva"*, azaz Magyarország nem fogad el utasításokat az EU központjától, ellenben konzultációt folytatnak. Az ellenzék a konkrétumokat hiányolta, hiszen a kormányfő korábban gazdasági intézkedések bejelentését ígérte.

Február 15. Az Alkotmánybíróság alkotmányellenesnek nyilvánította, hogy a kormánytisztviselőket indoklás nélkül el lehet bocsátani, ezért megsemmisítette a 2010 júniusában hozott – és akkor Sólyom László köztársasági elnök által megfontolásra visszaküldött, de a parlamentben csekély változtatással újra megszavazott – törvény erről szóló pontját. Az indokok között szerepelt: a szabály lényegében lehetetlenné tette, hogy az elbocsátottak bírósághoz forduljanak, és ezzel az emberi méltóságot is sértette. A döntés egyhangú volt, tehát az új országgyűlés által 2010 nyarán választott bírák is egyetértettek vele. A megsemmisítést jogtechnikai okból (a törlendő mondatban szereplő, nem a felmentésre vonatkozó rész miatt) 2011. május 31-ével mondták ki, amit a kormány úgy értelmezett: az AB lehetővé tette a kormányváltás utáni, kb. 900 főre kiterjedő személycserét indoklás nélkül, sőt ez még május végéig is érvényes. A kormány e határidő lejárta után, tehát hatályba lépésétől tartja tiszteletben az AB-határozatot – közölte Rétvári Bence (KDNP) közigazgatási és igazságügyi államtitkár.

Elkezdődött az új alkotmány szabályozási elveinek parlamenti vitája, amelyben az MSZP és – Schiffer András frakcióvezető vezérszónoklatát kivéve – az LMP nem vett részt, tiltakozva a szerintük nem demokratikus és túl gyors eljárás ellen.

Február 18. Nem alapít új pártot – jelentette be évértékelőnek nevezett beszédében Gyurcsány Ferenc volt miniszterelnök (2004-2009) és MSZP-elnök (2007-2009). Mint mondta, inkább az MSZP-t újítaná meg 2012-ben, és egy balközép, demokrata, hazafias, erkölcsös, európai pártot képzelt el, *„mondjon bármit is Puch László"*. Ezzel a befolyásos szocialista politikusnak arra a közelmúltbeli kijelentésére utalt, hogy Gyurcsánynak vagy alkalmazkodnia kell a balközép többséghez, vagy hozzon létre másik pártot. A volt kormányfő élesen bírálta utódját: *„Orbán lerombolja a harmadik magyar köztársaságot, rendszerdúlást végez"*. Visszautasította a miniszterelnöknek a médiatörvény nemzetközi fogadtatásával kapcsolatos értékelését is: *„Orbán házhoz ment a pofonért, ezek után viszont ne takarózzon az országgal, mert az férfiatlan ... Nem a magyarokat bántják, minket nem bánt senki, őket viszont igen, nem kicsit, nagyon"*. Gyurcsány

Ferenc önkritikát is gyakorolt: szerinte hiba volt, hogy kormányzásuk idején először az osztogatást, aztán a megszorítást tartották egyedüli erőnek; nem vették észre, hogy a Fidesz nem demokratikus vitát, hanem totális háborút akar; és azt sem vették észre, hogy a kormányzó pártokban egyeseket milyen mélyen megérintett a morális romlás.

Schmitt Pál köztársasági elnök Járai Zsigmond volt pénzügyminisztert (1998-2000) és jegybankelnököt (2001-2007), a Magyar Nemzeti Bank Felügyelő Bizottságának elnökét (2010 novembere óta), a CIG Pannónia Biztosító FB-elnökét mint – a törvény megfogalmazása szerint – kiemelkedő tudású közgazdászt nevezte ki hat évre az átalakított és változott hatáskörű Költségvetési Tanács tagjává a hivatalból tag Domokos László ÁSZ-elnök és Simor András MNB-elnök mellé.

Orbán Viktor miniszterelnök törölte Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter reformtervéből a nyugdíjasok utazási kedvezményeinek megvonását – közölte a kormányülés után Szijjártó Péter szóvivő.

Február 21. Az országgyűlés kormánypárti és Jobbikos szavazatokkal úgy módosította a jegybanktörvényt, hogy a Monetáris Tanács tagjait a jövőben ne a köztársasági elnök nevezze ki, hanem az országgyűlés válassza, és a jelölésbe a Magyar Nemzeti Bank elnöke ne szólhasson bele. A 2001-ben, Járai Zsigmond MNB-elnöksége idején született szabály szerint minden MT-tagot a jegybank vezetőjének javaslatára terjesztett a miniszterelnök az államfő elé, a 2004 óta érvényes módosítás alapján pedig a jelöltek felét az MNB elnöke kezdeményezhette, másik felét a kormányfő, de ezekről is ki kellett kérnie az intézmény vezetőjének véleményét. Ez szűnt most meg, és mivel az addigi összetételű Monetáris Tanács – a külső tagok megbízatásának lejártával – éppen ezen a napon ülésezett utoljára, lehetővé vált, hogy a jegybank vezetője és két helyettese a jövőben – például az alapkamat meghatározásakor – kisebbségben maradjon a megkérdése nélkül megválasztott négy új taggal szemben.

Február 28. Az országgyűlés törvényben hatalmazta fel a Kormányzati Ellenőrzési Hivatalt, hogy visszamenőleg is vizsgálja a magán-nyugdíjpénztárak tevékenységét, és ennek során minden titokhoz – így a korábbi és a benn maradt tagok egyéni adataihoz – hozzáférhessen.

Március 1. „Széll Kálmán terv – összefogás az adósság ellen” – ezzel a címmel mutatta be a kormány gazdasági kiigazító csomagtervét Navracsics Tibor közigazgatási és igazságügyi, valamint Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter. Elhangzott: át kell alakítani az ellátórendszereket, hogy azok ne termeljék újra az államadósságot. Olyan feltételeket kell teremteni, hogy beinduljon a tartós gazdasági növekedés. „Foglalkoztatási fordulatra” van szükség, és az állami kiadásokat is le kell faragni, mert az állam *„elviselhetetlenül sokat költ”* – fejtette ki Matolcsy György. Arról is beszélt, hogy *„kirívóan magas Magyarországon a rokkantnyugdíjasok aránya”*. Segély helyett *„köz munkát, sok fajta köz munkát”* kíván felkínálni a kormány.

A miniszter bejelentette: bár ötszázmillió forint bevétel alatt marad a kedvezményes, 10 %-os társasági nyereségadó, de a korábbi ígéretekkel szemben az efeletti részre kivetett adó kulcsát nem csökkentik, az a továbbiakban is 19 %. A 26 pontban felsorolt ütemtervben szerepelt az említettekén kívül a gyógyszerfinanszírozási rendszer, a felső- és a közoktatás átalakítása, a vasút adósságrendezése és a MÁV-Volán összevonás, a kordkedvezményes nyugdíjazás szabályainak felülvizsgálata. A programra a tőzsde eséssel, a forint árfolyamromlással reagált. Az ellenzék szerint a kormány állítása ellenére megszorításokat hirdetett meg, amelyek saját hibás gazdaságpolitikájának következményei, valódi szerkezeti reformokról nincs szó.

Március 5. Jólét és Szabadság Demokrata Közösség néven működik tovább 2011. április 8-ától a Magyar Demokrata Fórum – erről döntött az országgyűlésből 2010-ben kimaradt egykori kormánypárt országos gyűlése. Az elnök Makay Zsolt maradt.

„A Széll Kálmán terv abban különbözik a megszorításoktól, hogy itt egyetlen olyan terület sincs, ahol a fejlesztésre fordított pénz ne haladná meg azt, amennyit az átszervezéssel meg tudnak takarítani” – fejtette ki Orbán Viktor miniszterelnök a veszprémi Naplónak. Ugyanakkor a vezető kormánypárton belüli vitára utalt, hogy Kósa Lajos debreceni polgármester után egy újabb befolyásos FIDESZ-politikus, Rogán Antal fővárosi V.kerületi polgármester mondott ellent (ezúttal a Hír-TV-ben) az iskolák központi állami irányításba vételére vonatkozó elképzelésnek.

Március 7. Az Országgyűlés lényeges változtatásokkal fogadta el a Salamon László (KDNP) vezette alkotmány-előkészítő eseti bizottság előterjesztését. (Kizárólag kormánypártiak mondtak rá igent, továbbá egy független képviselő. Az MSZP és az LMP részt sem vett a szavazásban.) Az alkotmány szabályozási elveinek elfogadása helyett – Lázár János FIDESZ- és Harrach Péter KDNP-frakcióvezető módosító indítványa alapján – a képviselők a határozatban csupán megállapították, hogy a bizottság elvégezte munkáját, az eredetileg a szabályozási elveket tartalmazó melléklet pedig ezt az új címet kapta: „Tájékoztató az Alkotmány-előkészítő eseti bizottságnak a képviselők alkotmányozó munkája támogatására folytatott tevékenységéről”. Nem a kormányt kérték fel alkotmánytervezet benyújtására, hanem a képviselőket, mégpedig a bizottság javaslata alapján „vagy attól függetlenül”, bár a mindössze egy hetes, március 15-i határidő megmaradt. Egyúttal módosították a házsabályt, hogy ez esetben, ha a frakciók élnek a lehetőséggel, együtt lehessen tárgyalni a többféle alkotmányjavaslatot. Az eredeti bizottsági elképzelésből törölték azt, hogy az alaptörvényt a jövőben csak két egymást követő országgyűlés külön-külön is kétharmados többségű döntésével lehetett volna megváltoztatni, vagyis maradt az alkotmánymódosítás 1990 óta érvényes módja: az összes képviselő kétharmadának egyszeri, bármikor meghozható határozata. Lekerült a napirendről az a – jogilag amúgyis nehezen megfogható – elképzelés, hogy az országgyűlés néhány hétre „alkotmányozó nemzetgyűlés”-sé alakuljon, de közölték: március-áprilisban néhány héten át más törvényjavaslatot nem tárgyalnak a képviselők, csak az alkotmánytervezetet.

Az országgyűlés az Európai Unió javaslatai alapján – kormánypárti szavazatokkal, az összes ellenzéki indítványt elutasítva – módosította a médiaszabályokat. (Az előterjesztő ezúttal a kormány volt, bár az eredeti jogszabályokat FIDESZ-képviselők egyéni indítványa alapján fogadták el.) A legfontosabb tartalmi változtatás a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvényben történt, ahol a következő mondatból: „A médiatartalom nem lehet alkalmas személyek, nemzetek, közösségek, nemzeti, etnikai, nyelvi és más kisebbségek vagy bármely többség, továbbá valamely egyház vagy vallási csoport nyílt vagy burkolt megsértésére, kirekesztésére.”, törölték az aláhúzással jelölt szavakat. A bírálók ezt tartották olyan „gumifogalomnak”, amelynek alapján a médiahatóság elfojthatta volna a kritikus hangokat, korlátozhatta volna a sajtó szabadságát. Emellett a képviselők kimondták, hogy a kiegyensúlyozott tájékoztatás csak a televízióktól és rádióktól követelhető meg; sajtótermékek és médiának csak a haszonszerzést célzó gazdasági vállalkozások szolgáltatása tekinthető, tehát a blog vagy más „magánközlemény” nem; a külföldön letelepedett, de magyarországi fogyasztóknak dolgozó médiaszolgáltatót csak akkor lehet megbüntetni, ha kifejezetten megkerüli a magyar jogszabályokat; a lekerülő szolgáltatások és a sajtótermékek nyilvántartásba vétele pedig nem lesz feltétele működésük megkezdésének. Ezzel az Európai Bizottság hivatalosan megfogalmazott kifogásait figyelembe vették, a módosítást keveselő ellenzék azonban utalt arra: Neelie Kroes biztos világosan kimondta, hogy a Médiatanács politikailag egyoldalú összetételét is helyteleníti, ám ezt erre vonatkozó EU-szabály hiányában nem foglalhatta bele a hivatalos bizottsági bírálatba.

Az országgyűlés – kormánypárti és Jobbikos szavazatokkal – törvényben minősítette semmisnek mindazokat a bírósági ítéleteket és bíróság által hozott szabálysértési határozatokat, amelyeket „2006. szeptember 18. és október 24. között, a Magyar Köztársaság területén, a tömegszolgáltatásokhoz kapcsolódóan elkövetett hivatalos személy elleni erőszak, rongálás, illetve garázdaság” vádja alapján, továbbá rendzavarás, garázdaság és veszélyes fenyegetés szabálysértése miatt hoztak, „amennyiben az elítélés vagy a megállapítás alapját kizárólag rendőri jelentés,

illetőleg rendőri tanúvallomás képezte”. A rendőri szakszervezetek tiltakoztak, mert a parlament szerintük ezzel általánosságban minősítette hazugnak a rendőröket. (Valótlan gyanúsítások egyébként valóban előfordultak 2006-ban, sőt ezt egyes esetekben a bíróság később ki is mondta.) Bizonyára az állomány háborgását kívánta lecsendesíteni Orbán Viktor miniszterelnök és Pintér Sándor belügyminiszter a minden rendőrhöz eljuttatott március 14-i levéllel, amely egyebek közt ezt tartalmazta: „*Sem a kormánynak, sem a Fidesz-, sem pedig a KDNP-frakciónak nem célja, hogy a feladataikat rendkívüli áldozatvállalással, magas erkölcsi és szakmai színvonalon, jogszerűen teljesítő rendőröket elbizonytalanítsa. Az állomány túlnyomó részét kitevő, munkájukat áldozatkészen végző rendőröket nemcsak személyesen biztosítjuk támogatásunkról, hanem a kormány is elismeri munkájukat. ... Kérünk minden szolgálatát ellátó rendőrt, hogy a törvény életbe lépése ne vonja el a figyelmét a munkájától, szakmai elkötelezettségében és hivatástudatában ne ingassa meg.*” Ugyanezzel a törvénnyel kapcsolatban – még elfogadása előtt – a Legfelsőbb Bíróság elnöke amiatt fejezte ki aggályát, hogy a törvény megfosztotta a bírákat az egyedi mérlegelés jogától, a semmisséget az adott esetekben kötelező kimondani. Balsai István (FIDESZ), a javaslat előterjesztője ezt vitatta, egyúttal bírálta a főbíró, amiért „*beavatkozott a törvényhozásba*”.

Egy új jogszabály visszaállította az orvosi, a gyógyszerészi és az egészségügyi szakdolgozói kamarában a kötelező tagságot. A képviselők arról is döntöttek, hogy 2011. július 1-től hatósági áras legyen a távhőszolgáltatás, de a megújuló forrásból termelt áram kötelező átvételi rendszeréből „kivezették” a kapcsolt villamosenergia-termelést, hogy csak a hőtermelést támogassa az állam, az áramelőállítás ne. Ezzel lezárult Bencsik János (FIDESZ) energetikai államtitkár és Lázár János FIDESZ-frakcióvezető nyilvánosság elé került vitája. Lázár javaslatairól, amelyek a kötelező átvételi árak csökkentése révén több szakértő szerint jelentősen drágították volna sok településen a távfűtést, nem szavaztak, mert a képviselő ezeket röviddel a határozathozatal előtt visszavonta. E törvény zárószavazását március 16-án tartották.

A Monetáris Tanács négy – a megbízatások lejártja miatt megürült – helyére csak két új tagot választott hat évre az országgyűlés: *Bártfai-Mager Andrea* és *Gerhardt Ferenc* pénzügyi szakember, Járai Zsigmond MNB-elnöksége idején (2001-2007) dolgoztak a jegybankban. Ezzel a testület egy hét szünet után újra működőképesé vált, de Simor András MNB-elnök és két helyettese még nem került kisebbségbe.

Március 8. A Tolna megyei Medina község környékén, lakott és természetvédelmi területektől távol kívánják felépíteni a harmadik légvédelmi radart – jelentette be Hende Csaba honvédelmi miniszter. A korábbi helyszíneken – a Zengőn és a Pécs melletti Tubesen – civil tiltakozó mozgalmak akadályozták meg az építkezést, amelyeket a Zengő esetében Sólyom László akkori köztársasági elnök is támogatott. Az új elhelyezés a korábban tervezetthez képest alacsonyabb fekvése miatt legalább 10 milliárdos pluszköltséggel jár, ismertette a miniszter. 2004-ben egy szakértői bizottság azért vetette el ezt a telephelyet, bár ott már régóta működik egy radarállomás, mert onnan kisebb hatásfokú a légtérellelőrzés, mint egy hegyről. Hende Csaba hangsúlyozta azt az előző évek vitáiban erősen háttérbe szorult szempontot, hogy a jórészt NATO-pénzből épülő berendezés az ország biztonsága szempontjából nélkülözhetetlen.

Miközben az Európai Bizottság elégedettségét fejezte ki a médiatörvény módosítása miatt, az Európai Biztonsági és Együttműködési Szervezet kifogásai nem szüntek meg. "A törvényi szabályozással még mindig vissza lehet élni az alternatív és eltérő hangok elhallgattatása céljával Magyarországon, az Európai Bizottság kérésére elfogadott módosítások ellenére" – nyilatkozta Dunja Mijatović, az EBESZ sajtószabadság-megbízottja.

Az ügyészség hűtlen kezelés miatt vádat emelt Verók István (MSZP) volt VI. kerületi polgármester (2002-2010), a Terézváros volt aljegyzője és 12 korábbi önkormányzati képviselő ellen egy Andrássy úti épület eladása ügyében. Ellenük két éve folyt a nyomozás, de az ingatlanértékesítés körüli vita és vizsgálat már 2006 óta zajlott. Verók István kezdettől

alkotmányellenesnek nevezte, hogy választott tisztségviselőket szakértői előterjesztés alapján hozott testületi döntésük miatt büntetőjogi felelősségre lehessen vonni, és a vádat is visszautasította.

A FIDESZ parlamenti frakciójának etikai bizottsága 150 000 forint pénzbüntetéssel és írásbeli figyelmeztetéssel sújtotta Zsiga Marcellt, amiért országgyűlési képviselőként és miskolci alpolgármesterként is felvette – a szabályok szerint csak az egyik helyről járó – költségtérítését. A figyelmetlenségre hivatkozó politikus a jogtalanul felvett pénzt is visszafizette, és további 100 000 forintot utalt át egy jótékonyági szervezetnek. 21-én hasonló okból fejenként 250 000 forint büntetésben részesítette a FIDESZ-frakció etikai bizottsága Papcsák Ferenc zuglói (Budapest XIV.kerület) és Szabó Zsolt hatvani polgármestert.

Március 9. Lázár János frakcióvezető bejelentette: A FIDESZ-frakció támogatja a Rogán Antal képviselő, gazdasági bizottsági elnök által létrehozott „bérmonitoring-bizottság” elképzelését, hogy csak azok a magáncégek kapjanak bármilyen állami támogatást, amelyek az Országos Érdekegyeztető Tanács – egyébként nem kötelező – ajánlásának megfelelően legalább 4%-kal emelik havi bruttó 300 000 forintnál kevesebbet kereső dolgozók bérét, és ezzel elérik, hogy a személyi jövedelemadó szabályainak változása ellenére ne csökkenjen a nettó jövedelmük. A kérdés azért merült fel, mert kiderült: a kormánytöbbség által mindenki számára kedvezőnek ígért adóváltozások a dolgozók jelentős része számára keresetcsökkenést hoztak. A közszférában külön keretből kompenzálták a munkavállalókat, és ugyanezt kívánták a politikusok kikényszeríteni a magánszektorban. A munkáltatói szervezetek tiltakoztak: szerintük – a kötelező minimálbér és a középfokú végzettségűek bérminimuma kivételével – az állam nem szólhat bele a vállalkozások bérpolitikájába, mert ezzel a Kádár-korszak központi bérgazdálkodási gyakorlatát hozná vissza. (Akkor azonban csaknem minden munkáltató állami volt.) Dávid Ferenc, a VOSZ főtitkára figyelmeztetett: elbocsátásokkal járhat, ha a magáncégeket erejükön felüli béremelésre kényszerítik.

Március 10. Az Európai Parlament 316 szavazattal 264 ellenében, 33 tartózkodás mellett felszólította a magyar kormányt a médiatörvény felülvizsgálatára, így "*a médiairányítás függetlenségének visszaállítására*", hogy ne csak a kormánypárt által delegált tagok legyenek a médiatanácsban, és sürgette, hogy vessenek véget a véleménynyilvánítás szabadságát, illetve a kiegyensúlyozott tájékoztatást érintő "állami beavatkozásnak". Főleg a szocialisták, a liberálisok és a baloldaliak szavaztak igennel, az Európai Néppárt (ennek része a FIDESZ és a KDNP) tagjainak zöme elutasította a határozatot. (De közülük sokan távol maradtak.) A strasbourgi képviselők közül a vitában többen üdvözölték az Európai Bizottság és a magyar kormány közötti egyeztetés végkimenetelét, ennek fényében az Országgyűlés által március 7-én megszavazott módosításokat is pozitívan értékelték. Ellenben sajnálattal állapították meg, hogy az uniós végrehajtó testület csak korlátozottan vizsgálta a törvényt. Kovács Zoltán, a kormányzati kommunikációért felelős államtitkár így kommentálta az Európai Parlament határozatát: „*Folytatódik a boszorkányüldözés...* „*Lezárt ügy. Utánlövés.*” – ezt Orbán Viktor miniszterelnök mondta ugyanerről március 12-én a Herman Van Rompuy-jel, az Európai Tanács állandó elnökével tartott budapesti sajtótájékoztatón.

A FIDESZ-KDNP frakciószövetség elfogadta azt az alkotmánytervezetet, amelyet 14-én benyújtott az országgyűléshez. Az ellenzéki pártok közölték: nem élnek a lehetőséggel, hogy saját javaslatot terjesszenek elő, mert bár sok tartalmi kifogásuk van a kormánypárti elképzeléssel szemben, elutasítják az egész – szerintük túl gyors és nem demokratikus – eljárást. Másnap Szájer József EP-képviselő (FIDESZ), a „nemzeti konzultációs testület” vezetője és Szili Katalin független (1994-2010 közt szocialista) képviselő, az országgyűlés volt elnöke (2002-2009) bejelentette: 800 000 állampolgár küldte vissza az alkotmánnyal kapcsolatban 12 kérdést feltevő kérdőívet. (A szám a végső összegzéskor 920 000-re nőtt.) A szervezők hangsúlyozták: így sokkal olcsóbban lehetett tömegeket bevonni az alkotmányozásba, mintha népszavazást tartottak volna. Az ellenzék válasza erre: nem a legfontosabb kérdéseket tették fel a kérdőíven, továbbá a népszavazás a már

elfogadott szövegről szólna, míg a kérdőíves módszerrel csak egy még kialakulatlan tervezet néhány pontjáról kértek véleményt a polgároktól. Szintén 11-én Kállai Ernő, a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok 2007-ben hat évre megválasztott országgyűlési biztosa sajtótájékoztatóján „pofátlanság”-nak nevezte, hogy az új alkotmány megszüntetné az ő hivatalát, és általában is visszalépést mutat a kisebbségek jogait tekintve.

Március 15. Békésen zajlottak le a megemlékezések a nemzeti ünnepen. Orbán Viktor miniszterelnök a Múzeumkertben egyebek közt arról beszélt, hogy *„a magyarság olyan nép volt, amelynek nem volt közös célja. Ezen segíthet a jövőben az új alkotmány.”* Az Európai Unió soros elnökének kormányfője azt is kifejtette: *„A kommunizmus európai betörése óta mi, magyarok minden európai nemzetnél többet harcoltunk, és több áldozatot hoztunk a szabadságért és a függetlenségért. Eskiünkhöz híven nem túrtuk el 48-ban, hogy Bécsből diktáljanak nekünk. Nem túrtuk el 56-ban és 1990-ben sem, hogy Moszkvából diktáljanak. Most sem hagyjuk, hogy Brüsszelszélből vagy bárhonnan bárki is diktáljon nekünk.”* Az eredmények között sorolta fel, hogy *„megmentették a nyugdíjrendszert a tőzsdecáptól”,* és feltehetőleg a médiatörvény körüli vitákra utalva, hogy *„megvédték az EU-ban Magyarországot az alantas támadásoktól”.* Amikor az [origo] portál kiderítette, hogy 500-an fizetett statisztaként tapsoltak a miniszterelnöknek összesen 1,25 millió forint tiszteletdíjért, Havasi Bertalan, a Miniszterelnökség sajtófőnöke ezt válaszolta erre: *„ismereteim szerint a művészeti produkció vagyis az ünnepi műsor része volt a lépcsőn álló emberek látványa. A rendezvényen egyébként a korábbi évekhez képest sokkal többen, több tízezer ember, fiatalok, idősek, családok ünnepelték örömmel, szabadon március 15-ét”.*

A rendőrség megakadályozta a betiltott szervezettel lényegében azonos „Új Magyar Gárda” eskütételét a Hősök terén, ahol mintegy 500-an gyűltek össze.

Több tízezren vettek részt az Erzsébet híd pesti hídfőjénél tartott tüntetésen a sajtószabadságért, amelyet ismét civilek szerveztek közösségi oldalakon, politikusok részvétele nélkül.

Szili Katalin független képviselő benyújtott egy alkotmány-javaslatot új – magáról a megalakulás bejelentése óta eltelt 5 hónapban keveset hallatott – pártja, a Szociális Unió nevében.

Március 16. Az országgyűlés módosította a 2010.december 23-án elfogadott 2011. évi költségvetést: néhány saját bevételből gazdálkodó közintézmény befizetési kötelezettségét megemelve 1,7 milliárd forinttal növelte a bevételi előirányzatot és csökkentette a hiányt. Egyúttal a kormánytól független intézményekre is kiterjesztette a költségvetés egy részének befagyasztását, amelyről a neki alárendelt szervek esetében a kabinet már február elején döntött. Az elvonások legnagyobb mértékben az oktatást, a kultúrát, az egészségügyet és a szociálpolitikát felügyelő Nemzeti Erőforrás Minisztériumot érintették. Így alakult ki a 250 milliárdos stabilitási tartalék, amit az is szükségessé tett, hogy február végére a központi költségvetés hiánya elérte az 560 milliárd forintot, az egész évre tervezett deficit 81%-át. Igaz, a Nemzetgazdasági Minisztérium ehhez hozzátette: ettől még teljesülhet 2011-ben a GDP 2,94%-ánál nem nagyobb hiány, mert a bevételek és a kiadások eltérő időrendben valósulnak meg. Egyúttal módosították az államháztartási törvényt, hogy az egyes költségvetési fejezetek irányítói – többnyire a miniszterek – a pénzt felhasználhassák az eredetileg tervezett céltól eltérő kiadások teljesítésére is, ha azok évközben merültek fel. *„Ezáltal lehetővé válik, hogy a kisebb, előre nem látott kiadásokra fejezetben belül találjanak forrást, ami a központi költségvetés tartalékainak igénybe vételére irányuló igények számát csökkenti”* – így indokolta ezt a kormány. E jogszabályhoz kapcsolódva felére csökkentették a táppénz maximális napi összegét, mondván, hogy túl sok a táppénzcsalás.

Az országgyűlés 2011. július 1-ig meghosszabbította a kilakoltatási tilalmat. A törvénymódosítást előterjesztő FIDESZ-képviselők határidő nélküli hosszabbítást javasoltak, de ezt

Lázár János frakcióvezető és Rogán Antal gazdasági bizottsági elnök indítványára megváltoztatták. *„Ezt indokolja az a morálisan el nem hanyagolható társadalmi érdek, hogy a felvett hitelt – a hitel felvevőjének anyagi erejéhez mérten – mindenképp vissza kell fizetni”* – szövegezte a magyarázat. A tilalom csak azokra vonatkozott, akik lakáskölcsön vagy lakáscélra fordított szabad felhasználású jelzáloghitel törlesztésével, illetve lízingdíjjal maradtak adósak, és nincs más ingatlanuk. Vagyis a közműdíjjal tartozó lakók elárverezett lakásából a vevő fél év után kérhette a kilakoltatást.

Arról is határozott a parlament, hogy a Ferihegyi Repülőtér új neve Budapest Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér legyen. Ezt Fónagy János és Völner Pál államtitkár (FIDESZ) képviselői minőségében, egyéni indítvánnyal kezdeményezte. A tárcaközi Földrajzinév-bizottság azonban ezt megelőzően 20:1 arányban elvetette az elképzelést, és inkább a „Liszt Ferenc Nemzetközi Repülőtér, Budapest-Ferihegy” változatot támogatta, amely megőrizte volna Mayerffy Ferenc (1766-1845) egykori borász nevét is. Ezután a bizottságot feloszlatták, két tagját a bizottsági tagsághoz nem kapcsolódó kormánytisztviselői főállásából is elbocsátották, majd március 21-én kormányrendelet jelent meg a testület újjáalakításáról, amely bizonyos esetekben a kormány hatáskörévé tette a földrajzi nevek megállapítását. *„Mivel a 25 fős Földrajzinév-bizottság 17 tagját minisztériumok delegálják, elvárható lett volna, hogy a jelen lévő kormánytisztviselők támogassák a kormány kinyilvánított és egyértelmű kérését”* – írta magyarázatként a Vidékfejlesztési Minisztérium, bár a tagok szerint velük semmilyen előzetes kormánykívánságot nem közöltek.

Négy tábornok és 14 más katonatiszt ellen emelt vádat a Budapesti Katonai Ügyészség bünszervezetben elkövetett, 200 millió forintra becsült értékű vesztegetés miatt. A mintegy tíz éven át zajlott bűncselekmény-sorozat a vádhatóság szerint a Honvédelmi Minisztérium négy szervezeti egységét és négy gazdasági társaságát érintette, valamint a velük szerződésben álló, részükre szolgáltatást nyújtó húsz céget: a katonai vezetők megrendelések fejében részt kértek abból az összegből, amelyet a megrendelt árukért és szolgáltatásokért intézményük vagy cégük közpénzből kifizetett.

Március 21. A képviselők megválasztották a Monetáris Tanács még hiányzó két tagját: *Cinkotai János* mind jobb-, mind baloldali kormányok idején a Miniszterelnöki Hivatalban, illetve *Járai Zsigmond* és *Simor András* MNB-elnöksége alatt a jegybankban dolgozott tanácsadóként, *Kocziszky György* pályafutása pedig a Miskolci Egyetemhez kötődött, 1994-ben listás KDNP-képviselőjelölt volt. Ezzel a hét tagú testületben többségbe kerültek az új külső tagok az MNB-elnökhöz és két helyetteséhez képest. Az MSZP és az LMP szerint megszűnt a Monetáris Tanács függetlensége. Az MSZP a jelölés módja ellen is tiltakozott, ugyanis Rogán Antal (FIDESZ), a gazdasági bizottság elnöke nyilvános konzultáció nélkül, ismeretlen kezdeményezésre csak aznap délelőtt nyújtotta be javaslatát. Ezzel szemben pozitív visszhang érkezett külföldi elemzőktől, például a JP Morgan bankcsoport londoni szakemberei "hiteles jelölteknek" nevezték az új MT-tagokat, akik *"tovább enyhíthetik azokat az aggályokat, hogy politikailag motiváltak lesznek, és megbízatásuk kamatcsökkentésre szól"*.

Március 22. Az országgyűlés elkezdte a FIDESZ-KDNP-frakció és Szili Katalin független képviselő alkotmánytervezetének együttes vitáját, miután 21-én eldöntötte, hogy április 18-ig más témával nem is foglalkozik. A vitában az MSZP és az LMP nem vett részt. *Bárándy Gergely* (MSZP) a Magyar Rádióban kifejtette: a kormányoldal kizárólag a saját elképzeléseit tükröző pártalkotmányt készít. A szocialistákat a választók nem hatalmazták fel arra, hogy ehhez asszisztáljanak, és szükségtelen „házhoz menni a pofonért”. *Schiffer András* LMP-frakcióvezető közölte: öt hét alatt alkotmányozni komikus. Társadalmi egyetértés hiányában nincs mód demokratikus alkotmányozásra, sőt az alkotmányosság felszámolása zajlik, és mivel a 2010-es választás győztesei akkori kampányukban nem szóltak ezzel kapcsolatos szándékaikról, az új alaptörvénynek nem lesz erkölcsi legitimitása. A kormányoldal ezzel szemben úgy látta: a két ellenzéki párt képviselői a választók iránti kötelességeiket szegik meg, ha nem vesznek részt a parlament munkájában, a tervezet pedig módosító indítványok révén még sokat változhat. *Kövér*

László házelnök, Lázár János és Harrach Péter kormánypárti frakcióvezető az ülésen is hosszan érvelt az alkotmányozás szükségessége és a javaslat helyessége mellett – hangsúlyozva az 1989-ben csak ideiglenesen módosított 1949-es alaptörvény alkalmatlanságát –, míg a Jobbik vezérszónokai saját elképzeléseikhez képest gyengének és felszínesnek nevezték a FIDESZ-KDNP-javaslatot. Intézménye fontosságát hangsúlyozva felszólalt Paczolay Péter, az Alkotmánybíróság elnöke, Kállai Ernő, a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok, valamint Fülöp Sándor, a jövő nemzedékek országgyűlési biztosa és Jóri András adatvédelmi biztos. Nem élt ezzel a lehetőséggel Szabó Máté általános ombudsman (az állampolgári jogok országgyűlési biztosa), aki javasolta a FIDESZ-KDNP-alkotmánytervezetben szereplő megoldást, hogy egyetlen ombudsman legyen és általa kinevezett, gyengébb jogállású helyettesek foglalkozzanak például a kisebbségek és a környezet ügyével – pedig biztos-kollégái éppen ez ellen tiltakoztak.

A Fővárosi Bíróság első fokon, nem jogerősen négy év börtönre ítélte vesztegetés miatt Szabó János tábornokot, szociológus professzort, a Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem volt rektorát (2007-2010), az első Orbán-kormány Honvédelmi Minisztériumának helyettes államtitkárát (1998-2000), aki a vádirat szerint kapcsolataira hivatkozva egy nem létező nyomozás alóli mentesítést ígért egy cégnek, ha az az általa ajánlott beszállítóval szerződik.

Lemondott tisztségeiről Lipcsey György, a tiszafüredi önkormányzat FIDESZ-képviselője, a térségi fejlesztési tanács tagja, helyi szállodaigazgató, miután kiderült: ő is vádlott a szocialista Hunvald György volt VII. kerületi polgármester és társai bűnügyében.

Március 23. Kihirdették az Alkotmánybíróság határozatait, amelyek az Országos Választási Bizottság 2010. novemberi döntéseit helybenhagyva elutasították a szocialisták által benyújtott népszavazási kezdeményezéseket a magán-nyugdíjpénztári rendszer csaknem teljes felszámolásával kapcsolatban.

Március 24. Továbbra sem tudni, ki gyilkolta meg 2007-ben Balla Irma egykori FIDESZ-es debreceni önkormányzati képviselőt – ez derült ki a Debreceni Ítéltábla ítéletéből, amely hatályon kívül helyezte a 2010. május 10-én kimondott elsőfokú ítéletet. Akkor a bírák különös kegyetlenséggel elkövetett emberölés miatt 12 év fegyházra ítélték Schönstein Sándort, az áldozat fiát, aki mindvégig tagadott. A másodfokú tanács szerint "*nem sikerült teljes körű bizonyítási eljárást lefolytatni az ügy részbeni felderítetlensége miatt*".

Két év letöltendő fogházbüntetésre ítélte első fokon, nem jogerősen a Fővárosi Bíróság Geréb Ágnes szülészorst és bábát – bár az ügyészség csak felfüggesztett szabadságvesztést kért –, és öt évre hivatásától is eltiltotta. A vád halált okozó gondatlan veszélyeztetés volt, mert az otthon szülés lehetőségéért hosszú ideje küzdő szakember közreműködésével zajlott szülések közül két esetben meghalt az újszülött. Geréb Ágnesnek már a letartóztatása is nagy vitákat váltott ki, sokan tüntettek a védelmében. A bíró hangsúlyozta, hogy az ítélet nem az otthon szülés ügyében foglal állást, hanem halálesetekről szól. (Geréb Ágnes támogatói ezzel szemben azt állították: bár a kórházakban is halnak meg újszülöttek, az ottani orvosokat sokkal enyhébben vonják ezért felelősségre.) Közben, sok éves előkészítés és több kormány teljesítetlen ígéretei után március 21-én megjelent az otthon szülést első ízben szabályozó – és ezzel bizonyos feltételek mellett engedélyező – kormányrendelet, amely április 1-én lépett hatályba.

Március 25. Nagy sikernek nevezte Kármán András nemzetgazdasági államtitkár, hogy a befektetők háromszorosan túljegyezték az új magyar államkötvényt. A 10 évesből 3 milliárd, a 30 évesből 750 millió dollár értékű jegyzést fogadott el az Államadósság Kezelő Központ, a vártnál kisebb – 310, illetve 330 bázispontos – felárral, 6,375%, illetve 7,625% kamatra. Ezzel az egész évi 4 milliárd eurós finanszírozási kötelezettség kétharmadát sikerült előteremteni. Az országkockázati

felár 264-re csökkent – igaz, a cseheké ugyanakkor 79 volt –, a forint euró-árfolyama pedig kis időre 265,9-re javult.

A Pest Megyei Bíróságon elkezdődött a hat halálos áldozatot követelt 2008-2009-es romagyilkosság-sorozat négy vádlottjának pere.

Március 28. A válaszadók 91 %-a értett egyet abban, hogy a jogok mellett a kötelességeket is deklarálni kell az alkotmányban – ismertette az országgyűlésben Orbán Viktor miniszterelnök –, ahogy abban is csaknem ugyanennyien egyetértettek, hogy a legfontosabb értékek, például a család, illetve a jövő nemzedékek iránti aggodalom, továbbá az államadósság korlátozása is bekerüljön a szövegbe. A gyermekek után járó szavazati jogot viszont a nép nem támogatta, bár a kormányfő, mint elmondta, évek múlva szeretne visszatérni a kérdésre, mert úgy véli, ezzel lehetett volna megoldani, hogy a családok megfelelő képviselőt kapjanak a közéletben. A gazdaságpolitikáról megjegyezte: a FIDESZ útja gazdasági felemelkedéshez vezet, amely a szegényeket is segíti. 2014-ben pedig nemhogy kevesebb, hanem több pénz lesz az emberek zsebében, erre „*mérget is vehetünk*”.

Ennek megfelelően Lázár János frakcióvezető bejelentette: a kormánypárti módosító indítványok alapján várhatóan az új alkotmány mégsem rendelkezik a gyerekek szavazójogáról, viszont bekerül a hatályos büntető törvénykönyvben már szereplő tényleges életfogytiglani szabadságvesztés lehetősége. Az Alkotmánybíróság az újabb elképzelés szerint akkor vizsgálhatna újra pénzügyi törvényeket, ha 50 százalék alá csökken az államadósság. Az is kiderült, hogy zöld szervezetek javaslata alapján egy passzust vesznek át a Szili Katalin-féle alternatív javaslatból: az egészséges környezethez való jogról szólót.

Ezután a kormánypárti képviselők szavazataival az együtt tárgyalt két tervezet közül a FIDESZ-KDNP-javaslatot bocsátották részletes vitára. A Jobbik nemmel szavazott, az MSZP és az LMP – bár a napirend előtti miniszterelnöki felszólalás vitájában részt vett – a szavazástól előzetes bejelentésének megfelelően távol maradt. A Szili Katalin független képviselő (volt szocialista párti házelnök) által benyújtott alkotmánytervezet részletes vitára bocsátását nagy többséggel, mindössze öt támogató szavazattal elutasították.

Először tartott kamatdöntő ülést az új összetételű Monetáris Tanács (a négy új tagból hárman voltak jelen), és egyhangúlag fenttartotta a 6%-os alapkamatot.

Március 29. Az Európa Tanács mellett 57 tagállam részvételével működő Velencei Bizottság (magyar tagja Paczolay Péter, az Alkotmánybíróság elnöke és Trócsányi László volt alkotmánybíró, 2010 ősze óta párizsi nagykövet) a magyar kormány felkérésére készített véleményben bírálta az alkotmányozási folyamat átláthatóságát és gyorsaságát. A testület sajnálatosnak nevezte az Alkotmánybíróság jogkörének korlátozását, amivel szerinte a kormánypártok „*éppen a saját maguk által meghirdetett céllal, az alapjogok erősítésével mennek szembe*”. Ezzel a kritikával Sólyom László volt köztársasági elnök is egyetértett egy nyilatkozatában, és hasonló álláspontot fejtett ki Paczolay Péter AB-elnök Schmitt Pál köztársasági elnöknek. A bizottság a „*széles körű és érdemi*” vitát is hiányolta, amivel szemben a miniszterelnök mind a parlamentben, mind nyilatkozataiban azt hangsúlyozta, hogy volt ilyen vita, a tömegesen visszaküldött kérdőívek révén pedig a polgárok komolyabban beleszólhattak az alkotmányozásba, mint ha egyetlen szavazattal kellett volna egy hosszú dokumentumról állást foglalniuk népszavazás formájában. „*A kormányoldal célja, hogy az új alaptörvény ne csak a többségé, hanem mindenkié legyen, vagyis erős alkotmánya legyen az országnak.*” – mondta Orbán Viktor, míg az ellenzék, továbbá számos szakmai és más civil szervezet éppen azt kifogásolta, hogy az új alaptörvény várhatóan kizárólag a kormánypártok álláspontját képviseli. Az Alkotmánybíróság hatáskörével kapcsolatban a kormányfő a Magyar Televízióban ezt mondta: „*Minden olyan jogvita, ami arról szól, hogy egy-egy intézkedés alkotmányos-e vagy sem, ... szerintem rontja Magyarországnak azt a képességét, hogy ... a mostani 82-83%-ról az államadósság mértéke az 50%-ig csökkenjen. ... bizonyos jogszabályok alkotmányossági felülvizsgálata az AB számára nem lesz lehetséges addig,*

amíg el nem érjük ezt a bizonyos 50%-os adósságot.” A továbbiakat pedig „tíz év múlva megbeszéljük”. A bírálók értelmezése szerint ezzel azt mondta: még az új alaptörvényhez képest is alkotmányellenes eszközökkel kívánják elérni az egyébként helyes gazdaságpolitikai célt.

Március 30. Orbán Viktor miniszterelnök reggel a Magyar Rádióban folytatta az alkotmányozással kapcsolatos nyilatkozat-sorozatát. Egyebek közt ezt mondta: *„Az állami és a közvagyonot privatizálták, semmi sem védte közös munkánk megtestesülését, a nemzeti vagyont. Ezt most védi az új alkotmány. Másfelől eladták a jövőnket. Ellopták az országot és eladósították az országot. Ez ellen védekezni kell. A mostani alkotmány meg fog bennünket védeni attól, hogy még egyszer ilyen előfordulhasson velünk.”* A kérdőíveket visszaküldők többségének véleménye alapján látta eldöntöttnek azt, hogy *„a jogok mellé deklaráljon-e kötelezettségeket is az alkotmány. Ebben pont az ellenkezője volt a magyar alkotmányfilozófia alapja, amelyik azt mondta, a jogok azok olyasmik, hogy kötelezettségek nélkül illetik meg az embereket, tehát nem lehet együtt említeni a dolgokat. Egyébként ez egy nagyon szépen kimunkált filozófiai álláspont, a nemzetközi jogirodalomban jól ismert, de láthatóan nem érinti meg a magyarok lelkét. Ők úgy gondolják, hogy a jogoknak és a kötelezettségeknek együtt kell haladni.”* A bírálók többsége mind korábban a parlamentben, mind a sajtóban azt válaszolta erre: ez tekintélyelvű, államközpontú gondolkodásmód, hiszen egyedül a pillanatnyi politikai hatalom döntheti majd el, hogy ki mennyire teljesíti kötelelességeit és ezáltal ki mennyire méltó jogainak gyakorlására.

Váratlan fordulat történt az EMFESZ gázszolgáltató két éve húzódó ügyében: a Fővárosi Bíróság első fokú ítélete szerint törvénytelen volt, ahogy a magyar ügyvezető 2009 áprilisában egyetlen dollárért eladta a 200 milliárdos forgalmú céget. Ezzel a Dmitrij Firtas ukrán milliárdos érdekeltségi körébe tartozó Mabofi visszakapta az EMFESZ-t. Annak idején a Magyar Energia Hivatal a tranzakciót egyetlen nap alatt engedélyezte, majd több bíróság is úgy ítélte meg, hogy Góczy István ügyvezetőnek – a tulajdonos állításával ellentétben – egy régebbi felhatalmazás alapján joga volt eladni a társaságot egy ismeretlen háttérű, állítólag orosz érdekeltségű svájci cégnek. Ez változott az új bírói döntéssel, de ekkor az EMFESZ már nem működött, mert engedélyét a hatóság pénzügyi nehézségek miatt január 12-től felfüggesztette. (Lásd január 5-nél.)

Március 31. Az aktivisták lelkesítése érdekében nagyzott, nem mondott igazat a 2010-es választási kampány során ismertté vált pécsi beszédében – ismerte el Kubatov Gábor országgyűlési képviselő, a FIDESZ pártigazgatója az ATV műsorában. A hangfelvételen az hangzott el, hogy a választás megnyerésére esélyes pártban minden pécsi polgárról tudják, kivel rokonszenvez, és azokat a „komcsikat” is pontosan ismerik, akikre nem számíthatnak. A botrány kirobbanása után a FIDESZ nem vitatta ugyan, hogy a hang Kubatové, de azt hangsúlyozta, hogy minden nyilvántartása törvényes, csak a párt támogatóit tartalmazza az illetők hozzájárulásával, és ezt hivatalos vizsgálatok is megerősítették. Az ügy főszereplője több mint egy év után mondta ki: valóban ő beszélt a felvételen, valóban az hangzott el, ami ott hallható, de a nagyotmondó kijelentésnek nem volt alapja, csak „fel akarta dobni” a bizalmas szánt szűkkörű összefogó résztvevőit.

Április 1. A Központi Statisztikai Hivatal közzétette, hogy a még nem végleges számítás szerint 4,2% lett az államháztartás 2010. évi hiánya. Korábban a kormány az EU nyomására többször kijelentette, hogy tartani kell az előző országgyűlés és kormány által meghatározott 3,8%-ot. A túllépést mintegy fele részben az önkormányzatok deficitje okozta. Oszkó Péter, a 2010. május 29-ig hivatalban volt Bajnai-kormány pénzügyminisztere kijelentette: *„A deficit mértéke nem rettenetes, a legtöbb uniós ország szívesen cserélné velünk.”*

Április 4. Sikeresnek nevezte a magyar uniós elnökség első félidejét Orbán Viktor miniszterelnök az országgyűlésben. Mesterházy Attila szocialista frakcióvezetőnek válaszolva, aki szerint *„mindenki, aki hisz az Európai Unióban, elfogadja annak alapértékeit”,* a kormányfő ezt

mondta: „...mi nem hiszünk az Európai Unióban. Mi Magyarországon hiszünk, és az Európai Uniót egy olyan keretnek látjuk, ahol ha okosan tesszük a dolgunkat, akkor az a valami, amiben hiszünk, és amit Magyarországnak neveznek, megtalálja a számítását.” A „szolgalelkűség” ellen szólva – március 15-éhez hasonlóan – ismét az egykori Bécshez és Moszkvához hasonlította azt, ahogy egyesek Brüsszelhez viszonyulnak. A miniszterelnök szerint a modern nemzetköziség azt jelenti, hogy a magyar nemzet érdekeit össze akarjuk hangolni más nemzetekével. Orbán Viktor a parlamentben is kifejtette, amit már többször bejelentett: nem, csatlakozunk a német-francia versenyképességi paktumhoz, mert „eszünk ágában sincs adókat növelni”, ezzel (a társasági nyereségadó-alap – de nem az adómértékek – egységesítésével) egy százalék körüli növekedést és 50-70 000 munkahelyet veszíteni.

Április 5. Az Alkotmánybíróság egyhangúlag megállapította, hogy alkotmányellenes a köztisztviselők jogállásáról szóló törvénynek az a szabálya, amely a munkáltató számára lehetővé teszi a köztisztviselő indokolás nélküli felmentését. A köztisztviselők köréből 2010 nyarán kiemelt és külön szabályozott csoportra, a kormánytisztviselőkre vonatkozóan már 2011. február 15-én született egy hasonló AB-határozat. Az újabb döntés is kimondta: az indokolás nélküli felmentés lehetősége sérti a jogállamiság elvét, a munkához való jogot, a közhivatal viseléséhez való jogot, a bírósághoz fordulás jogát, valamint az emberi méltósághoz való jogot. Az államszervezet hatékony működése indokolhatja a közszolgálati jogviszonyban álló tisztviselők felmentési lehetőségének könnyítését a korábbi szabályozáshoz képest, ennek azonban nem lehet módja a munkáltatói jogok gyakorlójának korlátlan döntésre való felhatalmazása – fogalmazták meg az alkotmánybírák. Az alkotmánysértő pontot ezúttal – szemben a kormánytisztviselői jogviszonyra vonatkozó törvénnyel – a határozat közzétételét követő nappal semmisítették meg, mondván, hogy ez esetben semmi nem marad szabályozatlan. A februári döntés után sokan bírálták az AB-t, amiért még május végéig lehetővé tette az indoklás nélküli elbocsátást, mondván, hogy az azonnali megsemmisítés mások jogait sértő joghézagot okozott volna. Egyébként közben máris vita kezdődött a sajtóban és a szakemberek körében, hogy az új alaptörvény elfogadása – és főleg 2012. január 1-i hatályba lépése – után érvényesek maradnak-e az Alkotmánybíróság 1990 eleje óta hozott, az addigi alkotmányra alapozott határozatai.

Április 6. Az Audi befektetéséhez 11,2 milliárd, a GM-Opel szentgotthárdi fejlesztéséhez 5,5 milliárd forinttal járul hozzá a magyar állam, amit még adókedvezmények is követhetnek – jelentette be a kormány döntését Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter. A költségvetési hozzájárulás a beruházások értékének mintegy 5%-át teszi majd ki, az új gyárak közvetlenül 2600, közvetve akár 17 000 munkahelyet teremthetnek és 2%-kal járulhatnak hozzá a GDP-hez. Az egy tervezett munkahelyre jutó állami támogatás 6 millió, illetve 6,8 millió forint – hangzott el a tájékoztatón. Szentgotthárdon a kormányfő jelenlétében április 13-án le is tették az új gyár alapkövét.

Április 8. A Magyar Alumínium Zrt-n kívül öt állami hatóság is felelős a 2010. október 4-i vörösiszap-katasztrófáért, amely tíz halálos áldozatot követelt és lerombolta Kolontár és Devecser jelentős részét – állapította meg Fülöp Sándor, a jövő nemzedék országgyűlési biztosa. A hivatalok a vizsgálat szerint elmulasztottak egy sor intézkedést, illetve nem tisztázták, hogy melyiküknek mi a hatásköre a zagytározóval kapcsolatban.

Április 9. Végleg záróják az év elején létrehozott 250 milliárdos stabilitási alapot, ezt a pénzt nem költik el – jelentette be Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter az uniós pénzügyminiszterek gödöllői tanácskozása után. Ezt azzal indokolta, hogy még sok a bizonytalanság, de hozzátette: ez az elvonás az állami kiadásokra vonatkozik, „nem érinti a családokat és a vállalkozásokat”. (Az intézkedés a 2010 decemberében elfogadott 2011-es költségvetésben még nem szerepelt.) Közben Budapesten európai és magyar szakszervezetek több

tízezer részvevővel tartottak tüntetést a megszorítások, a dolgozókat sújtó kormányzati gazdasági intézkedések és jogaikat korlátozó jogszabály-változtatási tervek ellen. Orbán Viktor miniszterelnök kijelentette: helyesli és támogatja a megszorítások politikája elleni fellépést. Arra nem reagált, hogy a tiltakozás az ő kormányának lépései ellen irányult.

A Legfelsőbb Bíróság, valamint az összes ítéletábra és megyei bíróság elnöke nyílt levélben kérte az országgyűlést: ne csökkentse a bírák nyugdíjkorhatárát 70 évről a mindenkori általános életkorra, ahogyan ez az alaptörvény-javaslatához benyújtott egyik módosító indítványban szerepel. Ha ez mégis megtörténne, 2012 januárjában 228, 2013 végéig pedig további 56 bírót kellene nyugdíjazni a levél szerint, főleg a hierarchia csúcsán álló, magasan kvalifikált bíróságot, akiknek csak az alsóbb szintű bíróságokról pótolhatnak, de akkor ott maradnak kevesen. A munkaerőhiány és a fennakadás komolyan lelassítaná az eljárásokat, csak a Fővárosi Bíróságon és a Pest Megyei Bíróságon 14 000, míg országosan 30 000 ügyet kéne másra szignálni. A javaslatot Lázár János FIDESZ-frakcióvezető ötlete alapján az alkotmányügyi bizottság nyújtotta be, az előterjesztő – azaz a csaknem teljes FIDESZ- és KDNP-frakció – nevében Szijjártó Péter támogatta. Rubovszky György a KDNP nevében tiltakozott és azt mondta: külön szavazást kérnek, és leszavazzák az ötletet. Ez azonban nem történt meg.

Április 11. Baka András, a Legfelsőbb Bíróság elnöke a parlamenti szavazás előtt külön levélben kérte a miniszterelnököt, ne vegyék bele az alkotmányba a bírói nyugdíjkorhatár leszállítását. *„Míg a korábbi időszak kormányzata nyíltan az ítélezés jobboldali elfogultságát bírálta, az elmúlt mintegy két hónapban a jobboldali média egy része a volt diktatúra bíráiról beszél, és eltávolításukat egyre hangosabban követeli. Tekintettel arra, hogy az idősebb bírák eltávolítására vonatkozó és szakmai célokkal ellentétes javaslat ebbe a folyamatba is illeszthető, a független elemzés nem zárhatja ki a bírói kar ellen irányuló súlyos politikai támadást sem”* – fogalmazott a bírói kar vezetője. Felhívta Orbán Viktor figyelmét, hogy az 1956-os megtorlások aktív bírák közül már senki sem ítélezik. A bírók 72 százaléka már a rendszerváltás után kapta meg kinevezését. *„A bírói kar idősebb korosztályaiban valószínűleg ugyanannyi a különböző nézeteket vallók aránya, mint a társadalom más korcsoportjaiban és szinte biztosan ugyanannyi, mint más jogi pályák (ügyészek, köztisztviselők, közalkalmazottak, stb.) esetében. Diszkriminatív nyugdíjazásuk ezen az alapon is elfogadhatatlan, ellentétes a bírók függetlenségére, jogállására, elmozdíthatatlanságára vonatkozó legalapvetőbb nemzetközi szabályokkal és elvekkel”* – írta Baka András. A parlament ennek ellenére megszavazta az alkotmányügyi bizottság módosító indítványát. A szavazás előtt beszédet mondó, a bírák kinevezésére és a törvény megszabta korban nyugdíjazására jogosult Schmitt Pál köztársasági elnök, valamint az előterjesztők nevében felszólaló Gulyás Gergely FIDESZ-képviselő meg sem említette a témát és a vele kapcsolatos vitát.

Az országgyűlés – az MSZP és az LMP képviselőinek távollétében – szavazott az új alkotmány (alaptörvény) tervezetéhez benyújtott módosító indítványokról. Többséget kapott minden javaslat, amelyet az előterjesztő támogatott, az említett bírói nyugdíjkorhatár-leszállításon kívül a forint mint hivatalos pénznem beillesztése, a gyermekek utáni szavazati jogra vonatkozó elképzelés törlése, a tényleges életfogytiglani büntetés lehetősége, az egészséges környezethez való jog, az Alkotmánybíróság teljes hatáskörének az államadósság 50% alá csökkenésétől függővé tétele. Megszavazták, hogy a megyéket a jövőben se nevezzék vármegyének – a két kormánypárti frakcióvezető erről szóló javaslatát korábban az alkotmányügyi bizottság nagy többsége és az előterjesztő képviselője elvetette, de a plenáris ülésen végül a bizottság kormánypárti tagjai is éppúgy igent mondtak (a nem szavazó Salamon Lászlót [KDNP] kivéve), mint az előterjesztői támogatólistát aláíró és ott még elutasító Szijjártó Péter. A Jobbik, valamint Szili Katalin független képviselő javaslatai közül egyet sem fogadtak el.

Április 13. A következő évtől 270 napról 90 napra csökken a munkanélküli-ellátás időtartama. Aki ennyi idő után nem talál állást, annak közmunkát kell majd vállalnia – egyebek közt ezt jelentette be Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter a kormányülés után, amelyen az Európai Uniónak benyújtandó konvergenciaprogramról döntöttek. Hozzátette: hogy legyen hol dolgozni, a kormány 2014 végéig 300 000 új, adózó munkahelyet „szeretne látni”, és ezek fele a közmunka területén jöhet létre. Mesterházy Attila MSZP-elnök a bejelentést úgy minősítette, hogy a kormány ismét a nehéz helyzetben lévő embereken üt egyet.

Április 16–17. A magát „Szebb Jövőért Polgárőr Egyesület”-nek nevező, a Jobbikhoz kötődő csoport Gyöngyöspata és Hejőszalonta után Hajdúhadházon „járőrözött” az állítólag elszaporodott és szerintük főleg cigányok által elkövetett bűncselekmények megfékezésére. A betiltott Magyar Gárdához hasonlóan fellépő, ezért az emberek által többnyire gárdistának nevezett „polgárőrök” rendőri felszólítás ellenére nem voltak hajlandók beszüntetni a sok lakost megfélemlítő egyenruhás vonulást, sőt ők „tiltották ki” a településről az őket távozásra felhívó Pintér Sándor belügyminisztert. Közben aláírásokat gyűjtöttek, hogy maradhassanak, és bár a megyei kormány megbízott és a polgármester is elutasította a kéretlen segítséget, a helybeliek egy része aláírta a támogató ívet. Vona Gábor Jobbik-elnök ismét „bűnöző cigányokról” beszélt és hazaárulónak nevezte Orbán Viktor miniszterelnököt. 18-án, hétfőn az országgyűlésben a belügyminiszter újra elmondta: *„Nem szeretnénk félkatonai szervezeteket, nem szeretnénk olyan csoportokat látni, amelyek megkérdőjelezik az állam erőszakmonopóliumát.”*

Számos tüntetés volt a hét végén, részben az új alkotmány ellen a várható zárószavazás előtt, részben az érintettek által elutasított egyéb kormányzati tervek ellen. A nyugdíjkezdvevényük megtartásáért nagy számban demonstráló rendvédelmi dolgozók között rendőrök, börtönőrök, vámosok, katonák és tűzoltók egyaránt voltak. Az utóbbiak többsége a belügyminiszter tilalma ellenére egyenruhát vagy bevetési ruhát viselt. Füstbombákat is robbantottak és számos tűzcsapot megnyitottak, „hogy megmutassák, milyen körülmények között kell dolgozniuk”. A szakszervezeti vezetők – szakmájuk jellegéhez képest – igen éles hangon tiltakoztak a számukra hátrányos tervek ellen. Megmozdultak különböző civil szervezetek is, ismét jórészt Facebook-os szervezésben.

„A húsvéti alkotmányból legyen pünkösdi királyság, Orbán Viktor elárulta a köztársaságot” – ezt Gyurcsány Ferenc volt miniszterelnök mondta a Demokratikus Charta tüntetésén, amelyre így hívta meg a résztvevőket: *„Orbán a két szemével lássa, hogy középiskolások, egyetemisták, munkások, irodai alkalmazottak, munkanélküliek, nyugdíjasok, fiatalok és idősek, vidékről és Budapestről, szociáldemokraták, liberálisok, konzervatívok, zöldek, pártokat utálók és értük lelkesedők mind ott állnak vele és rendszerével szemben. Akard, hogy érezze, erő áll vele szemben, a demokraták ereje!”* Számos politikus és civil tiltakozott az új alaptörvény ellen, amellyel szerintük Orbán Viktor önkényuralmi rendszert épít. Egy másik megmozduláson Schiffer András, az LMP frakcióvezetője fejtette ki: a FIDESZ becsapta választóit és lebontja a szociális államot, noha erre nem kapott felhatalmazást. Az új alkotmány azokat a független szerveket szorítja vissza, amelyekben az emberek eddig megbízhattak és amelyeknél segítséget kereshettek: az Alkotmánybíróságot, a bíróságot, az országgyűlési biztosokat. Mindezen bírálatokra Szijjártó Péter, a kormányfő szóvivője így reagált: olyan új alaptörvény születik, *„amelyre minden magyar ember büszke lehet, és amely képes lesz arra, hogy megvédje hazánkat az olyan súlyos politikai bűnöktől, mint amelyeneket a Gyurcsány-korszak kormányai követtek el.”* Lázár János FIDESZ-frakcióvezető pedig később úgy fogalmazott: az új alaptörvény megvédi majd az embereket a szegénységtől és az eladósodástól.

Április 17-én zajlott az Élet menete, amelyen a szélsőjobb kivételével minden pártból számos politikus vett részt. A kormányoldáról beszédet mondott Kövér László (FIDESZ), az országgyűlés elnöke, Tarlós István budapesti főpolgármester és Réthelyi Miklós nemzeti erőforrás miniszter, egy vidéki rendezvényen pedig Hende Csaba honvédelmi miniszter. A Holokausztról megemlékezve minden korábbinál egyértelműbben mondták ki, hogy a népiirtás valamennyiünk székelye, a magyar zsidóság jelentős részének elpusztításáért felelősek a korabeli magyar

hatóságok is. A megemlékezéseken megjelent többek között Lévai Anikó, a miniszterelnök felesége, Rogán Antal (FIDESZ), Szászfalvi László államtitkár (KDNP), Mesterházy Attila MSZP-elnök, Schiffer András LMP-frakcióvezető, Gyurcsány Ferenc (MSZP), Bajnai Gordon és Boross Péter (korábban MDF) volt miniszterelnök.

Április 18. Az országgyűlés elfogadta a 2012. január 1-én hatályba lépő új alaptörvényt. (Ez az alkotmány új elnevezése.) Igennel szavazott 262 képviselő: a FIDESZ-ből és a KDNP-ből mindenki, kivéve az elnöklő és ezért nem szavazó Kövér Lászlót, valamint a volt Jobbik-os független Pösze Lajos. Nemet mondtak 44-en: a Jobbik képviselői, valamint a függetlenek közül Szili Katalin és Ivády Gábor. Molnár Oszkár független képviselő tartózkodott a szavazástól. A szocialisták és az LMP-frakció tagjai a vita után a szavazásban sem vettek részt, mivel mind tartalmilag, mind megalkotásának eljárása és gyorsasága miatt elutasították a jogszabályt. Lázár János FIDESZ-frakcióvezető javaslatára néhány fontos változtatást hajtottak végre az utolsó pillanatban: mégsem szüntették meg a nemzetiségek és a jövő nemzedék országgyűlési biztosának független közjogi státuszát, betiltották a génmódosított növényeket és állatokat, és az ügyészségre is kiterjesztették az általános nyugdíjkorhatár érvényességét az eddigi 70 év helyett, ahogyan ezt a bírációnál – nagy tiltakozást kiváltva – már 11-én megtették.

A kormánypárti politikusok felemelő érzésről, történelmi pillanatról beszéltek a szavazás után. Kövér László házelnök: *Az alaptörvény „legitim, nemzeti, nem kirekesztő, hagyománytisztelő, jövőbe tekintő, tiszteletre méltó alkotás. ... történelmünk és civilizációnk alapjaként fogadja el a kereszténységet, biztosítva ugyanakkor mindenki számára a lelkiismereti szabadságot.”* Lázár János FIDESZ-frakcióvezető fontosnak nevezte, hogy az emberek 5-10 éves távlatban belássák, helyes volt az alkotmány elfogadása. Harrach Péter KDNP-frakcióvezető sikernek nevezte, hogy a kereszténydemokrata szempontok megjelenítésével, a házasság és a család védelmével az egész nemzet alaptörvényét alkották meg. Az igennel szavazott 90 éves Horváth János (FIDESZ), aki 1945-1947-ben kigazdapárti képviselő volt, majd börtönbe került és 1956-ban elmenekülve az Egyesült Államokban lett közgazdász professzor, fájjalta, hogy a bevezető nem említi az 1946-os köztársasági törvényt. (A két kormánypárti frakcióvezető erről szóló indítványa nem kapott többséget.) Szerinte frakciótársai nem gondolták át, milyen fontos volt ez.

Az MSZP fizetett hirdetésben is közzétette bírálatát. A legnagyobb ellenzéki párt *alkotmányos puccsnak* nevezte a nemzeti konszenzus nélkül született alkotmányt, amely *„kiiktatja a hatalom egyensúlyait és egyetlen párt érdekében jött létre, ... perverz társadalompolitikát betonoz be és riasztó demokráciafelfogást mutat”*. Schiffer András LMP-frakcióvezető szerint *alkotmányozás címén felszámolták az alkotmányosságot*. Több ellenzéki elemző felhívta a figyelmet: az adózási és családtámogatási törvények kétharmadoszá tételeivel, valamint a köztársasági elnök jogkörének bővítésével a mostani többség elérte, hogy távozás után a következő kormány, ha nincs alkotmánymódosításhoz elegendő többsége, képtelen legyen megvalósítani programját, még akkor is, ha esetleg éppen azzal győzött.

A Jobbik a többi ellenzéki erőttől eltérően azért utasította el és nevezte árulásnak az új alaptörvényt, mert erősebben akarta védeni a maga értelmezése szerinti magyar függetlenséget, például az Európai Unióval szemben. Zajlottak olyan tüntetések is, amelyek külföldi diktátumként utasították el az új alaptörvényt, mondván: „Magyarország alkotmánya a Szent Korona.”

Megjelentek külföldi bírálatok is. Werner Hoyer német külügyi államminiszter (liberális párti [FDP] politikus) kijelentette, hogy az új magyar alkotmány nincs összhangban az unió értékrendjével. Emiatt a magyar külügyminisztérium tiltakozott, Szijjártó Péter miniszterelnöki szóvivő pedig kijelentette: ahogy Brüsszel, úgy Berlin sem Moszkva, senkinek nincs joga beavatkozni belügyeinkbe. Guy Verhofstadt volt belga miniszterelnök (1999-2007), az Európai Parlament liberális frakcióvezetője az Európai Bizottság vizsgálatát kezdeményezte erről, az Európai Tanács parlamenti közgyűlése pedig a Velencei Bizottságét. Ezzel szemben az Európai Bizottság és a Budapesten járt Ban Ki Mun ENSZ-főtitkár azt hangsúlyozta, hogy az alkotmányozás minden állam belügye.

Április 19. Kállai Ernő, a nemzeti és etnikai kisebbségi jogok országgyűlési biztosa kezdeményezte a különböző településeken az állítólagos cigánybűnözés ellen fellépő, az ottani cigányságot megfélemlítő „Szebb Jövőért Polgárőr Egyesület” felosztatását, és olyan jogszabálmódosítást javasolt, hogy polgárőrök a bűnmegelőzésben csak a helyi önkormányzattal és rendőrséggel kötött megállapodás alapján vehessenek részt.

Április 20. „Csendőröket” avattak Tiszavasváriban, az egyetlen Jobbik-vezetésű városban. A részben közpénzből működtetni kívánt, kezdetben tíz fős csoportra városőrségi feladatokat bízta.

Április 22. A rendőrség Gyöngyöspatán előállította a Véderő nevű félkatonai szervezet vezetőit, akik a helyi cigánytelepen keresztül akartak felvonulni egy megvásárolt területre, hogy ott „kiképzést” tartsanak. A hatóság megfélemlítőnek tartotta a szervezet tagjainak fellépését. Ezt így látták a cigányok is, sőt 266-an egy Magyarországon élő amerikai üzletember és a Vöröskereszt segítségével a húsvéti ünnepekre el is mentek a faluból Csillebércre. Ebből utólag éles polémia keletkezett, mert több kormánypárti politikus szerint üdülőtáborban voltak az érintettek, míg a szervezők és sokan a cigányok közül menekülésről beszéltek, hozzátéve, hogy éppen az ünnepen nem hagyták volna el az otthonukat, ha nem fenyegetik őket. Ugyancsak 22-én kormányrendelet jelent meg, amely másnapi hatállyal 100 000 forintig terjedő bírsággal sújtható szabálysértésnek minősítette a helyi önkormányzattal és a rendőrséggel való együttműködés nélkül végzett polgárőri tevékenységet, valamint azt, ha valaki jogosulatlanul akarja a közrendet fenntartani. A Véderő vezetői ellen viszont a bíróság április 25-én megszüntette az eljárást, mondván: nem történt aktív provokáció vagy fenyegetés, a terepszínű ruhában vonulás nem kirívóan közösségellenes. Ezután április 26-án a faluba visszatért Véderősök és egy cigány csoport között verekedés tört ki, többen megsérültek. A nem cigány helyi lakosság egy része egyértelműen a Véderő mellé állt.

Április 25. Schmitt Pál köztársasági elnök húsvét hétfőn ünnepélyes keretek közt aláírta a *Magyarország Alaptörvénye* címet viselő új alkotmányt, amelyet még aznap ki is hirdettek a Magyar Közlönyben. Hatályba azonban csak 2012. január 1-én lépett, hiszen ahhoz számos törvényt is módosítani kellett.

Április 26. Az országgyűlés 271 szavazattal 37 ellenében, 14 tartózkodás mellett döntött a dohányzási tilalom szigorításáról és kiterjesztéséről a közintézményekben, munkahelyeken és számos fedetlen közterületen. A 2012-től hatályos törvény szerint a munkahelyeken és a vendéglátásban nem szabad épületen belüli dohányzóhelyet kijelölni, iskolákban és kórházakban pedig még az udvaron is tilos rágyújtani. Erről a témáról a szavazást megelőző hónapokban a helyenként éles vita nem párthovatartozás szerint zajlott. Harrach Péter KDNP-frakcióvezető például óvta a képviselőket a fanatizmustól – arra is hivatkozva, hogy pártja az egyén szabadságának a híve –, és az eredeti, FIDESZ-képviselők által benyújtott előterjesztés enyhítését javasolta néhány ponton, amire válaszul Szócska Miklós, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium egészségügyért felelős államtitkára egy március 9-i TV-műsorban szenvedélybetegnek nevezte. Igaz, utóbb bocsánatot kért. A vendéglátóipar tiltakozott, az adóhatóság pedig egy – igaz, más szakértők által cáfolt – tanulmányban több tízmilliárdos adókiesést jósolt a dohányárak forgalmának várható csökkenése miatt. Végül azonban az egészségügyi szempontok győztek, nem puhították a szabályokat, egyedül azt vetették el, hogy a magánautókban is tiltsák a rágyújtást kiskorú jelenlétében. A zárószavazásnál a viták után a kormányoldalon a frakciófegyelem érvényesült, ugyanis a kereszténydemokrata Rubovszky György kivételével a FIDESZ-ből és a KDNP-ből minden szavazó képviselő igent mondott (Harrach Péter nem vett részt a szavazásban), míg az MSZP és a Jobbik frakciója erősen megoszlott.

Április 27. Ötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal büntethető az, aki a közterületet "életvitelszerű lakhatás céljára" használja, vagy "az életvitelszerű lakhatás céljára használt ingóságait a közterületen tárolja" – erről hozott rendeletet 18:12 arányban, 3 tartózkodással a Fővárosi Közgyűlés. A döntés ellen civilek és hajléktalanok tüntettek az ülésteremben, szószólójuk elmondta: 2000 embernek nem jut szállás Budapesten. Az ellenzék rámutatott: ezeknek az embereknek nyilvánvalóan nincs pénzük, valójában tehát rendszeresen fogdába fognak kerülni. 26 közterületnek új nevet adott a közgyűlés: a Moszkva tér újra Széll Kálmán tér lett, a Köztársaság térnek II. János Pál pápa nevét adták (négy nappal boldoggá avatása előtt), a Lágymányosi hídnak pedig Rákócziét.

„Az egész ország azt látja, hogy ez az erőszak felé megy, és az erőszakkal szemben meg kell védeni az embereket. Mindenfajta erőszakkal szemben. Ez az állam és ez a miniszterelnök dolga is” – fogalmazott Orbán Viktor kormányfő, miután hajnalban Gyöngyöspatán összecsapás tört ki cigányok és a „Véderő”, a „Betyársereg” és más szervezetek ott tartózkodó tagjai között. Az első jelentések szerint lehet, hogy a romák reagáltak erőszakkal a másik csoport provokatív viselkedésére. Több napos feszültség robbant ki, a cigány lakosság egy része menekülni kezdett, míg kormánypárti politikusok a jogvédőket és a cigányság mellett kiálló LMP-t vádolta a viszály szításával. A kormány törvényjavaslatot nyújtott be, hogy az április 23-án hatályba lépett szabálysértési rendelet tartalmát a Büntető Törvénykönyvbe ültessék át. A miniszterelnök egy TV-interjúban azt mondta: „Az erő nyelvén kell beszélnie az államnak. Mindenki, aki törvényt sértő magatartást tanúsított, haza fog menni, mert egy óra múlva megjelennek az állam képviselői és érvényt szereznek a törvényeknek; eddig volt a türelem meg a belátás, ennek most vége van.”

Április 29. A legfőbb ügyész „hivatali visszaélés büntettének megalapozott gyanúja” miatt kérte Gyurcsány Ferenc volt miniszterelnök képviselői mentelmi jogának felfüggesztését. Az úgynevezett sukorói ügyben – a végül megghiúsult kaszinóberuházás érdekében végrehajtott telekcserékkel kapcsolatban – 2009. áprilisa óta folyt nyomozás különösen jelentős vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelés büntette és más bűncselekmények miatt, a vagyonkezelő két volt vezetőjét már meggyanúsították. A volt kormányfőt ehhez kapcsolódva az LMP jelentette fel 2009 októberében hivatali visszaélés miatt, mert a párt szerint a sukorói King's City-beruházást kiemelt jelentőségűvé nyilvánító jogszabály előkészítése során megszegték a nyilvánosságra és az állampolgárok bevonására vonatkozó törvényi rendelkezéseket. "Arra kérem a parlamentet, hogy adjon ki az ügyészségnek. Ha a bíróságon kell megküzdeni önmagamért, politikámért, vagy éppen politikai ellenfeleimmel, hát legyen. Állok elébe." – írta válaszul a szocialista politikus egy közösségi oldalán. „Vérlázító, hogy a FIDESZ az igazságszolgáltatást használja fel politikai ellenfeleivel szemben, és megdöbbenő, hogy az ügyészség politikai megrendelést hajt végre” – így reagált a hírre Mesterházy Attila MSZP-elnök.

Budapesten megalakult a Tom Lantos Intézet. A magyar születésű egykori Holokauszt-túlélő (1928-2008) 1981-től haláláig volt tagja az Egyesült Államok képviselőházának. Az alakuló ülésen elhangzott: az intézet célja, „hogy a tolerancia eszményét hirdesse és a kisebbségek ügyét támogassa Kelet-Közép-Európában és az egész világon”. Az igazgató tanács két vezetője Katrina Lantos-Swett, Tom Lantos lánya és Gál Kinga néppárti EP-képviselő lett, de ellenzéki képviselők is bekerültek a vezetőségbe: Szabó Vilmos (MSZP) és Ertsey Katalin (LMP). A felügyelő kuratóriumban is helyet kapott az ellenzék, a két társelnök Schöpflin György néppárti EP-képviselő és Kovács László (MSZP), az Európai Bizottság volt tagja, korábbi külügyminiszter.

Május 2. A kormány április 22-i rendeletét továbbfejlesztve az országgyűlés – nagy egyetértésben, egyedül a Jobbik-frakció ellenszavazatai mellett – úgy módosította a Büntető Törvénykönyvet, hogy nem csak az követ el bűncselekményt, aki „mást valamely nemzeti, etnikai, faji, vallási csoporthoz vagy a lakosság egyes csoportjaihoz tartozása vagy vélt tartozása miatt bántalmaz, illetőleg erőszakkal vagy fenyegetéssel arra kényszerít, hogy valamit tegyen, ne tegyen

vagy eltűrjön” (ez korábban is benne volt a törvényben), hanem az is, aki ugyanilyen hovatarozás miatt valakivel szemben „*olyan, kihívóan közösségellenes magatartást tanúsít, amely alkalmas arra, hogy riadalmat keltsen*”, valamint – és ez nyilvánvalóan a magát Szebb Jövőért Polgárőr Egyesületnek nevező szervezet fellépése miatt került be a BTK-ba – az, aki „*olyan, a közbiztonság, közrend fenntartására irányuló tevékenységet szervez, amelyre jogszabály nem jogosítja fel, vagy a közbiztonság, közrend fenntartásának látszatát keltő tevékenységet szervez*”, illetve polgárörként nem működik együtt az önkormányzattal és a rendőrséggel.

Május 6. Az Alkotmánybíróság a hatálybalépésére visszaható hatállyal, egyhangúlag megsemmisítette a 98 százalékos különadóról szóló törvénynek azt a szabályát, amely szerint a munkaviszony megszűnése kapcsán szerzett jövedelemre kivetett különadót a 2005. január 1-jét követően megszerzett összegekre kell alkalmazni. A határozat szerint ugyanis az emberi méltóságot sérti, hogy a törvény a különadó hatályát olyan bevételekre is kiterjesztette, amelyeket bevallással lezárt adóévekben, törvény alapján szereztek a jogosultak. A 2010-es évre, amelynek folyamán a törvény született, az országgyűlés megtarthatja a büntetőadót – mondták az alkotmánybírók (két kivétellel) –, ahhoz azonban új törvényt kell hoznia, mivel az alkotmánysértő és emiatt megsemmisített részből a mondatok összefüggése miatt ezt nem lehetett elkülöníteni. A döntésnek különös jelentőséget adott az, hogy 2010 őszén, éppen a büntetőadó-törvény előző változatát megsemmisítő határozat nyomán az országgyűlés korlátozta az Alkotmánybíróság hatáskörét az adótörvényekkel kapcsolatban, sőt ezt a 2012-ben hatályba lépett új alaptörvénybe is átvették. Ám a bírák a szűkebb hatáskör mellett is lehetőséget láttak a vizsgálatra, és megállapították az emberi méltóság megsértését. Továbbá megjegyezték: „*A visszaható hatályú jogalkotás tilalmának, tehát a jogbiztonságnak a sérelmét azonban az Alkotmánybíróság adótörvény esetében – hatáskörének korlátozottsága miatt – nem vizsgálhatja.*”

A FIDESZ úgy reagált: az AB nem a magyar társadalom, a magyar emberek érdekeit képviselte határozatával, bár ez nem a bírák hibája, hanem „a régi rendszeré”. Lázár János frakcióvezető máris új törvényjavaslatot ígért, hogy „*kötelezze a törvény az érdemtelen, pofátlan végkielégítéseket felvevőket, hogy ezeket 98 százalékkal adózzák le*”, továbbá esetenkénti pereket is kilátásba helyezett. Harrach Péter kereszténydemokrata frakcióvezető kifejtette: a törvényhozók jó szándéka nem vitatható, a jog és a társadalmi igazságosság szempontjai nem mindig esnek egybe. Hozzátette: a KDNP 2010 őszén hangot adott aggályainak, amiért tisztességes, átlagos jövedelmű emberek is a törvény áldozatául estek volna. (Azt ezúttal nem említette, hogy frakciója végül ezen aggályok ellenére igennel szavazott.) Az MSZP és az LMP örült az AB-döntésnek, és saját korábbi bírálatát látta igazolva. A Jobbik bírálta az AB-t.

Május 9. Az országgyűlés – a házszabálytól az ellenzék nagy részének támogatásával eltérve, de az érdemi döntést csak kormánypárti és Jobbik-os szavazatokkal meghozva – fél nap alatt új törvényt fogadott el a 98%-os adóról. Az Alkotmánybíróság határozata adta lehetőséggel élve az állásukból távozott közsférabeli dolgozók ezzel összefüggésben 2010-ben felvett jövedelmére vetették ki a kötelezettséget, miután a bírák le nem zárt adóév esetén (a lezárás május 20-án következett csak be) nem tartották azt alkotmánysértőnek. Mivel korábban nem volt egyértelmű, hogy a választott politikusokra vonatkozik-e a jogszabály, most ezt is tisztázták: a képviselők, polgármesterek szintén kötelesek megfizetni az adót. A Ház megtárgyalta Schiffer András LMP-frakcióvezető ugyane tárgyban benyújtott törvényjavaslatát is, amely a jöerkölcsbe ütköző magas távozási pénzek visszakövetelésére és szükség esetén visszaperelésére dolgozott ki eljárást, de ezt végül elutasították, csak ellenzéki szavazatokat kapott.

A FIDESZ országgyűlési frakciója a ciklus végéig újraválasztotta Lázár Jánost a képviselőcsoport vezetőjének.

Május 10. Hivatalos személy elleni erőszak miatt tíz havi felfüggesztett börtönbüntetésre ítélték jogerősen Samu Tamás Gergőt, a Jobbik országgyűlési képviselőjét, aki 2008. március 15-én

intézkedő rendőrökre támadt. Nem várta meg az összeférhetlenségi eljárást, amelynek végén elveszítette volna mandátumát, hanem május 11-én lemondott. Júliusban Jámbor Nándor helyett, aki a párt megyei listáról átvette az ő parlamenti helyét, Samu Tamás Gergő a Békés megyei közgyűlés tagja lett, mert az önkormányzati tisztséggel a törvény szerint nem összeférhetlen, ha valakit szándékos büntttért jogerősen szabadságvesztésre ítélték.

Május 11. A Magyar Szocialista Párt több mint 9 órás frakcióülésén úgy döntöttek, hogy kiírják a Gyurcsány Ferenc Demokratikus Koalíció Platformja által követelt pártszavazást, ugyanakkor kimondták: az MSZP tagjai nem támogathatnak más pártot. Ezt ugyanis – mondta Mesterházy Attila pártelnök-frakcióvezető – sokan árulásnak tekintenék. A kérdés azért vetődött fel, mert kiderült: néhány politikailag ismeretlen Budapest XVII. kerületi állampolgár februárban Demokrata Párt néven új – még be nem jegyzett – szervezetet alapított, azzal a szándékkal, hogy azt esetleg az MSZP-ből kiváló politikusok rendelkezésére bocsássa. Takács István pártelnök úgy nyilatkozott: Gyurcsány Ferenc tudtával, de nem az ő kezdeményezésére léptek. A volt pártelnök-miniszterelnök pedig a frakcióülés után sokadszor közölte: nem hagyja el az MSZP-t. Egy néhány nappal korábbi szűk körű beszélgetésen azonban elhangzott: ha az MSZP átalakulása nem aszerint megfelelő módon zajlik, új pártot alapít. Kovács László volt EU-biztos, az MSZP 1998 és 2004 közti elnöke ezt ultimátumnak nevezte, és hozzátette: *„Mi nem ehhez igazodunk. Megyünk a magunk útján, és aztán ő majd eldönti, hogy amit mi elérünk, az ütőképes párt, amiben jól érzi magát, vagy inkább egy másik pártot gründol.”*

Május 17. Két magyar katona (Róth Orsolya őrmester és Dálnoki András szakaszvezető) életét vesztette, négy megsebesült Afganisztánban. Autóbaleset áldozatai lettek, nem történt merénylet vagy ellenséges támadás.

600 000 vagy 30 000 embert érint az az alkotmánymódosító javaslat, amely lényegében megtiltaná a korhatár alatti nyugdíjba menetet, sőt a már nyugdíjasoktól is megvonhatóvá tenné a juttatást? – erről folyt hosszú és heves vita az országgyűlésben. A már csak 2011 végéig hatályos alkotmány megváltoztatására javaslatot benyújtó Lázár János FIDESZ-frakcióvezető és Balsai István (szintén FIDESZ), az alkotmányügyi bizottság elnöke mind a vitában, mind a sajtóban határozottan állította: kizárólag az 57 évnél fiatalabbakra és kizárólag a rendvédelmi dolgozókra vonatkozik a kezdeményezésük, mert az ország nem engedheti meg magának, hogy életerős, viszonylag fiatal emberek nyugdíjat kapjanak, miközben másutt sokat keresnek. A javaslat ellen tiltakozó ellenzék ezzel szemben azzal érvelt: a beadott szövegben nem ez áll, az vonatkozhat a bányászoktól és az egészségre káros körülmények között dolgozó vegyipari munkásoktól a művészekig mindenkire, aki 62 (vagy akár 65) évnél fiatalabb és nyugdíjas. A rendvédelem területén működő szakszervezetek közben egyre élesebb hangon utasították el az őket érintő szigorítást: azt jelezték, hogy ha a kormány ragaszkodik elképzeléseihez, ők nem tudják garantálni megmozdulásaik békés jellegét. Sztrájkbizottság alakítása is szóba került, annak ellenére, hogy a katonák, rendőrök, tűzoltók a törvény szerint nem sztrájkolhatnak.

„Gyurcsány Ferenc hagyja békén az MSZP-t, ne ártson tovább!” – ezt a volt miniszterelnök-pártelnök párton belüli régi ellenfele, Puch László pártigazgató jelentette ki egy interjúban. Szerinte Gyurcsány mindent felrúg, rombol, de nem épít, és a pártot feláldozná az Orbán Viktorral szembeni revansvágya érdekében. Ám a tagság zöme Puch szerint nem szocialista-konzervatív-liberális, hanem karakteresen szocialista pártban érzi magát otthon. Gyurcsány Ferenc saját Facebook-oldalán így reagált, Puch László korábbi párttisztviselője utalva: *„A pénz(tárnok) beszél, a karaván halad.”*

Május 19. Bajnai Gordon volt miniszterelnök bemutatta a nyilvánosságnak Haza és Haladás nevű alapítványát, amely szakpolitikai tanulmányokat kíván készíteni. Munkatársai között van Oszkó Péter volt pénzügy- és Balázs Péter volt külügyminiszter. A 2009 áprilisa és 2010 májusa

között hivatalban volt kormányfő hangsúlyozta: nem alapít pártot, nem tér vissza a politikába, és nem is mond véleményt aktuális belpolitikai ügyekről.

Május 20. Orbán Viktor miniszterelnök keretmegállapodást írt alá Farkas Flóriánnal, az Országos Roma Önkormányzat elnökével, a FIDESZ országgyűlési képviselőjével. Eszerint 2015-ig legalább 100 000 munkanélküli romát vonnak be a munkaerőpiacra szakképzés és képességfejlesztő programok segítségével. A munkára épülő gazdasági rendszert kell felépíteni – mondta a kormányfő –, mert a problémák kulcsa a tisztességes élet lehetősége, és kevésbé az emberi jogokról, diszkriminációról folytatott vita, bár az is izgalmas. Azt is hozzátette: csak az új vezetésű önkormányzattal volt értelme megállapodni, mert benne meg lehet bízni. Farkas Flórián úgy kommentálta a megállapodást, hogy vége a botránypolitizálásnak, a magyarországi cigányság dolgozni akar. Kolompár Orbán korábbi (2003-2011) önkormányzati elnök viszont kifogásolta, hogy a testületben továbbra is jelen lévő frakcióját nem hívták meg azt aláírásra.

Szalai Annamária, a Médiatanács elnöke a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap felügyelő bizottsági tagjává nevezte ki Ladvánszky Györgyöt, aki 2000 és 2010 között az Országos Rádió és Televízió Testület MSZP által jelölt tagja volt. (Szalai Annamária ugyanebben az időben a FIDESZ jelölése alapján volt az ORTT tagja.)

Május 23. Június 1-től nem lehet indoklás nélkül elbocsátani a kormánytisztviselőket és a köztisztviselőket, az előbbieket pedig vita esetén 2012. január 1-től a miniszterelnök által kinevezett Kormánytisztviselői Döntőbizottsághoz is fordulhatnak – erről hozott törvényt az országgyűlés. Ezzel érvényesítették az Alkotmánybíróság határozatát, amely – a kormányváltás óta elküldöttekre ki nem terjedően, 2011. június 1-i hatállyal – alkotmányba ütközőnek minősítette az indoklás nélküli felmentés lehetőségét. Ugyanakkor több új felmentési indokot is beiktattak a két tisztviselői csoportról szóló jogszabályba. Eszerint el lehet küldeni azt, aki hivatalára méltatlanná válik (*„olyan magatartást tanúsít – akár a hivatali munkájával (munkavégzésével) összefüggésben, akár munkahelyén kívül –, amely alkalmas arra, hogy az általa betöltött beosztás tekintélyét vagy a munkáltató jó hírnevét, illetve a jó közigazgatásba vetett társadalmi bizalmat súlyosan rombolja [...] Ilyen magatartásnak kell tekinteni különösen azt, amely a pártatlanság, a befolyástól való mentesség, a hivatásetikai normák sérelmét eredményezi.”*), továbbá akiről főnöke úgy tartja, hogy *„munkaköri feladatainak ellátása nem megfelelő színvonalú, és az államigazgatási szervnél nincs másik felajánlható munkakör, vagy a kormánytisztviselő a felajánlott munkakört nem fogadta el.”*, illetve aki elveszíti vezetője bizalmát. Ez akkor következhet be, ha az illető megszegi azt az előírást, hogy *„vezetői iránti szakmai lojalitással köteles ellátni feladatait . Szakmai lojalitás alatt kell érteni különösen a vezető által meghatározott szakmai értékek iránti elkötelezettséget, a vezetőkkel és a munkatársakkal való alkotó együttműködést, szakmai elhivatottsággal történő, fegyelmezett és lényeglátó feladatvégzést.”* Ennek a bizalomvesztésnek az indoka azonban *„kizárólag a kormánytisztviselő magatartásában, illetve munkavégzésében megnyilvánuló és bizonyítható tény lehet.”*

Egy másik új törvény adókedvezményeket adott mindenkinek, aki befizet az Összefogas az Államadósság Ellen Alapba. A kezdeményezés, hogy magánemberek és magáncégek járuljanak hozzá az államadósság csökkentéséhez, Rédly Elemér győri katolikus plébánostól eredt, aki egy millió forintot ajánlott fel ilyen célra.

A Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap „a fölösleges párhuzamosságok csökkentése érdekében” 600 fős csoportos leépítést jelentett be a Magyar Rádiónál, a Magyar Televíziónál, a Duna Televíziónál és a Magyar Távírási Irodánál, amelyek dolgozóinak többsége 2010 decemberétől már ezzel az alappal állt munkaviszonyban.

Május 24. *„Visszaszereztük a MOL-t”* – jelentette be egy sajtótájékoztatón Orbán Viktor miniszterelnök. Vagyis visszavásárolták a részvények 21,2%-át az orosz Szurgutnyeftyeftogatótól, amely a pakettet 2009 márciusában az ellenséges kivásárlási kísérletének kudarca miatt

elkedvetlenedett osztrák ÖMV-től vette, de tisztázatlan tulajdonosi háttere miatt a magyar hatóságok döntése alapján nem gyakorolhatta részvényesi jogait. Most presztizsvesztéssel, de árfolyamnyereséggel szállt ki az üzletből. „*A magyar kormánynak ki kell állnia a magyar emberek érdekeiért, a kormány most ezt tette, a MOL stratégiai energiavállalat újra magyar kézben van*” – mondta a miniszterelnök az egyébként magántulajdonban lévő, közép-európai multinak is nevezhető olaj- és gázipari óriáscégről. A magyar állam a 2008 végi IMF-hitel még fel nem használt részéből fizetett a tulajdonrészért 1,88 milliárd eurót (több mint 500 milliárd forintot) – közölte Fellegi Tamás nemzeti fejlesztési miniszter –, és ezzel a magyar állam – a közkezhányadot, azaz a tőzsdei kisbefektetők kezén lévő részvényeket leszámítva – a MOL legnagyobb tulajdonosává vált. (Korábban 2006 novemberében adták el az utolsó állami MOL-részvényeket.) „*A magyar államot baráti, stratégiai befektetőként értékeljük*” – mondta Hernádi Zsolt elnök-vezérigazgató.

Hoffmann Rózsa (KDNP), a Nemzeti Erőforrás Minisztérium oktatásért felelős államtitkára etikai eljárást kezdeményezett Pokorni Zoltán FIDESZ-képviselő, az országgyűlés oktatási bizottságának elnöke (1998-2001 között oktatási miniszter, 2001-2002-ben a FIDESZ elnöke) ellen, amiért rendszeresen és nyilvánosan bírálja az ő köz- és felsőoktatási elképzeléseit. Lázár János FIDESZ-frakcióvezető úgy reagált erre, hogy a vitákat nem elfojtani kell, hanem lefolytatni. A FIDESZ etikai bizottsága június 7-én elutasította az államtitkár panaszát, nem talált etikai vétséget Pokorni Zoltán tevékenységében.

Május 26. Alföldi Róbert marad a Nemzeti Színház főigazgatója – közölte Réthelyi Miklós nemzeti erőforrás miniszter kettejük megbeszélése után. A színész-rendezőt a Jobbik és a KDNP már hosszabb ideje rendszeresen támadta – egyebek közt az országgyűlésben is – egyes előadások miatt, követelték leváltását, de a kormány nem engedett ennek. A szakminiszter megvédte *Az ember tragédiája* új rendezését is, amely szerinte egyáltalán nem volt botrányos, ahogy ezt néhány politikus állította. Egy május 20-i sajtótájékoztatón elhangzottak miatt azonban vizsgálatot indított. Ott a Jobbikhoz közel álló internetes televízió munkatársa a Tragédia római színeinek rendezését kifogásolta – kérdésre hozzátéve, hogy nem látta az előadást –, amelyben szerinte orális szex látható. Erre Alföldi Róbert – tagadva, hogy ilyen jelenetet lehetne látni – azzal az ironikusnak szánt mondattal zárta a választ, hogy „*Önnek pedig kívánok ilyen orális szexet innentől kezdve egész életében*”. Ezután hangzott el mind a FIDESZ, mind Réthelyi Miklós miniszter részéről, hogy Alföldi méltatlanná vált egy nemzeti intézmény vezetésére. Május 25-én Alföldi Róbert közölte a sajtóval: nincs miért lemondania, a római szín – köztudottan a birodalom erkölcsi züllését bemutató – jelenetében ruhában vannak a színészek. A művész ezen kívül felolvasott számos olyan súlyosan becsületsértő, homofób és antiszemita mondatot, amely róla különböző nyilvános helyeken elhangzott vagy neki címzett e-mailekben szerepelt. Feltűnést keltett, hogy a jobboldali politikai nézeteiről ismert Blaskó Péter színész, aki Gyurcsány Ferentől nem volt hajlandó átvenni a Kossuth-díjat, és ezért azt csak 2011-ben kapta meg, kiállt az igazgató mellett. Kérte, ne tegyenek tönkre embereket mondacsínált ürügyekkel, mert a Nemzetiben ígéretes munka folyik, és ő a világnézeti különbségek ellenére nagyszerűen együtt tud dolgozni Alföldivel. „*Méltatlan, hogy színházba nem járók acsarkodjanak egy sajnálatos elszóláson*” – fogalmazott a művész. Ezek után hívatta Alföldi Róbertet Réthelyi Miklós miniszter, aki az ügyet írásbeli figyelmeztetéssel lezárta, és mint mondta, elbeszélgettek „*a jövőbeni tervekről és a Nemzeti Színház szerepéről az ország kulturális és társadalmi életében*”.

Május 29. 80 éves korában elhunyt Mádl Ferenc akadémikus, volt köztársasági elnök (2000-2005).

Május 30. Többszöri halasztás után megállapodott a kormány és a Bankszövetség a devizalakáshitelesek ügyében – jelentette be Orbán Viktor miniszterelnök. Ennek keretében a 90 napon túli tartozást még fel nem halmozott adósok dönthettek úgy, hogy svájcfrank-hitelüket 180 forintos,

az euró-tartozást 250 forintos rögzített árfolyamon törlesztik, és ezzel havi terheik jelentősen csökkennek. Az ennél magasabb tényleges árfolyam miatt felhalmozódott többlet-tartozást 2015-től kell törleszteniük kamatostul. (A bejelentéskor a frank 220 forint fölött, az euró 270 forint környékén járt.) „*A probléma 20 százaléknak megoldását egy későbbi időpontra toltuk, amikor remélhetőleg már jobb gazdasági helyzetben lesz az ország, és így a hitelesek is*” – mondta erről Patai Mihály, a bankszövetség elnöke. Azt is bejelentették, hogy július 2-ától újraindulnak a kilakoltatások, továbbá hogy létrejön a Nemzeti Eszközkezelő Társaság, amely azoknak a 90 napon túli hitelhátralékosoknak nyújthat segítséget, akik a mesterséges árfolyamokon sem tudnak törleszteni. A forgalmi értéknél alacsonyabb áron megveszi a rossz adósok lakásait, majd bérbe adja nekik. Visszavonták az euróhitelezés tilalmát – ezt az EU szabályai nem engedik –, de csak azok élhetnek a lehetőséggel, akik jelentős jövedelmet is élveznek ilyen valutában. A bankadó jövőjéről nem sikerült a kormánynak megegyeznie a pénzintézetekkel.

Kövér László (FIDESZ), az országgyűlés elnöke 40-50 000 forintot levont az MSZP- és LMP-képviselők tiszteletdíjából, amiért nem vettek részt az alkotmányozási folyamatban. Ezzel a rendszerváltozás óta először történt meg, hogy a házelnök nem fogadta el a frakcióvezetők igazolását a hiányzásról. Az érintettekkel nem beszélt, a házbizottság nem tárgyalta a dolgról. Az LMP cirkusznak nevezte a történeteket, a szocialisták pedig kicsinyes politikai bosszúról beszéltek, hangsúlyozva, hogy nem lógtak, hanem nyilvánosan megindokolva, politikai okokból bojkottálták az üléseket. A bírálók emlékeztettek arra: a vitáról vagy a szavazásról történt kivonulás a mindenkori ellenzék egyik tiltakozási formája. A FIDESZ is sokszor élt vele, Orbán Viktor pedig 2002-es választási veresége után évekig alig járt be az országgyűlésbe, de a juttatásait megkapta.

Többszer rendőr és más rendvédelmi dolgozó kiabálta a Parlament előtt, hogy „*Orbán, takarodj!*”. A Tettrekész Magyar Rendőrség Szakszervezete ugyanis a sztrájkbizottság kérése ellenére nem mondta le a tüntetést a nyugdíjrendszer javasolt megváltoztatása ellen, amelyet a többi érdekképviselő azért halasztott el, hogy megvárja a miniszterelnökkel tervezett találkozót. Az éles hangú transzparenszek egyike például így minősítette a sérelmezett intézkedéseket támogató kormánypárti politikusokat: „*Hazaárulók, népnymorítók, akasztófavirágok!*”.

Május 31. Szokatlan módon nyilvánosan utasította el Orbán Viktor miniszterelnök a kisebbik kormánypárt javaslatát az üzletek vasárnapi nyitvatartásának korlátozásáról. A témát Demján Sándor ismert nagyvállalkozó, egyebek közt a budapesti Westend bevásárlóközpont tulajdonosa vetette fe a kormány egyéves évfordulója alkalmából tartott, Gazdasági fordulat című konferencián (Már korábban, márciusban is kifejtette egy interjúban, hogy „*A vasárnap vásárnap – ez egy keresztény hagyomány. Már a középkorban is így volt, mindenki izgalommal várta, hogy megnézze a kereskedők portékáit, a mutatóványosokat.*”), a kormányfő pedig úgy reagált: „*amíg heti ötnapi munkából nem lehet megélni Magyarországon, addig nincs arra lehetőség, hogy a boltok vasárnap zárva tartsanak.*” A korlátozásról szóló törvényjavaslatot Harrach Péter kereszténydemokrata frakcióvezető és két társa még 2010. december 13-án nyújtotta be az országgyűlésnek, de az 2011-ben nem került napirendre.

Június 1. A kormány elfogadta a Szócska Miklós egészségügyi államtitkár által kidolgozott Semmelweis-tervet: ez az országot nyolc ellátási térségre osztotta, és szigorúan meghatározott betegút-szervezést írt elő. Kimondta a főváros önkormányzati kórházainak állami kezelésbe vételét – ezzel a budapesti önkormányzat egyetértett –, míg az ország többi részét illetően a tulajdon kérdése ekkor nyitva maradt. Az első bírálatok elsősorban arra vonatkoztak, hogy pénzt nem adott a kormány a programhoz. Éger István, a Magyar Orvosi Kamara elnöke, aki a korábbi kormányokat élesen bírálta és a FIDESZ-hez közel állónak tartották, elutasította a kormány elképzelését, és hiányolta belőle a béremelést. Megszólalt egy másik, a kormányváltás óta hallgató szervezet is, amely a korábbi kormányokat gyakran és keményen kritizálta: a Szociális és Egészségügyi Ágazatban Dolgozók Demokratikus Szakszervezetének elnöke, Cser Ágnes aláírásgyűjtést kezdett a

kötelező kamarai tagság visszaállítása ellen, hamisnak nevezve a kormány állítását, hogy azt a dolgozók kérték volna.

„*Ha Budapest nem akar, Székesfehérvár lehet a főváros!*” – írta egy meglepően éles hangú nyílt levélben Tarlós István főpolgármesternek Cser-Palkovics András FIDESZ-képviselő, Fejér megye székhelyének polgármestere. A politikust a Budaörsi úton dugót okozó zárt buszsáv háborította fel, illetve az, hogy egy szakember a „külsős autósok” kiszorítását nevezte meg célként. „A vidékiek nem szórakozni járnak Pestre, hanem a megélhetésükért” – vetette ellen Cser-Palkovics. Másnap a főváros átmenetileg megszüntette a május 30-án bevezetett buszsávot, bár Tarlós István „*figyelemre nem méltó politikai haszonszerzésnek és ismertségnövelő kirohanásnak*” nevezte a tiltakozásokat. Ugyanakkor hozzátette: az útberuházás EU-támogatása az előre meghatározott tartalomra járt, tehát a változtatáson a főváros 100 millió forintot veszíthet.

A kormányon belüli szokatlan ellentét került nyilvánosságra. A Nemzeti Erőforrás Minisztérium nap közben közölte, hogy Réthelyi Miklós miniszter öt évre kinevezte az Állami Operaház főigazgatójává Horváth Ádám énekest, aki 2010. szeptember 1. óta miniszteri biztосként vezette az intézményt, és pályázatát a bíráló bizottság többsége a legjobbnak találta. Késő este azonban megjelent a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium ezt cáfoló közleménye: eszerint a miniszterelnök utasította Réthelyi Miklóst, hogy a kormány következő ülése előtt ne döntsön az operaházi kinevezésről, ezért Horváth Ádám továbbra is miniszteri biztос. Ő június 3-án lemondott a már átvett főigazgatói kinevezéséről és a biztосi tisztségről is.

Június 2. „*Higgadt, korrekt, nyugodt és mértéktartó tárgyalás*” folyt a miniszterelnök és a rendvédelmi szakszervezetek sztrájkbizottsága között – közölte Szijjártó Péter kormányfői szóvivő. Az érdekképviselők szerint azonban a nyugdíjak ügyében nem történt elmozdulás, Orbán Viktor pedig „dezertálónak” minősítette a tüntetéseken füstgyertyázó és tűzcsapokat kinyitó tűzoltókat. (Korábban, május 23-án az országgyűlésben Répássy Róbert igazságügyi államtitkár „Kádár-huszároknak” nevezte a szolgálatukat a rendszerváltozás előtt kezdett rendőröket, akiknek a szolgálati idejét el sem kellene ismerni, mert egy „nem jogállami erőszakszervnél” dolgoztak.) Mivel szóba került, hogy a lakosságnak kiküldött kérdőívekre adott válaszok – amit a kormány szociális konzultációnak nevezett – befolyásolhatják a végleges döntést, Árok Kornél, a sztrájkbizottság vezetője, a Hivatásos Tűzoltók Független Szakszervezetének elnöke javasolta Orbán Viktornak, hogy menjen ki a Kossuth térre a tüntetőkhöz, és tartson ott egy szociális konzultációt. A szakszervezeti vezető beszámolója szerint a kormányfő erre azt mondta: az ötletet majd elmondja „*a bohócügyi államtitkárának*”.

2011. március 31-én több mint 2800 milliárd forint vagyonuk volt a kötelező magánnyugdíjpénztárakból az állami rendszerbe visszalépett tagoknak – közölte a Stabilitás Pénztárszövetség. Ez kerül át június 12-ig az újonnan létrehozott Nyugdíjreform és Adósságcsökkentő Alaphoz, és ennek alapján több mint 260 milliárd forint reálhozamhoz (fejenként átlagosan mintegy 90 000 forinthez) jutnak az ezt többnyire készpénzben felvevő volt tagok – írta a közlemény. Ugyanezen adatok alapján a kormány által 2010 őszén rossz gazdálkodással és veszteséges működéssel vádolt pénztárak addigi formájú fennállásuk utolsó negyedévében, 2011. január-márciusában portfólió-fajtától függően átlagosan 1,78-3,08% hozamot értek el, ami évi 7,12–12,32%-nak felelt meg.

Június 5. „*Magyarország háborúban áll az államadóssággal és a munkanélküliséggel. Vegyétek komolyan ezt a háborút, mert ha mi nem győzzük le az államadósságot és a munkanélküliséget, akkor azok győzik le Magyarországot*” – e szavakkal figyelmeztette a résztvevőket Orbán Viktor a kötcsei polgári találkozón, A Polgári Magyarországért Alapítvány és a Hermina Szalon 9. alkalommal megrendezett magánrendezvényén. A miniszterelnök hozzátette, hogy ezt a háborút egyetlen módon lehet megnyerni: a munka megbecsülésének helyreállításával, beleértve a kétkézi, fizikai munkát is, továbbá hogy az ország megújítása érdekében folytatni kell az

adócsökkentést, a bürokrácia visszaszorítását, az Új Széchenyi-tervet, a munkavállalás feltételeinek könnyítését, és nagyszabású közmunkaprogramokat kell indítani. Eközben a fővárosban pedagógustüntetés zajlott, amelyen a baloldalhoz közeli Pedagógus Szakszervezet és az inkább a kormánypártokkal rokonszenvező Pedagógusok Demokratikus Szakszervezete egyaránt részt vett. Sztrájkjal fenyegettek, ha a kormány ragaszkodik óraszám-emelési tervéhez. Érvénytelen volt az időközi országgyűlési képviselőválasztás Püspökladányban, mert a március 16-án autóbalesetben elhunyt Arnóth Sándor (FIDESZ) utódjának megválasztásában csak a jogosultak 28%-a vett részt. Bodó Sándor FIDESZ-KDNP-jelölt, a megyei közgyűlés elnöke a szavazatok 52%-át kapta, a Jobbikos Rigán István 27%-kal jelentősen megelőzte a szocialista Bangóné Borbély Ildikót (15,7%).

Június 6. Az országgyűlés – a tüntetések és a rendvédelmi szakszervezetekkel még folyó tárgyalások ellenére – módosította a 2011 végéig még hatályos alkotmányt a következő szakasz beiktatásával: *„Az ellátáshoz való jog a nyugellátás tekintetében az általános öregségi nyugdíjkorhatárt betöltött, a nyugellátás törvényi feltételeinek megfelelő személyre terjed ki. Törvény az e korhatárt be nem töltött személynek is nyugellátást állapíthat meg. Az általános öregségi nyugdíjkorhatár betöltését megelőzően folyósított nyugellátás törvényben meghatározottak szerint csökkenthető és szociális ellátássá alakítható, munkavégzésre való képesség esetén megszüntethető.”* Lázár János FIDESZ-frakcióvezető, az előterjesztők egyike a szavazás után megismételte: a változtatás csak az 57 évnél fiatalabb rendvédelmiekre vonatkozik, bár ez a szövegből nem derül ki, de a később meghozandó törvény erről fog szólni. Amikor a köztársasági elnök június 9-én aláírta a törvényt, hivatalának közleménye szerint *„a fenntartható nyugdíjrendszer irányába tett szükségszerű lépésnek”* nevezte ezt, de a házelnöknek küldött levelében nyomatékosan felhívta a parlamentet, hogy *„a részletszabályok kidolgozása során, illetve az elengedhetetlen társadalmi egyeztetéseket követően a fokozatosság elve alapján hozzák meg azokat a döntéseket, amelyek figyelembe veszik az egyes életpályamodelleket, továbbá az érintettek egyéni körülményeit, így biztosítva a szociális jogok érvényesülését”*.

Ugyanez az alkotmánymódosítás előrehozta az új alaptörvény érvényesülését két tekintetben: egyrészt az abban sarkalatosnak minősített és a hatályba lépése előtt megalkotni kívánt törvényeket már 2011-ben is minősített többséggel kellett meghozni és azok a jövőben csak így módosíthatók – például azok az adó- és szociális törvények, amelyek a még hatályos alkotmány szerint nem voltak kétharmadosak –, másrészt 2011. szeptember 1-től léptették érvénybe az Alkotmánybíróság létszámának 15 főre emelését és az AB-elnök országgyűlés általi választását. Ennek érdekében Paczolay Péter elnöki megbízatását augusztus 31-ig meghosszabbították, ezzel megakadályozva, hogy a megbízatás eredetileg júliusi lejártakor az akkor hatályos alkotmány alapján még az AB maga válassza meg elnökét újabb három évre.

A bíróság az ügyészség indítványa ellenére nem tartóztatta le Szima Juditot, a Tettekés Magyar Rendőrség Szakszervezetének főtitkárát, de lakhelyelhagyási tilalmat rendelt el, vagyis a nyugállományú rendőrtiszt – mivel lakhelye Szekszárdon van – nem vehetett részt szervezete tüntetésén. Június 4-én egyébként azzal a gyanúval vették őrizetbe, hogy magáncélra használt szakszervezeti pénzt, de ezt mind ő, mind a szervezet visszautasította.

Június 7. Jóri András adatvédelmi biztos közölte: a „szociális konzultáció” során a lakosság által a kormánynak visszaküldött kérdőívek kezelése törvénysértő, mert a kérdőíven lévő vonalkód megszemélyesíti a válaszolókat, és mivel ők a kérdésekre politikai válaszokat adnak, így a konzultáció felméri az emberek politikai véleményét. Márpedig az államnak nincs joga tudni, hogy egy-egy állampolgárnak mi a politikai véleménye. Az adatvédelmi törvény szerint a konzultáció közvéleménykutatásnak minősül, az pedig szigorúan anonim kell, hogy legyen – nyilatkozta a biztos, aki szerint meg kell semmisíteni a kérdőíveket. Szijjártó Péter miniszterelnöki szóvivő, aki

szerint egyébként előzetesen konzultáltak az adatvédelmi biztos hivatalával, és akkor nem hangzott el kifogás, így reagált: „*Sajnos azt kell feltételeznünk, hogy Jóri úr most megjelentetett levelét személyes motivációk indokolják, az új alaptörvény ugyanis a jelenlegi négy ombudsman helyett egy ombudsmanról beszél, és jól láthatóan Jóri úr bizonytalan személyes karrierjét illetően.*” Jóri András cáfolta, hogy előzetesen látta volna a kérdőívet, erről aztán több menetes vita zajlott a Miniszterelnökséggel.

Június 8. „A miniszterelnök azt mondta, hogy végezzem tovább a munkámat” – közölte az országgyűlés sportbizottságának ülésén Réthelyi Miklós nemzeti erőforrás miniszter, miután a sajtó már közelgő leváltását híresztelte az operaházi ügy miatt.

Heves vita zajlott az Európai Parlamentben az új magyar alkotmányról. Szocialista, liberális és zöldpárti képviselők bíralták az alaptörvény számos megoldását – román és szlovák politikusok pedig külön a határon túli magyarokra vonatkozó részeket –, míg a konzervatívok védték, sőt a vita létjogosultságát is kétségbe vonták, hiszen más országok alkotmányával nem foglalkozik a parlament. A magyar néppárti képviselőcsoport utóbb kiadott közleménye szerint a vita mögött „*a kétharmados országgyűlési többséggel rendelkező Fidesz-KDNP kormánnyal szembeni liberális és baloldali erők frusztrációja áll, mely csoportok kétségbeesetten igyekeznek fogást találni Európa legerősebb felhatalmazásával rendelkező, jelenleg az EU soros elnökségét betöltő jobbközép magyar kormányon.*”

A vita mellékszálaként Viviane Reding, az Európai Unió igazságügyi és alapjogi biztosa kijelentette: az Európai Unió Progress Programjából finanszírozott magyarországi abortuszellenes kampány nincs összhangban a program szabályaival. Az EB luxemburgi tagja elmondta: az EU felszólította Magyarországot, hogy állítsa le a kampányt, és vonják be az összes elkészített plakátot. Kilátásba helyezte, hogy visszakövetelik a megítélt támogatási összeget. Soltész Miklós (KDNP), a Nemzeti Erőforrás Minisztérium szociális és családügyi államtitkára másnap így reagált: ez jogi-technikai kérdés, eltérően értelmezték a szerződést, de ezt tisztázzák az Unióval, „*s amennyiben kétségeiket nem tudjuk eloszlatni, akkor természetesen készen állunk levonni a megfelelő következtetéseket.*”

Bár korábban olyan hír járta, hogy a kormány visszaállamosítja az immár Liszt Ferenc nevét viselő ferihegyi repülőteret (pontosabban az üzemeltetési jogot, hiszen a terület és az épületek állami tulajdona sosem szűnt meg), ennek az ellenkezőjéről jelent meg határozat: a 25% + egy részvényből álló állami tulajdonrészt eladják a többségi tulajdonosnak, aki azt a 2005-ös szerződés alapján köteles megvenni. Az ár 36,6 milliárd forint, ami ugyan alig negyede a 75%-ért annak idején kapott (és az akkori ellenzék által kevesellt) 465 milliárd forint arányos részének, de ezt az összeget is a szerződés határozta meg. Az viszont kérdéses volt, hogy végül ki lesz a Budapest Airport tulajdonosa, a német Hochtief ugyanis éppen eladni készült.

Csődbűncselekmény és közokirat-hamisítás miatt első fokon, nem jogerősen hat havi felfüggesztett börtönbüntetésre ítélték Sümeghy Csaba egykori (1994-2006) FIDESZ-képviselőt, kamarai kormánybiztost, a Magyar Iparszövetség volt (1991-2000) elnökét. A 71 éves ex-politikus (1968 és 1989 között az MSZMP tagja) békéscsabai textilipari nagyvállalkozóként követte el az ítéletben terhére rótt cselekményeket.

Június 10. Jelentős sikert ért el a magyar uniós elnökség: az Európai Bizottság lezárta a csatlakozási tárgyalásokat Horvátországgal, ami a magyar kormány kiemelt céljai közé tartozott. 2013. júliusa lehet a tényleges belépés időpontja, ha minden tagállam jóváhagyja – közölték az EU illetékesei.

Gyurcsány Ferenc szivárogtatta ki saját balatonöszödi beszédét 2006 őszén – jelentette ki Szanyi Tibor szocialista politikus, bár hozzátette, hogy erre nincs bizonyítéka. A 2010-ben egyéni választókerületben mandátumot szerzett mindössze két MSZP-képviselő egyike szerint az akkori miniszterelnök és pártelnök fel akarta rázni a pártot, csak éppen nem úgy alakultak a

következmények, ahogy ő képzelte. „*Tibor téved*” – cáfolt a Facebook-on Gyurcsány. Hozzátette: ő tudja, ki volt a tettes, de ezt bizonyíték híján nem hozza nyilvánosságra.

Június 11. „*Nem csinállok titkot abból, hogy ebben a vonatkozásban megkötöm a következő kormányok kezét. És nem csak a következőét, hanem a következő tízét.*” – nyilatkozta a kétharmados többséghez kötendő gazdasági törvényekről Orbán Viktor miniszterelnök a legnagyobb példányszámú osztrák bulvárnapi lapnak, a *Kronen-Zeitung*nak. A stabilitás szükségességével magyarázta, hogy míg a rendszerváltozáskor a demokratikus alapjogokat és alapintézményeket érintő jogszabályokról mondták ki: ezek csak nagy konszenzussal hozhatók meg és módosíthatók, az új magyar alkotmány az adókról, a nyugdíjakról, a családtámogatásról szóló törvényt minősíti sarkalatosnak azaz kétharmadosnak.

Június 14. Az országgyűlés a Büntető Törvénykönyv módosításával önálló bűncselekménnyé nyilvánította a költségvetési és a társadalombiztosítási azaz táppénzcsalást. A költségvetést érintő ügyekben azt is öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő bűntettnek minősítették, ha egy vezető elmulasztja felügyeleti vagy ellenőrzési kötelezettségét. Ugyanakkor – a 14-én kezdődött ülésen, de ténylegesen már 15-én hajnali 4.50 és 5.45 között – egy olyan, az alkotmányügyi bizottság által benyújtott törvényjavaslat általános vitáját is lefolytatták, amely néhány kiemelt bűncselekmény (főleg korrupció, gazdasági és más hatalmi visszaélés) esetén különleges büntetőeljárási szabályokat határoz meg a gyorsabb ítélethozatal érdekében. Ennek egyik legfontosabb eleme az, hogy törvényessé teszi a védőügyvéd jelenléte nélküli kihallgatást, mert miközben az ilyen ügyekben az általános 72 óra helyett 120 órában határozza meg a bírói jóváhagyás (letartóztatási határozat) nélküli őrizet időtartamát, az első 48 órában tiltja a gyanúsított és ügyvédje kapcsolattartását akkor is, ha ebben az időben már rendőri kihallgatás történik. Lázár János FIDESZ-frakcióvezető az országgyűlésben úgy fogalmazott: ez a „politikus-bűnözők” elleni eredményes fellépés érdekében szükséges.

Június 16. Több tízezresre becsült tüntetés zajlott Budapesten és vidéken négy szakszervezeti szövetség szervezésében, a munkavállalók számára hátrányos kormányzati tervek ellen. A fővárosi szervezők, rendvédelmi szakszervezeti vezetők bohócjelmezbe öltöztek, reagálva a miniszterelnöknek arra a korábbi megjegyzésére, hogy majd a bohócügyi államtitkárt küldi ki a tüntetőkhöz közvetlen tárgyalásra. A honvédelmi miniszter szerint ez már nem érdekvédelem volt, hanem politizálás, ami az egyenruhások számára nem megengedett. Néhány érdekképviselőt is elhatárolódott, köztük a Honvédszakszervezet.

Június 17. Az első Orbán-kormány, utána Medgyessy Péteré és az ő első kabinetje egyaránt felelős az államadósság felhalmozódásáért – jelentette ki Gyurcsány Ferenc volt kormányfő (2004-2009) az eladósodás okait vizsgáló parlamenti albizottság előtt. Szerinte politikai és szakmai hiba volt a jóléti kiadások fedezetlen növelése, amibe részben a FIDESZ felelőtlen ígéretei kényszerítették bele, de 2006-ban felismerték, hogy ez nem megy tovább, a költségvetési költségek nem ad lökést a gazdasági növekedésnek. Az albizottság kormánypárti és Jobbikos tagjai élesen elutasították a volt miniszterelnök állításait – hivatkozva egyebek közt arra, hogy Medgyessy Péter 2002-ben jó véleménnyel volt elődje, az Orbán-kormány gazdasági eredményeiről –, ő viszont azt mondta: ő legalább képes volt szembenézni egy rossz mentalitással, és „átjutott a tú fokán”.

Mesterházy Attila MSZP-elnök újságírók előtt olvasatlanul megsemmisítette azt a borítékot, amelybe Gyurcsány Ferenc elhelyezte, hogy gyanúja szerint ki szivárogtatta ki 2006-ban az ő öszödi beszédét.

Június 18. Tizenkét órás kemény vita zajlott a Magyar Szocialista Párt kongresszusán, Gyurcsány Ferenc volt pártelnök és miniszterelnök személy szerint is összetűzött Puch Lászlóval, Szanyi Tiborral és Szekeres Imrével. A küldöttek 96 %-os támogatással elfogadtak egy

nyilatkozatot a kormány politikájáról és tévútjairól, illetve egy határozatot az MSZP stratégiájáról. Ez nyitott, demokratikus, baloldali néppártként határozta meg az MSZP-t, amely szövetségeket kötne az Orbán-kormány leváltásában érdekelt pártokkal és más szervezetekkel. Gyurcsány Ferenc kijelentette: jó, hogy az MSZP nem ortodox szocialista pártként határozta meg magát, de nyilvánvalóvá vált, hogy a többség a hagyományos baloldaliság híve. Ő azonban – tette hozzá – nem lép ki és nem mond le a párt olyan átalakításáról, hogy képviselni tudja a liberálisokat és a konzervatív demokratákat is. Ugyanakkor a kongresszus kétharmados többséggel felszólította a Gyurcsány vezette Demokratikus Koalíció Platformot, vonja vissza kezdeményezését a pártszavazásról, amely négy nap múlva kezdődött volna. Ezt a platform szövegének nevezte, hiszen a párt vezető testületei korábban elfogadták, hogy megszavaztatják a tagságot. Az egyik legfontosabb kérdés az volt, hogy a párt elnökét a jövőben ne a kongresszus, hanem a párt összes tagja választhassa meg. Ez sokak szerint egyértelműen Mesterházy Attila pártelnök ellen irányult, ellenzői azonban a „vezérelvű” pártvezetéstől tartottak. A pártgazdálkodás tisztaságát érintő kérdések pedig feltehetőleg Puch László pártbeli gazdasági pozícióját kívánták megtörni. A platform vezetősége június 20-án este úgy döntött, hogy kitart a pártszavazás mellett.

Rendben, jó hangulatban zajlott a Meleg Méltóság 16. menete Budapesten, amelyet 19 ország nagykövetsége nyilatkozatban támogatott. Az ellentüntetőket, köztük a Jobbik néhány politikusát (szerintük a felvonulás közösségellenes magatartás és garázdaság) és a betiltott Magyar Gárda egyenruháját viselő embereket a rendőrség sikeresen elválasztotta a felvonulástól, amelynek részvevői a korábbi évekkkel ellentétben alig vettek észre valamit az ellenmegmozdulásból.

Június 19. 23,14%-os részvétellel a második forduló is érvénytelen volt a püspökladányi időközi országgyűlési képviseléválasztáson. Legalább 25% kellett volna. Így Bodó Sándor FIDESZ-KDNP-jelölt, Hajdú-Bihar megyei közgyűlési elnök és sárrétudvari polgármester 61,07 %-os eredménye ellenére nem szerzett mandátumot a márciusban elhunyt Arnóth Sándor helyére. Őt a jobbikos Rigán István követte (24,9 %), harmadik lett a szocialista Bangóné Borbély Ildikó lett (10,31 %), negyedik pedig az LMP-s Kocsány József (3,72 %).

Június 20. Az országgyűlésben megszületett az első sarkalatos törvény – az új alaptörvény így nevezi a csak kétharmados minősített többséggel elfogadható és módosítható jogszabályokat –, mégpedig az Állami Számvevőszékről. A képviselők emellett jóváhagyták a MOL-részvénycsomag állami visszavásárlását az orosz tulajdonostól, és ennek megfelelően módosították a költségvetést. A hiány 500 milliárd forinttal nőtt, de ez az Európai Unió módszertana szerint kiszámított deficitben nem jelent meg, mert a vételárat olyan IMF-hitelből fizette ki a kormány, amelyet az uniós szabályok szerint már felvételekor elszámoltak hiányként.

Törvényt hoztak a devizahitelek helyzetének könnyítésére. A valóságosnál alacsonyabb szinten rögzítették a törlesztőrészeknél alkalmazott euró- és frankárfolyamot, ami csökkentette a fizetendő összeget, de az így felhalmozódott különbözetet 2014-től kamatostul kellett volna visszafizetni. Ezen aztán ősszel újabb törvények változtattak. Megszűnt a fizetőképtelen adósok lakásának elárverezésére kimondott tilalom, de szabályozták a végrehajtást.

Átmeneti szabályokat fogadott el az országgyűlés a bírói nyugdíjkorhatár leszállításával kapcsolatban, miután az új alaptörvény váratlanul nyugdíjazott többszáz bírót, megszüntetve az addigi lehetőséget, hogy 70 éves korukig dolgozhassanak. A most elfogadott törvény az új szabályok 2012-es hatályba lépéséig megtiltott minden bírósági vezetői pályázatát és kinevezést. Baka András, a Legfelsőbb Bíróság elnöke a tervezetről értesülve az előző héten nem döntött a Fővárosi Bíróság elnöki tisztségére beadott pályázatokról. Bár az állás 2010 ősze, Gatter László lemondása óta betöltetlen volt és az LB-elnöknek joga lett volna a pályázat győztesét kihirdetni és kinevezni – hiszen az új jogszabálynak akkor még csak az országgyűlési tárgyalása kezdődött –, nem akart nyíltan a törvényhozók szándékaival ellentétesen cselekedni.

Hoffmann Rózsa (KDNP), a Nemzeti Erőforrás Minisztérium oktatásért felelős államtitkára felajánlotta lemondását, de ezt a miniszterelnök nem fogadta el. A politikus lépésének – bár nyilvánosan nem adott magyarázatot – általános vélekedés szerint az volt az oka, hogy elképzeléseit a kormányoldalon sem mindenki támogatta.

Június 21. A magán-nyugdíjpénztári átalakításból származó forrásokkal 1345 milliárd forinttal csökkenti a kabinet az államadósságot – közölte a kormányülés előtt a miniszterelnök a Kossuth Rádióban. Orbán Viktor kifejtette: ezzel az államadósság az éves nemzeti össztermék 81 %-áról egy lépésben 77 %-ra csökken. A szocialisták válaszul közölték: az adósságcsökkentés a pénztári tagok vagyonának elrablásával történik. A bírálatok között az is elhangzott: nem a teljes államosított magánpénztári vagyont használja a kormány az adósság csökkentésére, hanem annak egy részét folyó kiadásokra éli fel.

A büntetőeljárás törvény országgyűlés előtt lévő módosítási javaslata az alkotmányba és nemzetközi egyezményekben ütközhet – jelentette ki a Népszabadságnak Kónya István, a Legfelsőbb Bíróság büntető kollégiumának vezetője. Kifogásolta, hogy az ügyész válogathatna a bíróságok között, eldöntve, hogy melyik előtt emel vádat. (Ugyanezt másnap a Magyar Bírői Egyesület is bírálta.) Kónya István figyelmeztetett: a kiemeltnek tekintett ügyekben „nem szabad olyan szabályozást kialakítani, amely azt a látszatot keltheti, hogy a bíróknak bizonyos ügyekben más elvárásoknak is meg kell felelniük, mint a törvény betűje és saját lelkiismeretük.” Ha pedig a gyanúsított az őrizet első 48 vagy 24 órájában nem találkozhat ügyvédjével, az a szándékokkal ellentétben lassítja az eljárást, a gyanúsított ugyanis védője távollétében hallgatni fog, amihez továbbra is joga van – fejtette ki a büntető kollégium vezetője.

Június 23. Első fokon, nem jogerősen életfogytig tartó fegyházra ítélte a Cozma-gyilkosság első- és másodrendű vádlottját, Raffael Sándort és Németh Győzöt csütörtökön a Veszprém Megyei Bíróság. A harmadrendű vádlott, Sztojka Iván húsz évi fegyházbüntetést kapott. Marian Cozma román kézilabdázót 2009. február 8-án hajnalban gyilkolták meg egy szórakozóhelyen tisztázatlan okból kitört összeszólalkozás után.

Június 24. Gyurcsány Ferenc volt miniszterelnök és MSZP-elnök „Oldás és kötés” címen a Népszabadságban fejtette ki nézeteit a szocialista pártról a kongresszus után, és a párttagság szavazása közben, amelyről már látszott, hogy a csekély részvétel miatt nem lesz érvényes. „Az MSZP kétgyökerű párt. Ott van benne az elesettek védelmének hagyományos, államközpontú ösztöne és a szabadelvű modernizáció nyugatos, polgári igénye. Mindkét irány baloldali, és mindkettőre szükség van. ... az a kérdés, hogy a hagyományos baloldal felől integráljuk a modern baloldalt, vagy éppen fordítva. Én és a Demokratikus Koalíció az utóbbi álláspontot képviseljük. A mai vezetés és a kongresszus többsége velünk ellentétesen gondolkodik. ... Mi, politikusok benne élünk egy hazug világban. Nincs olyan parlamenti választási kampány, amit képviselőnkénti egymillió forintból lehetne finanszírozni. ... Kizárt, hogy az MSZP és a Fidesz informális pénztárnokai helyel-közzel ne működtek (működnének?) együtt vitatható ügyekben. Ilyen lett a magyar demokrácia, mert a választók nem akarják megfizetni a demokrácia árát, a politikusok meg nem mernek szembenézni ezzel. Inkább mindenki csak sustorog. Nekünk ebből elégünk lett. ... Együtt kellene maradni. De egy jobb pártban. Mert miközben naponta pörölök pártommal, látom, hogy a Fidesz iszonyatos gazemberségeket követ el. ... Mi mégsem vagyunk elég jók, mert elveszett a hitelünk – az enyémen is mély seb keletkezett –, de még csak az sem látszik rajtunk, hogy ezt értenék, az meg különösen nem, ami ebből következik. Ezért küzdök önmagunkkal, pártommal. Hogy értse. ... Gondolat és tehetség kell. És új párt az MSZP-ből.”

Június 25. Orbán Viktor miniszterelnök tizenkét – főleg gazdasági, de a kulturális és ifjúsági együttműködést is érintő – megállapodást írt alá Budapesten Ven Csia-pao kínai kormányfővel, és

így méltatta partnerét: „Magyarország örül, hogy egy olyan államnak fogadhatta a miniszterelnökét, aki nem csak saját országának fejlődését segítette elő az elmúlt években, hanem teljesítményével a globális jóléthez is nagyszerű módon járult hozzá. Nem ismerünk a történelemben példát arra, hogy ilyen rövid idő alatt ennyi embert sikerült a szegénységből emberhez méltó élet szintjére emelni.” Ven Csia-pao közölte: a Kínai Fejlesztési Bank egymilliárd eurós hitelkeretet nyit a Kínában befektetni akaró magyar cégeknek, és a kínai kormány hajlandó magyar államkötvényt is vásárolni. Erről Orbán Viktor ezt mondta: *"Ma képesek vagyunk finanszírozni magunkat a pénzügyi piacokról, de óriási biztonságot fog jelenteni számunkra, ha Kína magyar államkötvényt vásárol. Ezzel a magam részéről az ország finanszírozásának középtávú módját megoldva látom, és azt mondom: történelmi segítséget kaptunk Kínától, mert ez a biztonság kell ahhoz, hogy bátran végig tudjunk menni a gazdaság újjászervezésének útján, amin elindultunk."* A hatóságok eközben megtiltották a Tibet vagy a Kínában üldözött Falun Kung csoport melletti tüntetéseket, több tibeti menekültet őrizetbe vettek vagy berendeltek a Bevándorlási Hivatalhoz. (Ezellen a Szabadság Kör nevében Szájer József EP-delegációvezető és több más ismert FIDESZ-politikus tiltakozott, ám Orbán Viktor június 27-én az országgyűlésben Schiffer András LMP-frakcióvezető bírálataira ezt válaszolta *„Véleménykifejezés van, botrány, balhé nincs, Magyarországnak szüksége van ezekre a kapcsolatokra, ezeket a találkozókat nem lehet megzavarni”*.) Arra az újságírói kérdésre, hogy kínai partnerével beszéltek-e ideológiai kérdésekről, a magyar kormányfő a sajtótájékoztatón így válaszolt: *„Abban értettünk egyet, hogy tiszteletben tartjuk egymás politikáját, és ez jelenti az elvi alapját az együttműködésünknek”*.

Június 27. Orbán Viktor miniszterelnök napirend előtt a parlamentben sikeresnek minősítette a féléves magyar uniós elnökséget.

Az országgyűlés öt új alkotmánybíróvá választott. Az Alkotmánybíróság létszámát az új alaptörvény 11-ről 15-re emelte, egy hely pedig a párizsi nagykövetté kinevezett Trócsányi László 2010 őszi lemondása óta betöltetlen volt. Az új bírák közül *Balsai István* személyében először került aktív politikus közvetlenül a parlamentből az AB-ba. (Bihari Mihály egy ciklusban képviselő volt, de bíróvá mandátumának lejáratja után egy évvel, 1999-ben választották.) *Balsai István* 1990 óta folyamatosan országgyűlési képviselő volt, 2004-ig az MDF-ben – 1990-1994 között az Antall-kormány igazságügy-minisztere, 1998-2002-ben frakcióvezető –, 2005 óta pedig a FIDESZ-ben. 2010 májusa óta az országgyűlés alkotmányügyi bizottságát vezette. Jelölését bírálatok érték azért, mert több olyan törvény előterjesztője vagy társszerzője volt, amelyeket az Alkotmánybíróság alkotmányellenesnek nyilvánított, vagy amelyek éppen a testület előtt voltak. A másik új alkotmánybíró, *Pokol Béla* egyetemi tanár (1998-2002 között kisgazdapárti képviselőként az országgyűlés alkotmányügyi bizottságának elnöke) jogász és politológus tudományos teljesítményét senki nem vonta kétségbe, de bírálták azért, mert korábban megkérdőjelezte az Alkotmánybíróság létjogosultságát (erre azt válaszolta, hogy ő csak a túlzott aktivizmust, a túlterjeszkedő hatáskört utasította el), valamint hogy egy cikkében bizonyos esetekben megengedhetőnek tartotta személy szerint ártatlan cigány emberek kirekesztését más cigányok törvénysértései miatt. Alkotmánybíró lett ezen kívül *Szívós Mária* bíró, a Fővárosi Bíróság tanácselnöke, aki az utóbbi években nyomozási bíróként elsősorban előzetes letartóztatási döntések felülbírálatával foglalkozott; *Szalay Péter* ügyvéd, a rendszerváltás előtt Pozsgay Imre akkori államminiszter munkatársa, aki később számos perben képviselt a bíróságok előtt vezető FIDESZ-politikusokat; és *Dienes-Oehm Egon* egyetemi docens, uniós szakértő, a KDNP jelöltje, az első Orbán-kormány külügyminisztériumi főtisztviselője, volt nagykövet. Meglepetést keltett, hogy bár a törvény tizenkét évre emelte az alkotmánybírói megbízatás időtartamát, ezt az öt új bírót közül – a 70 éves felső korhatárt figyelembe véve – egyedül Szalay Péter töltheti ki végig. *Balsai István* ugyanis megválasztásakor a 65., *Pokol Béla* a 62., *Szívós Mária* a 63., *Dienes-Oehm Egon* pedig a 67. évében járt.

Jelentősen változtatott a parlamenti többség a büntető eljárás bizonyos kiemelt ügyekre vonatkozó szigorításán. Az ellenzék, az ügyvédi kar és a jogvédők által tiltakozással fogadott

eredeti javaslat, amelyet az alkotmányügyi bizottság nyújtott be, az őrizet első 48 órájában általánosan megtiltotta volna az őrizetes érintkezését ügyvédjével, ugyanakkor lehetővé téve az ügyvéd távollétében történő kihallgatást. Az ehelyett elfogadott módosító indítvány már csak 24 óráról szól, és csak egyedi kivételről: eszerint „*a terhelt és a védő érintkezése a konkrét ügy egyedi körülményei alapján az ügyész rendelkezésére megtiltható*”, és ilyenkor áll az fenn, hogy a védő a gyanúsított kihallgatásán sem lehet jelen. Az ezt benyújtó Cser-Palkovics András FIDESZ-képviselő – az eredeti előterjesztő bizottság alelnöke – azt írta le indoklasként, hogy „*A módosítás az Európában elfogadott gyakorlatnak megfelelően változtatja meg a törvényjavaslatot*”, mert ilyen korlátozást az Európai Emberi Jogi Bíróság is megengedhetőnek tart. (A bizottsági ülésen a korábbi elképzelésről Répássy Róbert igazságügyi államtitkár is azt mondta, hogy alkotmánysértő lehet.) A bírói döntés nélküli őrizet 72 óra helyett 120 óras lehetőségét azonban nem törölték. Leszavazták Rubovszky György KDNP-képviselőnek az ellenzékiekéhez hasonló indítványait, amelyek a 120 óras őrizetet és a védővel érintkezés tilalmát kivették volna a szövegből. Saját frakciója is nemmel szavazott. Viszont szintén Cser-Palkovics András javaslatára a kiemelt ügyek körét a hivatali, közéleti visszaélések (például korrupciós ügyek) mellett kiterjesztették a legsúlyosabb el nem évülő bűncselekményekre, így a terrorizmusra és az emberölés súlyosan minősített eseteire, valamint a bűnszervezetben elkövetett cselekményekre. Ezzel elkerülhetővé vált, hogy egy tömeggyilkost eljárási szempontból enyhébben kezeljenek, mint egy vesztegetéssel gyanúsított polgármestert. Ezzel egyidejűleg nyilvánosságra került: a Legfelsőbb Bíróság büntető kollégiuma szokatlan módon állást foglalt a zárószavazáshoz közeledő törvényjavaslatról, és annak több pontját az alkotmánnyal, illetve nemzetközi szerződésekkel ellentétesnek nevezte.

Az országgyűlés – hivatkozva a 2010. október 4-i vörösiszap-katasztrófa tanulságaira – egyhangúlag elfogadott határozatban kérte fel a kormányt, hogy vizsgálja meg, teljesítették-e az állami cégek megvásárlói a társasági törvény 1989. január 1-jei hatálybalépésétől 2010. május 29-éig kötött privatizációs szerződéseket, különösen a környezetvédelmi, környezetbiztonsági, természetvédelmi és kulturális örökségvédelmi pontokat. Ugyanaznap Bakondi György katasztrófavédelmi kormánybiztos bejelentette: június 30-ával megszüntetik a magántulajdonban lévő Magyar Alumínium Zrt. állami felügyeletét.

Június 29. A budapesti Szabadság téren felavatták a 100 éve született Ronald Reagan volt amerikai elnök (1981-1989) szobrát. Jelen volt Orbán Viktor miniszterelnök és Condoleezza Rice korábbi (2005-2009) amerikai külügyminiszter.

Június 30. Hillary Clinton amerikai külügyminiszter jelenlétében megnyílt a Tom Lantos Intézet. Az eseményen részt vett Orbán Viktor miniszterelnök és elődje, Bajnai Gordon, valamint Mesterházy Attila MSZP- és Schiffer András LMP-elnök. (A harmadik ellenzéki párt, a Jobbik élesen támadta az intézet létrehozását.) A névadó, a magyar születésű amerikai politikus (1928-2008) 1981-től haláláig volt az Egyesült Államok képviselőházának demokrata párti tagja. A nevét viselő új intézmény célja az emberi és a kisebbségi jogok erősítése, a tolerancia értékrendjének terjesztése. Kezdetben a magyar állam finanszírozza, azonban a tervek szerint később már költségvetésének csak egy részét kapná az államtól. Clinton külügyminiszter külön is tárgyalt a magyar kormányfővel. Ő, mint utóbb elhangzott, megerősítette, hogy Magyarország elkötelezett a demokratikus intézmények és jogok mellett, a vendég pedig felhívta a figyelmet, hogy a fékek és ellensúlyok kulcsfontosságúak, és "szélesebb körű alkotmányozásra" bátorított.

Július 1. A bíróság – az ügyészség letartóztatási indítványát elutasítva – háziőrizetbe helyezte Galambos Lajos tábornokot, a Nemzetbiztonsági Hivatal volt főigazgatóját (2004-2007). Az ügy szigorúan titkos jellege miatt csak találgatások láttak napvilágot, hogy az „Együtt Egymásért – Egy Másért” Alapítvány szabálytalanságainak fedezése (Földesi Szabó Lászlót, az alapítvány elítélt vezetőjét nemrég fogták el külföldön és szállították haza) vagy orosz vevők javára történt MOL-részvényvásárlás a gyanúsítás tárgya, de a kémkedés is felmerült. Ugyanakkor

házkutatást tartottak Szilvássy György volt miniszternél (2006-2009), aki a második Gyurcsány-kormányban a polgári nemzetbiztonsági szolgálatokat felügyelte, és őrizetbe is vették.

Július 2. A vártnál jóval több, 9122 érvényes szavazatot adtak le az MSZP tagságának pártszavazásán, és az összes kérdésnél az igenek voltak elsöprő többségben (7000-7500 között) – derült ki a párt választmányi ülésén. Ám formálisan mégsem volt érvényes és eredményes a szavazás: mivel hivatalosan 31 286 tagot tartottak nyilván, a voksolás eredményességéhez pedig az kellett volna, hogy negyedük, azaz 7822 párttag azonosan szavazzon, néhány száz szavazaton múlt a Gyurcsány Ferenc nevéhez kötődő Demokratikus Koalíció pártszavazási kezdeményezésének a sikere. Mindez felélesztette a vitát a párttagság valós létszámáról – a koalíció szerint ugyanis a nyilvántartottnál jóval kevesebben vannak, vagyis igazából megvolt a 25%-nyi igen. Mesterházy Attila pártelnök azt mondta: a formális érvényességtől függetlenül figyelembe veszik a pártreferendum eredményét. A volt pártelnök-miniszterelnök vezette platform az alábbi kérdésekre kérte az MSZP-tagok választát:

– Egyetért-e Ön azzal, hogy a Magyar Szocialista Párt kongresszusa az országos elnökség tagjaira, a megyei (fővárosi), a választókerületi és a helyi szervezetek, valamint a Választmány vezetőire az országgyűlési képviselők jövedelem- és vagyonynyilatkozatával megegyező tartalmú, párton belüli jövedelem- és vagyonynyilatkozat-tételi szabályokat alkosson?

– Egyetért-e Ön azzal, hogy a Magyar Szocialista Párt jövedelem- és vagyonynyilatkozat-tételre kötelezett tagjainak, valamint az ilyen pozícióra pályázó jelöltjeinek jövedelem- és vagyonynyilatkozatával kapcsolatban a párt országos etikai és egyeztető bizottsága ellenőrzést folytathasson?

– Egyetért-e Ön azzal, hogy a Magyar Szocialista Párt kongresszusa a párt gazdálkodására a törvényi előírásoknál szélesebb nyilvánosságot és nagyobb átláthatóságot biztosító szabályokat alkosson?

– Egyetért-e Ön azzal, hogy a Magyar Szocialista Párt tagja megyei (fővárosi) és országos szinten összesen csak egy választott párttiszséget (testületi tagságot) tölthessen be?

– Egyetért-e Ön azzal, hogy a Magyar Szocialista Párt elnökét a párt tagsága közvetlenül válassza meg?

– Egyetért-e Ön azzal, hogy a Magyar Szocialista Párt megyei (fővárosi) szervezeteinek (területi szövetségeinek) elnökét a szervezet tagsága közvetlenül válassza meg?

Július 3. A FIDESZ XXIV. kongresszusa a szavazatok 99,7%-ával ismét Orbán Viktort választotta elnökévé. (A politikus ténylegesen az 1988-as alakulás, elnöki címmel pedig 1993 óta vezeti a pártot, és csak 2000-2002 között adta át az elnökséget Kövér Lászlónak, majd Pokorni Zoltánnak. Ellenjelöltje egyedül 1994-ben volt Wachsler Tamás személyében.) Megtartotta alelnöki tisztségét Pelczné Gáll Ildikó, Kósa Lajos, Pokorni Zoltán és Varga Mihály.

A pártelnök a Strasbourgban zajlott vitára emlékezve így értékelt: „Az Európai Parlament izgága kötekedőinek adtunk néhány kokit, leesett néhány saller.” Pokorni Zoltán viszont figyelmeztette párttársait: „A legnagyobb veszély, ha azt hisszük, hogy mindenkinél okosabbak vagyunk.”

Július 4. Magyarország felébredt a kábulatból, a magyarok már nem kérnek az ingyensörből, hanem munkára akarják a jövőt építeni – így foglalta össze Orbán Viktor miniszterelnök a szociális konzultációnak nevezett kérdőíves véleménykérés eredményeit. Korábban, május 31-én egy TV-műsorban ugyanő ezt mondta: *"Nem engedem, hogy a kormány ki legyen szolgáltatva bármilyen*

civil szervezetnek vagy szakszervezetnek, ha szót akar érteni az emberekkel. Nekem meg kell, hogy legyen az a rendszerem, amellyel bármelyik magyar emberrel, bármikor szót tudok váltani, ha ő hajlandó velem szóba állni. Ez a konzultáció.” Az ellenzék képviselői a napirend előtti felszólalásra azt válaszolták, hogy a kérdések szájtárgások voltak és nem is mindig a lényegről szóltak, továbbá az 1 140 000 visszaküldött kérdőív a választópolgároknak csak kisebbséget jelenti.

Az országgyűlés az új szabályok alapján – 276 szavazattal 76 ellenében, 6 tartózkodás mellett – megválasztotta Paczolay Pétert az Alkotmánybíróság elnökévé. Ő 2008-tól az AB tagjainak döntése alapján töltötte be ezt a tisztséget. Új megbízatása bírói mandátumának lejártáig, 2015. február 24-ig tart.

A képviselők egyebek közt megszavazták azt az igazságügyi törvénymódosító csomagot, amely az eljárások gyorsítása mellett bevezeti a kiemelt jelentőségű ügyek fogalmát. Ezek közé eredetileg csak a közszereplők által elkövetett közéleti visszaéléseket sorolták volna, de aztán kiegészítették az el nem évülő és súlyosan erőszakos bűncselekményekkel is. Ezekben az esetekben 72 óra helyett 120 órán át lehet bírói jóváhagyás nélkül őrizetben tartani a gyanúsítottat. Végül azonban mégsem került be a törvénybe az a nagy tiltakozást kiváltott elképzelés, hogy az első egy vagy két napon az őrizetes ne találkozhatson az ügyvédjével, és ezalatt annak jelenléte nélkül is ki lehessen hallgatni. Az ügyészség csak arra kapott jogot, hogy egyes konkrét esetekben ilyen találkozási tilalmat rendeljen el, de *„Ha a kihallgatásra az őrizet első negyvennyolc óráján belül kerül sor, a védő a kihallgatáson akkor is részt vehet, ha az ügyész ... a terhelt és a védő érintkezését megtiltotta.”* Benne maradt a törvényben az a vitatott pont, hogy az ügyész döntheti el, melyik bíróság előtt emel vádat.

Egy új törvény megszüntette az Országos Érdekegyeztető Tanácsot, amelyben a munkaadók, a munkavállalók és a kormány képviselői egyeztettek a munka világát érintő kérdésekről, és megállapodásokat kötöttek, egyebek közt a minimálbérről és a béremelési ajánlásról. A helyette létrehozott Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanácsnak a kormány nem részvevője, viszont tagjai a munkaadókon és a munkavállalókon kívül az országos gazdasági kamarák, a nemzetpolitikai civil szervezetek, a tudomány és a „történelmi egyházak” képviselői.

A katonai bíróság szabadlábra helyezte Szilvássy György volt minisztert, és másnap ugyanez történt Laborc Sándor volt NBH-főigazgatóval. A bíró háziőrizetet sem rendelt el. Eközben továbbra is teljes homály fedte, mi az a bűncselekmény, amellyel gyanúsítják őket, illetve ha kémkedés, ahogy a kiszivárgott hírek szóltak, akkor az hogyan valósult meg. Kövér László házelnök egy TV-interjúban „erkölcsi hazaárulás”-nak nevezte a történeteket. Az országgyűlés nemzetbiztonsági bizottságának rendkívüli ülésén sem sok derült ki, de mivel az ügynek minden részlete titkos, a közvélemény még ezt a nem sokat sem ismerhette meg. A szocialisták a titkosság részleges feloldását javasolták, mert szerintük tarthatatlan, hogy a titkosszolgálatok korábbi vezetőit és felügyelőjét súlyos államellenes bűncselekménnyel hozzák összefüggésbe, de az állampolgárok nem tudhatnak semmit.

Életének 99. évében elhunyt Habsburg Ottó, az utolsó magyar király (és osztrák császár) legidősebb fia, volt trónörökös. Magyarországon járva mindig magyarnak vallotta magát, jól beszélt magyarul. Bécsben temették el július 16-án, de szívurnáját végakarata szerint másnap Pannonhalmán helyezték el. Ez utóbbi szertartáson Várszegi Asztrik püspök, bencés főapát mellett Bölcskei Gusztáv református elnök-püspök, Fabinyi Tamás evangélikus püspök és Markovics Zsolt főrabbi mondott ökumenikus imát.

Július 5. Csekély részvétel mellett zajlott az Európai Parlamentben a magyar elnökség értékelése. A konkrét elnökségi munka számos dicséretet kapott, ám liberális, szocialista és zöldpárti képviselők bírálták a magyar belpolitika egyes fejleményeit és Orbán Viktor „kettős beszédét”, vagyis azt, hogy hazai közönség előtt időnként az EU ellen szólt. A magyar miniszterelnök kiállt az európai eszme mellett, és azt hangsúlyozta, hogy az eurózóna válsága, a fukusimai atomerőmű-katasztrófa és az észak-afrikai forradalmi események közepette is sikerült az EU-nak jó válaszokat találnia a magyar elnökség idején. Az Európai Parlament ezután 331

szavazattal 274 ellenében, 54 tartózkodás mellett határozatban sürgette az új magyar alkotmány módosítását, bírálva annak több pontját és a megszületéséhez vezető eljárást. Orbán Viktor ezt az ország szuverenitására hivatkozva visszautasította, és korszerűnek, európainak, demokratikusnak nevezte az új alaptörvényt. Azt maga az EP-határozat is elismerte, hogy a testületnek nincs hatásköre beleszólni egy tagállam alkotmányába, de azzal érvelt, hogy az Unió alapelvei mindenkire kötelezőek.

Július 6. Elkezdődtek a korábban már bejelentett elbocsátások a Magyar Rádiónál, a Magyar Televíziónál és a Duna Televíziónál. Az átszervezés, ésszerűsítés címén – egyedi indoklás nélkül – elküldöttek között sok neves, különböző szakmai díjakkal elismert műsorkészítő volt, és feltűnően sok 50 éven felüli.

Július 11. Az országgyűlés a nyári szünet előtti utolsó ülésnapon 17 törvényt hozott, köztük több olyan, az új megnevezés szerint sarkalatos törvényt, amelyeket az új alaptörvény ír elő. Ezek közé tartozik az alapvető jogok biztosáról – ez az ombudsman (az állampolgári jogok országgyűlési biztosa) új neve 2012. január 1-től – szóló jogszabály. Ebből kiderült, hogy bár az alaptörvény szerint a biztosnak a nemzetiségek (eddig elnevezés szerint nemzeti és etnikai kisebbségek) és a jövő nemzedék jogaival foglalkozó helyetteseit ugyanúgy az országgyűlés választja, mint a biztost (és nem a biztos nevezi ki őket, ahogy ezt egy korábbi változat tartalmazta), közjogi státuszuk mégsem csak formailag lesz alacsonyabb, mint az addigi két önálló szakombudsmané. Ugyanis munkajogilag a biztos alárendeltjeinek számítanak, és őket a biztos jelöli az országgyűlés számára, míg a biztost a köztársasági elnök. Bár végül kaptak saját tisztviselőgárdát, önálló költségvetést már nem, vagyis a „főombudsman” dönti el, mire és mennyi pénzt használhatnak fel. Az is csak egy módosító indítvány nyomán került be, hogy a biztos köteles legyen az országgyűlés előtt megindokolni, ha valamilyen intézkedést helyetteseinek javaslata ellenére nem tesz meg. Több kormánypárti – kereszténydemokrata – javaslatot is elutasított a többség, amelyek a két helyettes hatáskörét növelték volna.

Az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló törvény az országgyűlés által választott független adatvédelmi biztos helyett létrehozta a Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóságot autonóm államigazgatási szervként, önálló költségvetési fejezettel. Elnökét a köztársasági elnök nevezi ki a miniszterelnök javaslatára.

Igen viharosan alakult „a lelkiismereti és vallásszabadság jogáról, valamint az egyházak, vallásfelekezetek és vallási közösségek jogállásáról” szóló új törvény sorsa, zárószavazása át is csúszott július 12-én éjszakára. Az alkotmányügyi bizottság ugyanis az utolsó órákban zárószavazás előtti módosító indítványokkal jelentősen átírta a szöveget, ezzel semmissé téve a részletekről július 4-én zajlott szavazások nagy részét. A végleges jogszabály szerint nem 44, hanem 14 felekezet jut egyházi jogálláshoz automatikusan, külön kérelem nélkül: a katolikus, a református és az evangélikus, az unitárius, a baptista és a Hit Gyülekezete, valamint a zsidó felekezet három szervezete és öt ortodox keresztény egyház. Mindenki másnak, még a nagy világvallásoknak is kérvényeznie kell a nyilvántartásba vételt, amelyről nem az eredeti tervezetben szereplő bíróság, hanem az illetékes miniszter (az Orbán-kormányban ez Semjén Zsolt tárca nélküli miniszter, a KDNP elnöke) előterjesztésére az országgyűlés dönt. Mindez, mint kiderült, a FIDESZ kezdeményezésére történt, amely nem értett egyet a kereszténydemokrata képviselők – köztük Harrach Péter frakcióvezető – egyéni indítványaként benyújtott tervezettel még a július 4-i módosító szavazások után sem. A zárószavazás előtti váratlan lényeges változtatások másnap heves tiltakozásokat váltottak ki. A bírálók szerint a parlamentben politikusok fognak hitelvekről és egyházi besorolásról dönteni, továbbá számos kisebb, a 14 közé fel nem vett felekezet iskolái, szociális és egyéb közhasznú intézményei kerültek veszélybe, amelyek a leghátrányosabb helyzetű, szegény emberekkel, romákkal és kirekesztett csoportokkal foglalkoznak. (Ezek átmeneti finanszírozását augusztusban 2011 végéig rendezték.) Az is kiderült, hogy hibák csúsztak a szövegbe – például az egyik pontból törölték a legalább 1000 fős létszám előírását, de egy másikban

benne felejtették –, Schmitt Pál köztársasági elnök azonban az ellenzéki kérések ellenére így is aláírta és július 19-én kihirdette a törvényt.

A közfoglalkoztatásról hozott új törvény az álláskeresési járadék időtartamát 270-ről 90 napra csökkentette, és jelentősen szigorította minden ellátás feltételeit, illetve a közfoglalkoztatásban való részvétel szabályait. Lehetővé tette, hogy a Belügyminisztérium, amely egy rendőr tábort bízott meg helyettes államtitkárként e terület irányításával, a lakhelyüktől távol foglalkoztatottakat ideiglenes szálláshelyeken helyezze el – aki ezt nem fogadja el, elveszíti juttatását. A bírálók ennek kapcsán munkaszolgálatról, munkatáborokról beszéltek.

Jogszabály született arról is, hogy az állam beleszól a magánmunkáltatók bérezési gyakorlatába. Ha egy cég *„a bruttó 300 000 forint alatti munkabérek nettó értékének megőrzéséhez szükséges munkabéremelés kormányrendeletben meghatározott elvárt mértékénél”* kisebb összeggel emeli dolgozói bérét, *„két évig közbeszerzési eljárásan ajánlattevőként nem indulhat és a központi költségvetésből, valamint elkülönített állami pénzalapokból származó támogatásban nem részesülhet”*, továbbá más hátrányokra is számíthat. A többség elutasította azokat az érveket, hogy az alacsonyabb bérek nettó értéke az új, egykulcsos személyi jövedelemadó-rendszer miatt csökken, és a béremelési kényszer a nem vagy kevésbé nyereséges vállalkozásoknál elbocsátásokhoz vezet.

Bevezették a „népegészségügyi adót” a nagy só- vagy cukortartalmú üdítő- és energiatalokra, ételízesítőkre, előre csomagolt édességekre, sós snackekre. Hogy a fizetési kötelezettség pontosan mire terjedjen ki, arról a kormánypártokon belül is heves viták voltak, de a többség kevés módosítást fogadott el. Koncz Ferencnek (FIDESZ), a csokoládégyáráról is ismert Szerencs polgármesterének azonban sikerült elérnie, hogy a 40% fölötti kakaótartalmú csokoládék adómentesek maradjanak. A közvélemény chips-adónak keresztelte el az új fizetnivalót. Pedig eredetileg hamburgeradóról volt szó, de végül a zsírtartalom kimaradt a kritériumok közül, és így sem a hamburgert, sem a sült krumplit nem érinti a törvény.

Megszületett az új közbeszerzési törvény is. A zárószavazás előtt elálltak attól, hogy a pályázatok és a pályázók képviselőit is magában foglaló Közbeszerzések Tanácsa helyét egy tisztán állami hivatal vegye át, és annak vezetőjétől függjön a Közbeszerzési Döntőbizottság. Az alkotmányügyi bizottság erre vonatkozó indoklása lényegében a benyújtó Nemzeti Fejlesztési Minisztériumot bírálta: *„A közbeszerzési jogviták jelentős részét képezik a kormányzati szervek közbeszerzései is, amely esetekben a közbeszerzés szereplői számára elfogadott módon, elfogulatlanul és pártatlanul csak olyan szerv tud eljárni, amely nem a Kormány irányítása alá tartozik. Az autonóm jogállás visszaállításával a Közbeszerzési Hatóság ismét független lenne a végrehajtó hatalomtól, ezáltal biztosítva a Kormány általi befolyás és az összeférhetetlen helyzetek kialakulásának kizárását”*.

Törvényt hoztak a sporthuliganizmus visszaszorítására, továbbá – az új alaptörvénynek megfelelően – a Magyar Tudományos Akadémiával azonos jogállásra emelték a Magyar Művészeti Akadémiát, amelyet Makovecz Imre építész vezetésével hozott létre néhány magánszemély 1991-ben.

Az országgyűlés határozatot hozott a budapesti Kossuth tér teljes rekonstrukciójáról, és arról, hogy a kormány 2014. május 31-ig költözzön ki az Országházból. A szövegből ugyan ez nem derül ki, de a vita során világossá vált: az Országház előtti téren a jövőben nem lehet tüntetéseket tartani. A többi frakció teljes egységben utasította el a Jobbik javaslatát a Károlyi Mihály-szobor és a nemzetközi szerződéssel védett Szabadság téri szovjet emlékmű eltávolításáról.

A képviselők Salamon Lászlót (KDNP) választották az alkotmányügyi bizottság elnökévé a szeptember 1-től alkotmánybíróvá választott és emiatt mandátumáról is lemondott Balsai István (FIDESZ) helyébe. A politikus 1990-1994-ben – akkor MDF-képviselőként – már betöltötte ezt a tisztséget.

Július 13. Az Alkotmánybíróság elutasította azokat az indítványokat, hogy alkotmányellenesként semmisítse meg a saját hatáskörét szűkítő 2010 őszi alkotmánymódosító törvényt. A többség – az ekkor még csak tíz bíró közül hét – fenntartotta azt a kezdettől képviselt

álláspontot, hogy ami az alkotmányba bekerült, arról az Alkotmánybíróság nem foglalhat állást, vagyis hogy „az alkotmány – vagy annak bármely része – fogalmilag nem lehet alkotmányellenes”. (Bragyova András, Kiss László és Lévay Miklós alkotmánybíró azt fejtette ki különvéleményében, hogy ez nem így van, ha egy alkotmánymódosítás az alkotmány egészének alapelveivel ellentétes.) A testület azonban emellett a határozat igen terjedelmes indoklásában az országgyűlés 2010-ben követett gyakorlatát és döntéseit is bírálta: „Egyrészt a szokatlanul nagy számú alkotmánymódosítás (tizenhárom hónap alatt tíz alkalommal, ebből hét hónap alatt kilencszer, számos tárgykört érintve, ezek közül van, amelyiket többször is), másrészt az a gyakorlat, hogy az Alkotmány módosítására vonatkozó törvényjavaslatokat a kilencből hét esetben nem a kormány, hanem országgyűlési képviselők nyújtották be, tette vitathatóvá az alkotmánymódosításokkal kapcsolatos eljárások elfogadhatóságát, a jogállam követelményének való megfelelését. ...A fentiekből következően az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy bár az országgyűlési képviselők által benyújtott alkotmánymódosítások az Alkotmányban lefektetett eljárási követelményeknek megfelelnek, ... a demokratikus jogállamiság követelményét nyilvánvalóan nem elégítik ki teljes mértékben.

Az Alkotmány sorozatos, aktuálpolitikai érdekek és célok megvalósítása, elérése érdekében történő módosítása rendkívül aggályos a demokratikus jogállam követelményei, különösen az alkotmányos jogrend stabilitása, kiszámíthatósága, a széleskörű társadalmi legitimitás, az alkotmányos jogrendszerbe ellentmondásmentesen történő beépülése szempontjából. Az Alkotmánybíróság az aktuálpolitikai szempontokat azonban nem vizsgálhatja. ...

Az Alkotmánybíróság hatáskörének szűkítése egy ponton túl felborítja a kölcsönös fékek és ellensúlyok elve alapján működő hatalommegosztás rendszerét, akár az alkotmányozó, de akár a törvényhozó vagy a kormányzó-végrehajtó hatalom javára. Ha az alkotmányozó hatalom egy korábban az Alkotmánybíróság által megsemmisített törvényt úgy kíván ismét elfogadtatni, hogy azt beemeli az Alkotmányba, kivonva ezzel annak felülvizsgálatát az Alkotmánybíróság hatásköréből, ez az alkotmányozó és törvényhozó hatalomnak olyan beavatkozása a hatalmi ágak egyensúlyát biztosító rendszerébe, amely alkotmányos alapjogok súlyos sérelmével jár/járhat. Az alkotmányozó és a törvényhozó hatalom ilyen 'együtműködése' esetén az Alkotmánybíróság hatalma vészesen meggyengül, és nem tudja alapjogvédelmi feladatait ellátni, sérül az alkotmányos alapjogok védelme, a társadalom tagjai — alkotmányos jogaik védelmére szolgáló eszközök híján — kiszolgáltatott helyzetbe kerülnek. Az Alkotmánybíróság az alkotmányos jogok védelmére szolgáló hatáskörének, eszközeinek a szükségesség-arányosság elvének figyelembe vétele nélküli csökkentése esetén sem reagálhat az Alkotmánybíróság jogállam-ellenes magatartásra, döntésre jogállam-ellenes magatartással, döntéssel. Az Alkotmánybíróság az alkotmányozó hatalom akarata ellenére nem állapíthatja meg önmaga számára az Alkotmány felülvizsgálatára vonatkozó hatáskörét.”

Nem folytatható az eddigi törvényhozási hajsza, érthető, ha az ellenzék több időt szeretne a felkészülésre és a vitákra – jelentette ki egy rádióinterjúban Kövér László, az országgyűlés elnöke, aki a FIDESZ elnökségében is bírálta a rohamtempót, és főleg az egyházügyi törvény szavazásakor történeteket. Szijjártó Péter miniszterelnöki szóvivő megerősítette, hogy volt ilyen belső vita, de közölte: nincs lassítás, „hasonlóan tempós, hasonlóan feszes menetrenddel rendelkező fél év lesz”.

Július 14. A Legfőbb Ügyészség megtagadta a horvát ügyészségtől érkezett jogsegélykérelem teljesítését, hogy hallgassák ki Hernádi Zsoltot, a MOL elnök-vezérigazgatóját a zágrábi vesztegetési gyanúval kapcsolatban. Ivo Sanader volt miniszterelnököt gyanúsították azzal, hogy kenőpénzt fogadott el a MOL-tól, és így szerezhetett a magyar olajcég kisebbségi tulajdonosként többségi döntési jogot az INA horvát olajtársaságban. Orbán Viktor miniszterelnök világossá tette, hogy Magyarország ragaszkodik a megszerzett pozícióhoz, de hírek kezdtek terjedni arról, hogy a kormány a hozzá közel állónak tartott Hernádi Zsoltnak „elengedi a kezét”.

Július 17. Juhász Oszkár, a Jobbik jelöltje nyerte az időközi polgármesterválasztást Gyöngyöspatán, ahol a korábbi vezető lemondott. A győztes 60%-os részvétel mellett a szavazatok 34%-át szerezte meg (2010-ben még csak 5,8%-ot), míg a FIDESZ által is támogatott független alpolgármester, Matalik Ferencné csak 26%-ot kapott. Mindez azért váltott ki nagy visszhangot, mert ebben a községben okozott konfliktust a Jobbikhoz közel álló szélsőséges szervezetek felvonulása a helyi romák megfélemlítésére – miközben ők azt állították, hogy éppen ők védik a „roma bűnözők” által megfélemlített magyarokat.

Július 18. *„Jó lenne, ha a KDNP szembenézne azzal, hogy ez nem egy koalíciós kormány. Eljött az ideje, hogy ezt felmérjék.”* – mondta a Népszabadságban megjelent interjúban Lázár János FIDESZ-frakcióvezető. A kijelentés az egyházi törvénnyel kapcsolatban hangzott el, amelyet a nagyobbik kormánypárt politikusa szerint a KDNP nem megfelelően egyeztetett, és emiatt a már zárószavazásra váró szövegnek voltak „vállalhatatlan részei”, például a 44 egyházat háromfelé csoportosító lista. Ezért kellett a FIDESZ-nek az alkotmányügyi bizottság közreműködésével az utolsó pillanatban átírnia a szöveget. Lázár János nem létező problémával hadakozik – felelte erre másnap a lapban Harrach Péter KDNP-frakcióvezető, a bírált törvényjavaslat egyik benyújtója. A KDNP *„szövetségben és nem koalícióban gondolkodik, de világnézeti pártként értékrendünkhöz ragaszkodunk”*. Szerinte az egyeztetést kellene javítani, de pártja soha nem zsarolt, mindig együttműködött. Ezzel arra utalt, hogy a KDNP-frakció akkor is minden, a FIDESZ által támogatott javaslatot megszavazott, amikor saját módosító indítványait a nagyobbik szövetséges elutasította.

Július 22. A társadalombiztosítási nyugdíjrendszerbe visszalépett 3 millió ember közül 2,45 millió kap reálhozamot, átlagosan 76 000 forintot – közölte Selmeczi Gabriella miniszterelnöki megbízott.

Július 24. A régi nyugati életmód fenntarthatatlan, az új korszakban az államnak új szerepe lesz a gazdaságban, mert adósságot visszafizetni csak állami eszközökkel lehet és csak az állam képes visszavezetni a munka világába az onnan kiesetteket – ezt fejtette ki Orbán Viktor miniszterelnök a székelyföldi Tusnádfürdőn, a minden évben szokásos találkozón. Hozzátette: Magyarország minden más európai országot megelőzve adta meg a helyes választ e korszakváltásra.

Július 26. A Médiatanács részben lemondott egyik legtöbbet bíralt jogosítványáról, a sajtó megbírságolásáról. A törvény adta lehetőséggel élve olyan megállapodást kötött a Magyar Lapkiadók Egyesületével, a Magyar Tartalomszolgáltatók Egyesületével, a Magyar Elektronikus Műsorszolgáltatók Egyesületével és az Önszabályozó Reklámtestülettel – ezek szinte a teljes magyar nyomtatott, elektronikus és online sajtót lefedik –, hogy ők bírálhatják el az emberi jogok, az emberi méltóság, a magánélet, az alkotmányos rend, a kiskorúakat védő szabályok megsértésével kapcsolatos panaszokat. Ezek a szervezetek nem bírságozhatnak, de ha súlyosan elmarasztalnak egy szerkesztősejtet, az emiatt kieshet ebből az önszabályozási keretből, és visszakerül a médiahatóság hatáskörébe, amely nagy összegre büntetheti. Ezt a megállapodás-sorozatot az új médiatörvények bírálói is elismeréssel fogadták, fenntartva ugyanakkor alkotmányossági és egyéb kifogásaikat, amit az aláíró szervezetek némelyike is ugyanígy megtett.

Július 27. *„Aggodalmat és nyugtalanságot kelt”* a magyarországi alkotmányos reform, amelynek során a példátlan többséget szerzett kormány a jövőben demokratikusan választandó kormányok kezét is meg akarja kötni – jelentette ki az Egyesült Államok képviselőházának Európa-ügyi albizottsága előtt Thomas Malia, emberi jogokért felelős helyettes külügyi államtitkár. Szóba került a médiatörvény és az új egyházi törvény is. Deutsch Tamás EP-képviselő (FIDESZ) a twitteren szó szerint így reagált: *„Ki a fasz az a Thomas Malia?”* (A The Economist ezzel kapcsolatban emlékeztetett rá: a demokrata párti amerikai politikus 1990-ben éppen a FIDESZ-t

segítette Budapesten felkészülni a szabad választásra.) Szalai Annamária, a Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság elnöke viszont augusztus 7-én az amerikai kormánytisztviselőnek írt udvarias levélben igazította ki a szerinte téves állításokat.

Július 28. A hibás gazdaságpolitikai döntésekért, amelyekkel eladósították az országot, a politikai következményeken túl jogi felelősségre vonás is szükséges, és ha erre most nincs lehetőség, akkor meg kell teremteni „*azokat az eszközöket, amelyek a politikai felelősséget a jog nyelvére is lefordítják*” – mondta egy TV-műsorban Szijjártó Péter (FIDESZ), ezúttal az államadósság növekedésének okait vizsgáló országgyűlési albizottság alelnökeként. (E testületben az MSZP és az LMP nem vett részt.) Közölte: Medgyessy Péter, Gyurcsány Ferenc és Bajnai Gordon volt miniszterelnököket, illetve pénzügyminisztereiket kívánja bíróság előtt látni. Több jogi szakértő úgy reagált erre: jogállamban nem lehet utólag bűncselekménnyé nyilvánítani valamit, ami elkövetésekor nem volt azt, ez az új magyar alaptörvényben és az új országgyűlés által elfogadott jogalkotási törvényben is benne van. Szocialista politikusok pedig emlékeztettek rá: az államadósság az első Orbán-kormány (1998-2002) alatt is nőtt, 2002-ben pedig a FIDESZ már ellenzékéből megszavazta a Medgyessy-kormány száznapos programját, amelyet ma sokan a jelentős adósságnövekedés egyik fő okának tartanak.

Első ízben marasztalta el Magyarországot kötelelességsgési eljárás keretében az EU luxembourgi bírósága: az áfa-visszaigénylés egyik részszabályát minősítette az uniós szabályokkal ellentétesnek. A magyar törvény szerint ugyanis az állam túl soká halogathatja az adóvisszatérítést, miközben a cégek a még meg nem kapott bevételük után is kötelesek az áfát befizetni. Az eljárás 2007 óta folyt, a Gyurcsány- és a Bajnai-kormány nem ismerte el, hogy a szabályozás hibás lenne, és ezen az Orbán-kormány sem változtatott 2010-ben. Számítások szerint az ítélet mintegy 100 milliárd forint pluszkiadást jelent a költségvetésnek, ezért Varga Mihály miniszterelnökségi államtitkár felvetette, hogy emiatt eladják a frissen visszavásárolt MOL részvények egy részét. Később, augusztus 12-én azonban a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium nyilatkozata ezt közvetve cáfolta: „*A MOL részvénytárcsát magyar kézbe kerülése az állami szerepvállalás súlyát erősítő kormányzati stratégia megvalósításának első, nemzetközi mértékkel mérve is jelentős, kiemelt politikai és gazdaságtörténelmi jelentőségű lépése volt. ... az állam a közjó érdekében visszavásárolt egy, az ország energiafüggetlenségét növelő, stratégiaileg jelentős nemzeti vagyonelemet. A sikeres, Közép-Európában vezető szerepet betöltő nemzeti energiavállalatban történő tulajdonszerzés növeli az állami vagyont és a mindenkori kormányok pénzügyi mozgásterét, stabilizálja a regionális és hazai energiapiacot, és fokozza az energiaellátás biztonságát itthon és a régióban.*”

Augusztus 1. „*Az AB hatásköreinek megcsönkítése gyógyíthatatlan seb az alkotmányon, hiszen így a kormányzati cselekvés jelentős részében lehetséges alkotmányellenes törvényeket hozni és alkalmazni*” – jelentette ki Sólyom László volt köztársasági elnök az origo.hu-nak adott interjújában. Ugyanakkor hangsúlyozta: nem igaz, hogy itt abortusztilalom készül és fasiszta diktatúra; szerinte az olyan vehemens, nem a tényekre alapozó érzelmi kritika – az ő szemében "cirkusz" –, ami egyes lapokban és még az Európai Parlamentben is folyt, nagyon megnehezíti a megalapozott, méltányos bírálatot is.

Augusztus 2. A kormánypártok is elutasítják az új Munka Törvénykönyve tervezetét – derült ki Harrach Péter KDNP-frakcióvezető és Kara Ákos, a FIDESZ témafelelőse nyilatkozataiból. A Nemzetgazdasági Minisztériumban készült javaslatot a két kormánypárt főleg a nyugdíj előtt állók (védett korúak) és a munkába visszaállni kívánó kismamák jogait védő garanciákkal kívánta kiegészíteni. Ugyanezt az előterjesztést a dolgozók jogainak szűkítése miatt a szakszervezetek is tiltakozással fogadták, a jobboldali Munkástanácsok Országos Szövetsége például

„keresztényietlennek és embertelennek” nevezte. Válaszul Szijjártó Péter miniszterelnöki szóvivő közölte: amit közzétettek, az csak vitára szánt munkaanyag.

Augusztus 5. A kormányfő teljesen elégedett a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztérium munkájával, és a közeljövőben nem tervez változtatást az apparátusban – ez derült ki Alcsútdobozon, ahol Orbán Viktor a miniszterek közül elsőként Navracsics Tibor és tárcája munkáját értékelte.

Augusztus 10. „Örülök a Sziget fesztiválnak, mert jó hírért kelti a fővárosnak” – mondta Tarlós István budapesti főpolgármester a Szigeten tett látogatása után. Méltatta a jó szervezettséget. Korábban, óbudai kerületi polgármesterként számos konfliktusa volt a szervezőkkel, 2010-es megválasztása után pedig a cég szerint megfizethetetlen összegű bérleti díjat akart beszédni a területfoglalásért. Később azonban megegyezés született erről. A kormány határozatot hozott arról, hogy Ócsán az első ütemben 80, összesen 500 szociális bérlakást (családi házat) építet „a devizahitelek megsegítése érdekében”, közmunkát – benne az érintettekét – is igénybe véve. A lakások 40-80 m²-esek lesznek, „házikerti növénytermesztésre” alkalmas telekkel. A kormány kimondta, hogy „a devizakárosultakkal kötendő bérleti szerződésben mind a pénzügyi, mind a társadalmi beilleszkedési feltételeket (közüzemi díjak fizetése, közfoglalkoztatásban való részvétel, együttélési szabályok betartása) érvényre kell juttatni”. A program felelősének a belügyminisztert jelölték ki, azt egyúttal kiemelt jelentőségű beruházásnak nyilvánítva, ami a hivatali eljárásokat egyszerűsíti és gyorsítja. Az ellenzék és néhány szakértő azért bírálta a tervet, mert az Ócsához tartozó, de tőle több kilométerre fekvő Alsópakony településrész közművesítetlen, nincs tömegközlekedése, a kisvárosnak pedig a sokszáz új, feltehetőleg szociális segélyre is szoruló lakos ellátására, a gyermekek beiskolázására stb. nincs pénze és kapacitása. A kormányhatározat azonban e kérdések megoldását is előirányozta. Mások azt bírálták, hogy az adósságukat törleszteni nem képes embereket akarataik ellenére, korábbi lakhelyüktől és foglalkozásuktól elszakítva akarják falusi gazdálkodóvá tenni. Ez utóbbi kritikára válaszolva Kovács Zoltán államtitkár, kormányzóvivő hangsúlyozta: nincs szó kényszerről, kizárólag önként költöznének a lakók a szociális lakótelepre.

Augusztus 16. Kocsis Istvánt, a BKV vezérigazgatóját különösen jelentős hátrányt okozó hűtlen kezelés gyanúsítottjaként hallgatta ki a Nemzeti Nyomozó Iroda. A rendőrség szerint előző állásában, a Magyar Villamos Művek vezérigazgatójaként fizetett 2007-2008-ban homályos háttérű cégeknek jelentős összegeket indokolatlanul és szabálytalanul. A különböző irányzatú kormányok alatt számos vezető posztot betöltött menedzser a vádakát visszautasítva közölte: MVM-beli utódainak, illetve az őt onnan menesztő Gyurcsány-kormány az intézkedései okoztak kárt, nem ő.

A Jobbik radikalizmusa „az igazság radikalizmusa és nem az ököl radikalizmusa” – jelentette ki Vona Gábor pártelnök-frakcióvezető a sajtó összehívott munkatársainak. Elmondta: pártja nem vállal közösséget néhány szélsőjobboldali személyiség megnyilvánulásával, és felelősséget sem vállal értük, mert „nem tud azonosulni” ezekkel. Mindezt az váltotta ki, hogy a Jobbikkal 2009-ben „stratégiai szövetséget” kötött „Betyársereg” vezetője, Tyirityán Zsolt a Magyar Sziget nevű rendezvényen „rohadt, tetves zsidók” lelövéséről beszélt, és azt mondta: „El kell jutni oda, hogy egy gépkarabélynak az elsütő billentyűjét valaki meg tudja húzni, esetleg akkor, ha egy másabb bőrszínt lát.” Ugyanezen a rendezvényen Toroczkai László, a HVIM elnöke, aki a Jobbik jelöltjeként lett a Csongrád megyei közgyűlés tagja (és ott az oktatási, kulturális és sportbizottság alelnöke), Gyurcsány Ferenc és Orbán Viktor agyonlövéséről beszélt. A Magyar Szigetet szervező „Hatvannégy Vármegye Ifjúsági Mozgalom” tiszteletbeli elnöke, Zagyva György Gyula, a Jobbik parlamenti képviselőcsoportjának tagja nem volt hajlandó elhatárolódni ezektől a szavaktól, mondván, hogy Tyirityán Zsolt a barátja, és nem mondott semmi büntetendőt. A Jobbik frakciója viszont Zagyvával szemben nem kívánt eljárni, ezt követte Vona Gábor nyilatkozata.

Mivel kérdésekre nem volt hajlandó válaszolni, az nem derült ki, hogy a Jobbik milyen anyagi és egyéb támogatásban részesíti az említett szervezeteket, amelyek vezetőinek kijelentéseit elutasította.

Augusztus 17. „A vártnál rosszabb GDP és a tervezettnél alacsonyabb infláció együttes hatásaként a költségvetésben egy nagyjából 100 milliárd forintos hiány keletkezik” – közölte a miniszterelnök a kormányülés után a sajtóval. Úgy fogalmazott: „akármilyen is történik a világban, akármilyen is potyoghat az égből”, amiben nem lesz változás, az a 3 % alatt költségvetési hiány tartása és az adósság csökkentése. Nem a gazdasági előrejelzést módosítják, hanem „a kormány igazodik a valósághoz”, a százmilliárdos pluszhiányt a költségvetés kiadási és bevételi oldalát is érintő lépésekkel és a vállalkozások helyzetét könnyítő bürokráciacsökkentéssel kezelik.

Augusztus 18. Az iskolákat és a kórházakat az állam fogja működtetni, és a gyerekek szociális ellátása is állami feladat lesz – ismeretették a kormány elképzelését a helyi önkormányzatok feladatkörének átalakításáról. Az óvodák, a rendelőintézetek és a kulturális intézmények maradnak a településeknél, és ők látják majd el az időseket is. Tállai András államtitkár hangsúlyozta: a megmaradó feladatokhoz az eddigi helyzettel ellentétben megkapják a szükséges pénzt az önkormányzatok az államtól.

Augusztus 22. Ókovács Szilveszter, a Duna TV operaénekes végzettségű vezérigazgatója lett legfeljebb két évre a Magyar Állami Operaház kormánybiztosa. Kormányhatározattal nevezték ki, és Orbán Viktor miniszterelnöknek kell beszámolnia. Az Operaháznak 2010 ősze óta nem volt kinevezett vezérigazgatója, kivéve 2011. június 1-3. között. Ekkor a kultúráért is felelős miniszter jogával élve, de a miniszterelnök kérése ellenére kinevezte a pályázók közül a korábbi miniszteri biztost, a szintén operaénekes Horváth Ádámot, ám ő a bonyodalmakat látva két nap múlva lemondott. Azóta több ideiglenes vezető váltotta egymást néhány hétre. A mostani kinevezéssel a kormány magához vonta az elvben illetékes nemzeti erőforrás miniszter hatáskörét. (A törvény szerint „kiemelt fontosságú feladat ellátására” akkor is ki lehet nevezni kormánybiztost, ha a feladat egy tárca feladatkörébe tartozik.) Új főigazgatói pályázat kiírásáról nem szólt a kormányhatározat.

Augusztus 24. Első ízben történt meg, hogy a Legfelsőbb Bíróság elnöke fordult az Alkotmánybírósághoz egy törvény miatt. Baka András a júliusban elfogadott büntetőeljárás törvénymódosítás több pontját tartotta alkotmányosértőnek, köztük azt, hogy a kiemelt ügyek gyanúsítottjait 120 óra hosszát lehetne őrizetben tartani bírói jóváhagyás nélkül és a védővel való kapcsolatot korlátozva, valamint hogy az ügyészség maga dönthetné el, melyik bíróság előtt emel vádat az ilyen ügyekben.

Augusztus 29. Magyarország a szuverenitásáért harcol, mert az eurózóna elhúzódó válsága és a csőd szélén egyensúlyozó országokat támadó spekuláció még évekig komoly veszélyt jelent – jelentette ki Orbán Viktor miniszterelnök a nagykövetség éves értekezletén. Ezért „olyan fájdalmas intézkedésekre van szükség, amelyek eredményeként az ország a költségvetési hiány, az államadósság és a gazdasági növekedés szempontjából felzárkózik Közép-Európa élcsapatához”.

Kormányüdülőkre semmi szükség, ezekben gyerekeket lehetne nyaraltatni, és az is meggondolandó, hogy miniszternél alacsonyabb rangú állami vezetőknek indokolt-e a kiemelt egészségügyi ellátás – ezt Lázár János FIDESZ-frakcióvezető mondta egy sajtótájékoztatón.

Szeptember 3. Július végén a tervezettnél 37 milliárd forinttal kisebb volt az egészségkassza hiánya – közölte az Országos Egészségbiztosítási Pénztár. A sok éve nem tapasztalt jelenség oka a kisebb táppénzkifizetés, valamint a vártnál több bevétel egészségügyi hozzájárulásból és gyógyszergyári befizetésből.

Szeptember 4. Közös megegyezéssel, végkielégítés nélkül (de időarányos prémiummal) távozik a BKV vezérigazgatói székéből Kocsis István – jelentette be a budapesti főpolgármesteri hivatal. A sajtóban „nagy túlélőnek” nevezett menedzser ellen előző állásában, a Magyar Villamos Művek vezérigazgatójaként elkövetett hűtlen kezelés gyanújával folyt büntetőeljárás.

Szeptember 5. *„Ne figyeljenek arra, amit azért mondok, hogy megválasszanak! ... Ne törődjenek azzal, amit mondok.”* – a Wikileaks által kiszivárogtatott amerikai diplomáciai táviratok szerint Orbán Viktortól idézte e szavakat a 2006-os kampány idején az USA akkori budapesti nagykövete. A FIDESZ elnöke ezzel kívánta megnyugtatni bizalmas beszélgetőpartnereit, akiket nyugtalanítottak az ellenzéki párt megvalósíthatatlannak látszó ígéretei. Most, a jelentések nyilvánosságra kerülésekor Szijjártó Péter miniszterelnöki szóvivő így reagált: *„Az amerikai szórakoztatóipar ... újabb fejezeteivel nem kívánunk foglalkozni. ...Az ilyen esetek csak arra jók, hogy az amerikai diplomáciát abszurd és komolytalan színben tüntessék fel.”*

Szeptember 6. A kormány lovasberényi ülése után bejelentették: novemberben és decemberben összesen 4 milliárd euró adósságot fizetünk vissza úgy, hogy azt nem újabb államkötvény-kibocsátásból finanszírozzuk, hanem a kormány MNB-számlán félretett 3 milliárd eurós tartalékából, illetve a magán-nyugdíjpénztáraktól befolyt külföldi részvénycsomag értékesítésből. Ezzel a GDP-arányos adósság 73%-ra csökken. Az idei költségvetés kiegyensúlyozására, amely a vártnál kisebb növekedés miatt szükséges, Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter a sajtóval több lépést ismertetett. Javítják az adó- és vámbeszedés hatékonyságát, így az adóhatóság 2011-ben 41 milliárd forinttal több áfát szed be. Az állam beszerzési stopot rendel el az államigazgatás keretében, ez plusz 40 milliárd forintot jelent. November 1-től 50%-kal emelik a játékadót, 7 %-kal a dohánytermékek, 5%-kal az alkohol jövedéki adóját. A gázolaj jövedéki adója literenként 97 forintról 110 forintra nő. Mindez együtt 90 milliárd forintos javulást jelent, ismertette Matolcsy. 10 milliárd forintnyi bevétele származik a magyar államnak a nyugdíjvagyonban található külföldi részvények után fizetendő osztalékból. A tájékoztatón szóba kerültek a Wikileaks-táviratok is, amire Orbán Viktor miniszterelnök úgy válaszolt: fenntartja, hogy ne arra figyeljenek, amit mond, hanem arra, amit tesz.

Szeptember 7. A Duna Televízió vezérigazgatója az Operaház élére került Ókovács Szilveszter helyett Dobos Menyhért lett, aki korábban a Magyar Televíziónál töltött be vezető tisztségeket.

Szeptember 9. A FIDESZ és a KDNP közös hajfúszoboszlói frakcióülése után Lázár János FIDESZ-frakcióvezető ismertette azt az elképzelést, hogy aki egyben vissza tudja fizetni devizakölcsönének még hátralévő részét, az ezt 180 forintos svájci frank- és 250 forintos euró-árfolyamon tehetné, az ezzel járó, többszáz milliárd forintra becsült veszteséget pedig a bankoknak kellene magukra vállalniuk. Lázár János szerint a 800 00 adósnak mintegy harmada tudna élni a lehetőséggel, a törlesztésnek a havi részleteivel is elmaradó vagy fizetéseképtelen adósokat ez nem érinti. Az előterjesztésről meg nem kérdezett Bankszövetség a pénzügyi intézményrendszer stabilitásának jelentős veszélyeztetésére és nagyon súlyos makrogazdasági következményekre figyelmeztette a kormányt.

A Fővárosi Munkaügyi Bíróság első fokon jogellenesnek nyilvánította a Médiaszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alapnál nyáron zajlott 520 fős elbocsátást, amelynek során a Magyar Rádió, a Magyar Televízió és a Duna Televízió egykori dolgozóinak létszámát csökkentették. Az Alap közölte: minden törvényesen zajlott, a leépítés amúgyis visszafordíthatatlan.

Szeptember 11. *„Kemény időszak következik, népszerűségvesztésre is számítani kell”* – mondta Orbán Viktor miniszterelnök az évente szokásos „polgári pikniken” Kötcsén.

Magyarországot Európa politikailag legstabilabb államának nevezte, és esélyt látott a következő választás megnyerésére.

Szeptember 12. *„Rá kell lépni a gázpedálra”* – így biztatta a képviselőket a miniszterelnök az országgyűlés őszi ülészakájának megnyitásakor. Kifejezte meggyőződését, hogy Magyarország legyőzi a válságot, és rossz lóra tesznek, akik ellene akarnak tenni, mert *„a magyarokkal ma már nem érdemes tengelyt akasztani”*. A vitatott devizahitel-végtörlesztésről elmondta: itt teher- és kockázatmegosztásról van szó, hiszen sok adós a megszabni kívánt árfolyamnál kedvezőbben vette fel a hitelt annak idején. A külföldi bankok mögött szerinte ott állnak az anyaintézmények, az OTP és az FHB mögött pedig a magyar állam áll. A tőzsdék rosszul fogadták a bejelentést, a forint árfolyama romlott. Az Erste Bank és a Raiffeisen a bécsi tőzsdén 10%-ot veszített értékéből. Michael Spindelegger osztrák külügyminiszter, a FIDESZ-szel azonos pártcsaládba tartozó Néppárt elnöke, majd a szociáldemokrata Werner Faymann kancellár igen élesen bírálta a magyar tervet, amely szerintük az Unió elveibe ütközik, és az Európai Bíróság eljárását helyezték kilátásba.

Az országgyűlés 306 szavazattal felfüggesztette Gyurcsány Ferenc szocialista képviselő, volt miniszterelnök mentelmi jogát a sukorói ügyben. Csak az MSZP-frakció szavazott nemmel (az érintett nem szavazott), az összes többi jelenlévő – köztük az MSZP-listáról mandátumot szerzett, de 2010 ősze óta független Szili Katalin – igennel. Orbán Viktor kormányfő nem volt benn a szavazáskor. A mentelmi bizottság 6-2 arányban – szintén a szocialista tagok ellenszavazatával – azért javasolta a mentelmi jog felfüggesztését, ahogy ez köztudott ügyekben szokás, hogy a bíróság előtt tisztázódhasson az ügy. Ezt maga Gyurcsány Ferenc is kérte, aki a plenáris ülésen kijelentette: biztos benne, hogy meg tudja védeni becsületét, és vádlottból vádló lesz. Politikai leszámolásról, koncepciók perről beszélt. A kormányfő kiszolgálójának nevezte Polt Péter legfőbb ügyészt, mert szerinte *„az ügyészség valótlant állít, ... hazudik”*. Míg a vádhatóság (az akkor még parlamenten kívüli LMP vezetője, Schiffer András 2009 őszi feljelentésével egyezően) hivatali visszaélést látott abban, hogy Gyurcsány Ferenc egy megbeszélés végén helyeselte a tervezett kaszinóberuházást – felszólítva beosztottait, hogy a törvényes feltételek megléte esetén segítsék azt –, a volt kormányfő és közvetlen utódja szerint jelentős munkahelyteremtésről, az ország érdekét szolgáló beruházásról volt szó. (A Bajnai-kormány idején ennek ellenére leállt az üzlet, mert a telekcseré értékaránytalanságára vonatkozó gyanú miatt vizsgálatot indítottak.) Gyurcsány Ferenc a mentelmi jogáról történt szavazás előtt azt mondta: Orbán Viktor szemében ő azért bűnös, mert legyőzte a választásokon. *„Alávaló hatalom uralja ma az országot, és ezzel a hatalommal szemben minden tisztességes demokratának ... hezitálás nélkül fel kell lépnie.”* A házszabály szerint ilyenkor a mentelmi bizottság előadóján kívül csak az érintett szólhat, nincs vita, vagyis az elhangzottakra nem lehetett reagálni.

Orbán Viktor miniszterelnök miniszterelnöki biztossá és egyúttal kormányzóvivővé nevezte ki Giró-Szász Andrást, a korábban Stumpf Istvánhoz kötődött Századvég Alapítvány ügyvezető igazgatóját, a Századvég Gazdaságkutató Zrt. tulajdonosát. A kormányfő egyúttal rendeletileg átszervezte a szóvivői apparátust: az új tisztségviselő a Miniszterelnökséghez került, és – elődeivel ellentétben – két helyettes államtitkárnak is fölöttese lett, akik az ő munkáját segítik. A kormányzati kommunikációért addig felelős, a Közigazgatási és Igazságügyi Minisztériumhoz tartozó Kovács Zoltán államtitkár szerepe ezzel jelentősen csökkent.

Ha Kertész Ákos író nem kér bocsánatot az Amerikai Magyar Népszavában megjelent nyílt levele miatt, a kormány szemében méltatlanná válik a Kossuth-díjra – válaszolta Halász János államtitkár egy Jobbikos interpellációra. A vihart kiváltott írás eredetileg a baloldalt bírálta keserűen: *„az egész baloldali elit és tisztikar beállt a harácsolók, a korruptak, a tolvajok közé, elárulva nemcsak az eszmét, de konkrétan a baloldal közkatonáit ... és sorsára hagyta a védelmére szoruló civil lakosságot is. És ahelyett, hogy az utolsó töltényig harcolna a diktatúra ellen, a*

kiskapukon át menti a rablott vagyonát és az irháját. Mert belőlük is hiányzik az a négy alaptulajdonság, ami emberré tesz minket: az empátia, a szolidaritás, a tolerancia és a lelkiismeret. Magyarországot vajon nem határozza-e meg a Simicska & Puch Co. működése?” A tiltakozást azonban ez a rész váltotta ki: „A magyar genetikusan alattvaló. József Attila talált mentséget: 'ezer éve magával kötve, mint a kéve sunyít, vagy parancsot követ.' De ez nem mentség arra, hogy a magyar a legsúlyosabb történelmi bűnökért sem érez egy szikrányi lelkiismeret furdalást, hogy mindent másra hárít, hogy mindig másra mutogat, hogy boldogan dagonyázik a diktatúra pocsolójában, röfög és zabálja a moslékot, és nem akar tudni róla, hogy le fogják szűrni. Hogy se tanulni, se dolgozni nem tud és nem akar, csak irigyelni, és ha módja van legyilkolni azt, aki munkával, tanulással, innovációval viszi valamire. Ma már a második világháború borzalmaiért, a Holocaustért egyedül a magyar a felelős, mert a magyar nép az (a német néppel ellentétben), amelyik se be nem vallotta, meg nem gyónta a bűneit, se töredelmes bűnbánatot nem tanúsított, se meg nem fogadta, hogy soha többé, se bűnbocsánatért nem esdekelt. Így aztán nem is kapott soha fölloldozást! Mivel mindez a magyar jobboldal hitvallása, ideológiája, éthosza, csak a baloldal szelleme lenne képes változtatni rajta, csak a progresszív, haladó, demokrata baloldal volna képes megváltoztatni, és ezzel megváltani a magyart, méltóvá tenni arra, hogy az európai közösségnek (kis áttétellel: a szabad világ közösségének) egyenrangú tagja lehessen.” Az író két nap múlva egyedül azt igazította helyre, hogy „A magyar genetikusan alattvaló”, mondván, hogy „Helyesen ilyen mondat nincs.” A Jobbik szeptember 15-én „közösség elleni izgatás” címén feljelentést tett és követelte a fővárosi díszpolgári cím visszavonását az egykor híres regény, a Makra (1971) szerzőjétől. Ezt a Fővárosi Közgyűlés szeptember 21-én saját hatáskörében meg is tette a FIDESZ-KDNP és a Jobbik szavazataival. Schmitt Pál köztársasági elnök pedig első jogalkotási kezdeményezéseként levélben kérte a miniszterelnököt, vizsgálják meg, hogyan lehet kitüntetésétől megfosztani az „arra érdemtelenné vált” személyt. Kertész Ákost sokan bírálták azok közül a baloldali és liberális személyiségek közül is, akik az ellene tervezett eljárásokat elutasították és jobboldali támadóival szemben védték az író: e kritikák szerint ilyen általánosító kijelentéseket „a magyarokról” éppúgy nem helyes tenni, mint bármilyen más nemzetéről vagy embercsoportról.

Szeptember 14. 135,14 milliárd forint hulladékgyártási bírságot szabott ki a szakhatóság a MAL Zrtr.-re a 2010 októberi vörösiszap-katasztrófa miatt. A környezetvédelemért felelős Illés Zoltán államtitkár szerint az összeget a jogszabályokban szereplő képlet alapján számolták ki. A cég azonnal fellebbezést jelentett be, azzal érvelve, hogy a hatalmas összeget képtelen kifizetni, az az egész társaság értékét többszörösen meghaladja. (A teljes kárt az újjáépítési költségekkel együtt 50 milliárdra becsülték.) Szatmáry Kristóf gazdasági államtitkár ugyanakkor azt mondta: a kormánynak nem célja a több ezer embert foglalkoztató és jelentős exportot teljesítő alumíniumipari vállalkozás felszámolása, sőt annak megmaradása és a termelés folytatása gazdaságpolitikai érdek. Az államtitkár utalt rá, hogy a tulajdonosok kezdeményezésére tárgyalás folyik a cég tulajdoni szerkezetének megváltoztatásáról, amit a kommentátorok úgy értelmeztek, hogy az állam résztulajdonossá válhat, és akkor el lehet kerülni a felszámolást.

Szeptember 15. A rendőrség megtiltotta, hogy a 70 szakszervezetet és civil szervezetet tömörítő akcióegység szeptember 29-től határozatlan ideig ülősztrájkot tartson a Clark Ádám téren. Az indok: a közlekedés túlzott akadályozása. Az Országház elé október 1-re tervezett tüntetést pedig azzal érvelve tiltották be, hogy az megzavarná az országgyűlés mint népképviselői szerv és az ottani dolgozók munkáját – annak ellenére, hogy a tervezett nap szombatra esett, amikor a Ház nem ülésezik, és a hivatali munkatársak zöme sem dolgozik. A szervezők bírósághoz fordultak, amely szeptember 20-án az október eleji hétvégi megmozdulásokat engedélyezte, de a négy napos demonstráció esetében hatályban tartotta a rendőrségi döntést.

A Fővárosi Ítéltábla másodfokú ítéletével, bűncselekmény hiányában, de még nem jogerősen felmentette a vesztegetés vádjá alól Borovszky Tímeát, a korábbi Oktatási és Kulturális

Minisztérium cigány származású volt esélyegyenlőségi főosztályvezetőjét. 2010 májusában a Fővárosi Bíróság két év felfüggesztett börtönbüntetésre ítélte Borovszkyt, aki a vád szerint arra kérte Nagy Attilát, a Katapult Mentorprogram egykori programigazgatóját, hogy a program számára a minisztérium által folyósított 45 millió forintos állami támogatásból a munkatársának 600 ezer forintot adjon át, miután Hiller István akkori oktatási és kulturális miniszter megtagadta, hogy Borovszky beosztottjának a fizetését 50 ezer forinttal megemeljék. Az ítéletáblai döntés után a volt köztisztviselő azt mondta: *"Tönkretették az életemet, kettétörték a karrieremet. Most legalább annyi elégtételelem van, hogy kimondták, semmit nem követtem el. A gyerekeimnek okozott és a magánéletemben esett kárt azonban semmivel nem lehet jóvátenni, és a jövőben is mindenki csak arra fog emlékezni, hogy egyszer valamilyen bűnügyem volt."*

Szeptember 16. „Országmentő költségvetés”-nek nevezte Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter a kormány által elfogadott 2012-es tervezetet, amelyet a Költségvetési Tanács elé terjesztettek. Ez a korábban gondoltnál kisebb, 1,5%-os növekedéssel és nagyobb, 4,2%-os inflációval számolt, legfeljebb 2,5%-os államháztartási hiányt tartalmazott. A leglényegesebb javasolt változtatás az általános áfa-kulcs 25%-ról 27%-ra emelése, valamint a személyi jövedelemadónál a jóváírás teljes megszüntetése.

Szeptember 19. Rogán Antal (FIDESZ) gazdasági bizottsági elnök egyéni indítványaként lett törvényjavaslat abból a számos tiltakozást kiváltott elképzelésből, hogy aki egyben vissza tudja fizetni devizakölcsönének még hátralévő részét, az ezt a pillanatnyinál jóval alacsonyabb, 180 forintos svájci frank-, 250 forintos euró- és 2 forintos jen-árfolyamon teheti meg, feltéve, hogy a hitelt annak idején ennél is kedvezőbb árfolyamon vette fel. Az ezzel járó, többszáz milliárd forintra becsült veszteséget a bankoknak kell magukra vállalniuk. A házszabálytól a Jobbik segítségével eltérve néhány óra alatt el is fogadták a törvényt, egyúttal elutasítva azt a szocialista módosítást, hogy a lehetőséggel állami vagy önkormányzati tisztségviselők, vezetők ne élhessenek. A jogszabály szeptember 29-én hatályba lépett. Emellett módosították az áfa-törvényt, eleget téve a visszaigénylési szabályokat elmarasztaló európai bírósági ítéletnek. Új törvényt hoztak a katasztrófavédelemről, amely államosította a hivatásos önkormányzati tűzoltóságokat, és katasztrófavédelmi hozzájárulás fizetésére kötelezte a veszélyes anyagokat gyártó, felhasználó, tároló, szállító cégeket.

Szeptember 20. Senkinek a jövedelme nem csökkenhet az adóváltozások miatt – jelentette ki a miniszterelnök a munkáltatók és a munkavállalók egyes szervezeteivel folytatott megbeszélés után. (Az MSZOSZ-t például nem hívták meg.) Ennek érdekében a minimálbért 18%-kal, 78 000-ról 92 000 forintra kell emelni, ami szerinte a munkáltatók számára elviselhető – az érintettek némelyike azonban úgy reagált, hogy jelentős elbocsátásokat okozhat. A Munka Törvénykönyve ügyében közeledtek az álláspontok – mondta a sajtónak Gaskó István, a Liga Szakszervezetek elnöke. A Nemzetgazdasági Minisztérium arról tájékoztatót, hogy a havi bruttó 202 000 forintnál többet keresőkkel átmenetileg többlethozzájárulást fizettetnének, amit azonban nem tekintenek újabb jövedelemadó-kulcsnak.

Simor András, a Magyar Nemzeti Bank elnöke a Monetáris Tanács ülése után közölte: a jegybank felajánlja devizatartaléka egy részét a magyar pénzintézeteknek, hogy abból váltsák devizára a devizahitelesek végtörlesztésekor kapott forintot.

Szeptember 21. A Bankszövetség az Alkotmánybírósághoz és az Európai Unió intézményeihez fordult a devizahitelek végtörlesztését rögzített árfolyamon lehetővé tevő törvénnyel szemben. Közleménye szerint *„jóval több azok száma, akiket a rögzített árfolyamon*

történő végtörlesztés negatív hatásai érinthetnek, mint azoké, akik ennek előnyeiből részesülnek. A gyengülő forintárfolyam kihat azon devizaadósokra is, akik nem tudják igénybe venni a végtörlesztés lehetőségét, az emelkedő forint kamatszint pedig minden lakossági és vállalati forinthatéval bíró ügyfelet negatívan érinthet. Végül, de nem utolsósorban a növekedési kilátások várható visszaesése egyaránt hatással lehet minden magyar háztartásra és vállalatra, mivel rosszabbodnak a foglalkoztatás és a beruházások növekedésének esélyei.”

Szeptember 22. *„Nem kötelező a szocialista pártban politizálni vagy a frakció tagjának lenni, van lehetőség a távozásra”* – üzenté az MSZP rendkívüli frakcióülése után Gyurcsány Ferencnek Mesterházy Attila, a párt elnöke. (Gyurcsány és támogatói nem mentek el a megbeszélésre, mert javaslatuk szerintük a párt elnökségére tartozik.) Ezzel arra reagált, hogy a volt kormányfő, illetve az általa vezetett Demokratikus Koalíció Platform javasolta: a listán képviselő helyet szerzett szocialista politikusoknak (azaz az egyéni választókerületben győzött két képviselő kivételével mindenkinek) vissza kellene adniuk mandátumukat, hogy annak fenntartásáról vagy megvonásáról, illetve új képviselő megbízásáról (a 2010-es választásokra állított listán szereplők közül) saját helyi pártszervezetük tagjai dönthessenek. Mesterházy úgy látta: a javaslat Gyurcsány és követőinek távozását készíti elő a pártból. *„Legyen, menjenek, de akkor minél gyorsabban”* – jegyezte meg a pártelnök. Szerinte ha a tagok a médiában vitatják meg a párt belügyeit, ezzel csak Orbán Viktor forgatókönyvét hajtják végre, kárt okoznak az MSZP-nek és rontják a párt választási esélyeit. Egy kérdésre válaszolva ugyanakkor Mesterházy a Gyurcsány Ferenc ellen indult büntetőeljárást becstelenségnek és politikailag motiváltnak nevezte. Mint mondta, ez a párt egésze ellen irányul, ezért ebben minden segítséget megadnak a volt miniszterelnöknek.

Szeptember 23. További adóemelésekre szükség lehet, a strukturális reformokat fel kéne gyorsítani a Költségvetési Tanács véleménye szerint, de a testület nem élt a büdzsélettervezet visszaküldésének lehetőségével. Az államfő által kinevezett elnökön kívül az ÁSZ és az MNB vezetőjéből álló, saját apparátus nélkül működő új KT az új előírások szerint első ízben tárgyalta meg a kormány költségvetési javaslatát az országgyűléshez történt benyújtás előtt. Járai Zsigmond KT-elnök közölte, hogy *„optimistának látszik a tervezet a beruházások és foglalkoztatottság tekintetében, de a kitűzött számok nem elérhetetlenek”*. A döntés 2:1 arányban született, Simor András MNB-elnök elutasította a költségvetési tervezetet, mert a jegybank szerint nem tartható a kormány által vázolt 2,5 %-os hiánycél, további megszorításokra lenne szükség.

Szeptember 24. *„A törvényeknek – a korábbiakkal ellentétben – a becsületes embereket kell védeniük, és nem a bűnözőket. Vége a visszaélések, a becstelenség, a stiklik és a kifosztás korszakának”* – jelentette ki Orbán Viktor szombat délután tiszthelyettes rendőrök ünnepélyes eskütételén a budapesti Hősök terén. A miniszterelnök ismét felhívta a figyelmet arra, hogy a magyar állam fegyveres testületeiben szolgálók nem lehetnek tagjai semmilyen félkatonai szervezetnek, nem viselhetik ezek öltözetét, mert ha így tesznek, dezertőrként fogják felelősségre vonni őket.

Az MSZP országos választmányának ülésén élesen bírálták Gyurcsány Ferencet és a Demokratikus Koalíció Platformot, amelynek a feloszlata is szóba került, de döntés semmiről nem született.

Láng Zsolt II. kerületi polgármestert jelöli a FIDESZ a Balsai István volt képviselő (szeptember 1-től alkotmánybíró) lemondása miatt kiírt időközi országgyűlési választásra – jelentette be a párt. A politikus 2010 tavasza óta listán már tagja volt az országgyűlésnek, így indítása azt jelentette, hogy ha elnyeri a választókerület egyéni mandátumát, helyére a FIDESZ-KDNP-listáról kerülhet be valaki. Korábban az MSZP alkalmazta ezt a módszert egy soproni időközi választáson – eredménytelenül –, az akkori ellenzék ezt élesen bírálta.

Szeptember 25. Orbán Viktor miniszterelnök megkérte Kövér László házelnököt, hogy tegye nyilvánossá a Balsai István volt képviselő vezetete bizottság jelentését 2006 őszi rendőri és más hatósági túlkapásokról. Szóvivője ezt így indokolta: *"Minderre azért van szükség, mert nyilvánvalóan nem maradhat következmények nélkül az, hogy politikai indítékkal brutális rendőrtámadást vezényeltek 2006. október 23-án a békésen megemlékező és alkotmányos jogait gyakorló emberekkel szemben."* A jelentés Gyurcsány Ferenc akkori miniszterelnök jogi felelősségét is felvetette, sőt arra is utalt, hogy a rendőrség tettei esetleg terrorcselekménynek minősíthetők. Gyurcsány Ferenc blogválasza: *„El a kezekkel a rendőröktől!”* A volt kormányfő szerint a rendőrség a kötelességét teljesítette 2006-ban, amikor helyreállította a terek békéjét, bünt azok a politikusok követtek el, akik harcra buzdították a megteveszhető embereket. Azt pedig figyelemelterelésnek nevezte Gyurcsány, hogy a fél éve elkészült és semmilyen reagálást ki nem váltott, sőt teljes hallgatással övezett jelentést hirtelen nyilvánosságra hozták.

Eredménytelen volt a helyi népszavazás Budapest VIII. kerületében, amely egyebek közt arról kérdezte a lakókat, hogy betiltsák-e a hajléktalanok „életvitelszerű” utcai tartózkodását és a kukázást. Ellenzéki szocialista politikusok és jogvédők bírálták a kezdeményezést, mert egyetértettek Szabó Mátéval, az állampolgári jogok országgyűlési biztosával, aki szerint a hajléktalanság mint helyzet és a guberálás szankcionálása sérti az emberi méltósághoz való jogot; amíg az utcára kényszerültek számára nincs valós alternatíva, nem merülhet fel a büntetés. Kocsis Máté polgármester, országgyűlési képviselő (FIDESZ) viszont a mindössze 16%-nyi részvevő 86-94%-ának támogatását úgy értékelte, hogy a népszavazás sikeres volt, és az önkormányzati többség álláspontját támasztotta alá.

Szeptember 26. Az országgyűlés november 1-i hatállyal felemelte a dohányáru, az alkohol és a gázolaj jövedéki adóját, valamint a játékautomaták adóját. Az üzemanyag közterhének növelése lényegében csak a dízelmotoros autók magántulajdonosait érintette, mert mindenki másnak megemelték az állami kompenzációját is. A képviselők egyúttal 45 napról 30 napra csökkentették az államháztartási törvényben az adótörvények kihirdetése és hatályba lépése között előírt felkészülési időt – enélkül ez az adóemeléssel nem lehetett volna érvényes november 1-től.

"Ha teljesül a kormány szándéka, és legyőzi a bankokat, akkor a magyar kormány legyőzi saját magát. Elszabadulnak a kamatok" – mondta Csányi Sándor, az OTP elnök-vezérigazgatója a Corvinus egyetemen tartott előadásában. A kormánnyal jó viszonyban lévő bankvezető kifejtette, hogy a forint árfolyama jelentősen gyengülni fog, és aki devizában marad, annak ez még nagyobb teher lesz. A végtörlesztésről azt mondta: lehetett volna olyan javaslat az asztalra tenni, ami az adósoknak és a bankoknak is megfelelt volna. A végül elfogadott és kihirdetett törvény azonban komoly problémák elé állíthatja a válságot tulajdonképpen stabilan átvészelő hazai bankszektort.

Szeptember 28. Ígéretéhez képest több mint egy éves késéssel fogadta el a Nemzeti Eszközkezelő Társaságról szóló javaslatot a kormány. A cég feladata, hogy kivásárolja az eladósodott devizahitelek lakását, így az állami tulajdonba kerül, a volt tulajdonos pedig bérlőként használhatja. Giró-Szász András kormányzóvivő elmondta: az országgyűlés jóváhagyását is igénylő tervezet szerint a szolgáltatást a hiteladós akkor veheti igénybe, ha legalább két gyermeket nevel, a jelzálogot 2010 előtt jegyezték be, és a forgalmi érték nem volt magasabb a városokban 15 millió forintnál, kistélepüléseken 10 millió forintnál. Az is feltétel, hogy az adós 180 napon túli késedelembe legyen a törlesztéssel. Az állam szerződéskötéskor a megállapított forgalmi érték 35-55 %-án vásárolhatja ki az ingatlanokat – az ár a földrajzi elhelyezkedéstől függ. A tartozás többi része – becslések szerint 20-40 milliárd forint – a bankok vesztesége, ezt le kell írniuk. A tájékoztatón elhangzott, hogy a 2 milliárdos alaptőkével induló Eszközkezelő a ciklus végéig mintegy 5000 lakást vásárolhat meg. Az ellenzék egyebek közt ezt bírálta: míg a kötött árfolyamú

azonnali végtörlesztés lehetősége többszázezer tehetős devizahitelesnek segít, ez a megoldás a tartósan bajban lévők töredékét menti csak meg.

Horváth Csaba, a fővárosi közgyűlés MSZP-frakcióvezetője javasolta, hogy Gyurcsány Ferenc volt pártelnök-miniszterelnököt és támogatóit még az őszi kongresszus előtt zárják ki a pártból. Hozzátette: azért is kell gyorsan rendezni az ügyet, mert Gyurcsányék bizonyára megalakuló új szervezete később szövetségesek lehet. A Gyurcsány-platform válasza: állnak a kizárás elébe.

Megkapják támogatásukat a független színházak, a zenekarok és énekkarok – jelentette be a Nemzeti Kulturális Alap. Az intézményeknek már július elején odaítélték a törvény szerint kiosztható összeget, de ezt az állam ténylegesen nem fizette ki. Nyilatkozataik szerint már olyan elismert műhelyeket is fenyegetett a néhány héten belüli bezárás veszélye, mint Bozsik Yvette társulata vagy a Fodor Tamás vezette Stúdió K.

Szeptember 29. Az Európai Bizottság szerint sérti az uniós jogot a Magyarországon 2010-ben bevezetett, a távközlési cégekre kivetett különadó, mert a belőle származó bevételeket a központi költségvetés használja fel, és nem arra fordítják, hogy azokból a távközlési szektor szabályozásának külön költségeit fedezzék. Ezért Brüsszel felszólította a magyar kormányt, hogy vonja vissza a rendelkezést. Szíjjártó Péter, a miniszterelnök szóvivője a bejelentésre így reagált: *"a közös teherviselés és az abban való arányos részvétel európai érték. A többek között a távközlési cégek nyereségalapú adójának kivetése azt a célt szolgálta, hogy ezek a vállalatok is megkapják a közteherviselésben való arányos részvétel lehetőségét. Ezért a nemzeti ügyek kormánya szerint nincs ok változtatásra, és vállaljuk az erről szóló vitát az Európai Bíróság előtt is."* A vita évi 60 milliárd forintról szólt, ami a GDP 0,2 %-a, a távközlési szektor profitjának háromnegyede.

Sajtóinformációk alapján kiderült, mi az a titokzatos kémügy, amelyben büntetőeljárás indult Szilvássy György, a Gyurcsány-kormány titkosszolgálatokat felügyelő volt minisztere, valamint a korábbi Nemzetbiztonsági Hivatal egymást követő két főigazgatója, Galambos Lajos és Laborc Sándor ellen. Eszerint 2007-ben a hivatal külföldi háttérű külső céget bízott meg azzal, derítse ki, kik szivárogtatnak ki titkos információkat az intézménytől. Ennek során a nemzetbiztonsági – azaz kémelhárító – tiszteket hazugságvizsgáló géppel kikérdező, ehhez az épületbe technikát is telepítő, bolgárnak mondott szakértők valójában állítólag oroszok voltak – ez a gyanúsítás alapja.

Szeptember 30. Közös megegyezéssel távozik Jankovich Marcell, a Nemzeti Kulturális Alap elnöke, mert más koncepciójú irányításra van szükség – közölte a Nemzeti Erőforrás Minisztérium. Az ismert rajzfilmrendező a sajtóban cáfolta, hogy a kultúrát is érintő jelentős költségvetési megvonások miatt lemondott volna. Helyére L.Simon László FIDESZ-képviselő, az országgyűlés kulturális bizottságának elnöke (költő, az Írószövetség volt titkára) került.

Több, korábban a FIDESZ-hez közel álló szakértő bírálta a kormány gazdaságpolitikáját Pécsent, a Magyar Közgazdasági Társaság 49. vándorgyűlésén. Köztük volt Chikán Attila, az első Orbán-kormány volt gazdasági minisztere (1998-1999) és Mellár Tamás, a Központi Statisztikai Hivatal volt elnöke (1998-2003). Mellár professzor azt mondta: nem az adósság, hanem a rossz gazdasági szerkezet a magyar gazdaság fő ellensége. Kétségtelen, hogy az adósságnak nem szabad növekednie, sőt, csökkennie kellene, de ha az adósság elleni küzdelem a fő cél, akkor az a vagyon elherdálásához, a növekedési potenciál gyengítéséhez vezethet. Szavai szerint a jóléti állam leépítésére sincs szükség, mert ez sem oka az eladósodottnak. Megjegyezte: a válságot eddig azok az államok vészelték át a legkönnyebben, ahol jóléti állam működött, például Skandináviában.

Felhívta a figyelmet arra, hogy nem szabadna tőkét kivonni a kutatás–fejlesztésből és a humán erőforrás fejlesztéséből sem, mert azok nélkül nem lesz gazdasági növekedés.

Október 1. A 30 évvel korábbi lengyel mintát követve Szolidaritás mozgalmat indítanak – jelentették be a dolgozók jogainak védelmében tiltakozássorozatot szervező szakszervezetek a budapesti Kossuth téren.

Október 2. A csekély, 21%-os részvétel miatt harmadszor sem sikerült megválasztani Püspökladányban az autóbalesetben elhunyt Arnóth Sándor országgyűlési képviselő utódját. A FIDESZ és a KDNP jelöltje, Bodó Sándor a szavazatok 49%-át kapta, míg a második helyezett Jobbikos 29%-ot. A szocialisták jelöltjére 16% szavazott, a Szili Katalin volt szocialista politikus által alapított Szociális Unió jelöltjére pedig mindössze 2%.

Október 3. Az ügyészségen gyanúsítottként kihallgatták Gyurcsány Feerenc volt miniszterelnököt, akit a sukorói kaszinóügy kapcsán hivatali visszaélés miatt kívántak felelősségre vonni. A szocialista politikus a gyanúsítás ellen panaszt tett. Vallomást tett, amelyben tagadta bűnösségét, de kérdésekre nem válaszolt. A kihallgatásról készült felvételt blogján közzétette. Ezen hallható volt, hogy esküszegéssel, a politika kiszolgálásával vádolta meg az ügyészeket. *„Szégyelljék magukat!”* – mondta nekik. Az épületből távozva a mellette tüntetőknek is azt mondta: *„ocsmány koncepciók per”* készül ellene, és *„a mi hibánk, hogy veszítettünk, a mi bűnünk is, hogy pöffeszkedhetnek, akik most pöffeszkednek.”*

Az állam átveszi a megyei önkormányzatok összes oktatási, kulturális, egészségügyi és egyéb intézményét (740-et, több tízezer dolgozóval), valamint a középszintű önkormányzatok 180 milliárd forintos adósságát – erről állapodott meg a miniszterelnök a 19 megyei közgyűlési elnökkel, akik valamennyien a FIDESZ vagy a KDNP politikusai. Orbán Viktor az adósságrendezésről tárgyalást ígért a pénzintézetekkel, de az őket hátrányosan érintő korábbi intézkedésekre utalva (bankadó, végtörlesztés) hozzátette: *„Mi pontosan tudjuk, hogy hitel nélkül nem működik egy gazdaság, ... tartósan veszteséges bankrendszerrel nem lehet egy növekvő gazdaságot fenntartani”*, vagyis nem lehet túlfeszíteni a húrt.

Az országgyűlés elfogadta a 2010. évi költségvetés végrehajtásáról szóló törvényt, amelynek nem csak az indoklásában bírálta az előző kormányt, hanem a zárszámadási törvény szövegének bevezető részében is: *„A 2010 májusában hivatalba lépett nemzeti ügyek kormánya azzal szembesült, hogy az előző – Bajnai Gordon által vezetett – szocialista kormány költségvetésében hamis adatok szerepelnek. A költségvetési törvényben leírt főbb számok ugyanis egyáltalán nem feleltek meg a valóságnak: a 3,8%-os hiány valójában a 7%-ot is meghaladta volna. A nemzeti ügyek kormányának rendkívüli gazdasági intézkedéseket kellett meghoznia annak érdekében, hogy hazánk elkerülje az adósságválságot és a saját lábára álljon.”* A többség elutasította azt a szocialista módosító indítványt, amely az idézett bekezdést ezzel váltotta volna fel: *„A 2010. május 29-én hivatalba lépett második Orbán-kormány a nemzetközi gazdasági válságból kifelé tartó, fenntartható növekedési pályához közelítő gazdaságot örökölt. A Bajnai Gordon miniszterelnök által vezetett szocialista kormány válságkezelése nyomán Magyarország elindult a világgazdasági krízisből kivezető úton, a gazdaság növekedni kezdett, a külföld bizalma helyreállt, az országot segélyek nélkül a pénzpiacokról is finanszírozni lehetett. Az Orbán Viktor miniszterelnök által vezetett 'nemzeti ügyek kormánya' azonban rendkívüli gazdasági intézkedéseivel letérítette Magyarországot a fenntartható növekedési pályáról.”*

Október 4. Az Alkotmánybíróság hatáskör hiányában visszautasította az ágazati különadók megsemmisítését kérő indítványokat, rámutatva, hogy a 2010-es alkotmánymódosítás óta adótörvények alkotmányellenességét csak bizonyos alapvető emberi jogok sérelme esetén

vizsgálhatja. Ezek viszont a pénzügyi, az energetikai és a távközlési szektorra kivetett adót sérelmező gazdasági társaságok esetében nem értelmezhetőek. Az AB-döntést a szeptember 1-én hivatalba lépett öt új bíró is aláírta, köztük Balsai István, aki képviselőként, az országgyűlés alkotmányügyi bizottságának elnökeként fontos szerepet játszott a testület hatáskörének szűkítésében. A végzés nem jelent meg a Magyar Közlönyben, csak az AB honlapján.

Október 6. Tarlós István budapesti főpolgármester a Jobbikkal nyíltan rokonszenvező, Csurka István drámaíró és MIÉP-elnököt intendánsnak szánó Dörner György színész-rendezőt nevezte ki az Új Színház igazgatójává az intézményt 13 éve vezető, a szakmai bírálóbizottság többsége által támogatott Márta István helyett. Dörner pályázatában jelezte, hogy meg akarja változtatni a színház nevét: *„Ami csak azért új, hogy ezt hirdethesse magáról, az attól, különösen az elfajzott, beteges liberális hegemoniában lehet retrográd is, vagy talmi. A fenntartó hozzájárulásával Hátország Színházra szeretném változtatni a firmát. ... A Hátország a szociálliberális iga alatt nyögő magyarságot jelképezi. Egy, az egész nemzet számára életbe vágóan fontos visszafoglalási igényt jelent be. ...A magyarság a hátországból, az elnyomott, háttérbe szorított, elhallgatott, félreszorított nemzeti értékeivel, Bornemisszáival. Csokonaijaival, de Németh Lászlóval és Illyés Gyulával, fel egészen a mai követőkig megindítja a visszafoglalást a liberális, pesti vicchullám, pénzcsinálás és újabban a szórakoztató liberális állam sokszor a bordélyházak szintjére süllyedt csomópontjai ellen.”* Kilenc fővárosi színigazgató (Bálint András, Eszenyi Enikő, Mácsai Pál, Máté Gábor, Meczner János, Puskás Tamás, Szabó György, Szirtes Tamás, Zimányi Zsófia) nyílt levélben így kommentálta a történeteket: *„Megismerve a győztes pályázatot, az a véleményünk, hogy az szakmai program helyett szélsőségesen radikális manifesztum, amelynek felháborító tartalma 2011-ben Európában elfogadhatatlan.”* Vidnyánszky Attila, a 2008-ban alakult, jobboldali színházdirektorokat egyesítő Magyar Teátrumi Társaság elnöke is *„meggondolatlan és elhibázott döntésnek”* nevezte Dörner kinevezését, szerinte *„egy normális anyagi helyzetben lévő, izgalmas darabokkal működő színházat dúlnak így szét”*. A főpolgármesteri hivatal közleménye ezzel szemben azt kifogásolta, hogy *„a legkisebb változás is ilyen agresszív hozzáállást vált ki a színházigazgatókból”*.

Megszűnt Tiszavasváriban a csendőrség. Az egyetlen magyar városban, amelyet Jobbikos polgármester vezet, és a képviselőtestületben is e párt tagjai vannak többségben, 2011 májusában hozták létre a testületet, amelynek nevét és jelképeit azonban a megyei kormányhivatal törvénysértőnek tartotta. Az önkormányzat ezért egyszerű városőrséggé alakította át, amilyen sok más településen is működik.

Október 7. A 11 tekintélyes konzervatív értelmiségiből álló Nemzeti Kör a kormány politikáját számos ponton támogató nyilatkozatot tett közzé, amely azonban komoly bírálatot is tartalmazott: *„...az egykulcsos adó eltér az európai konzervativizmus, a szociális piacgazdaság elméleti és gyakorlati örökségétől, a pápai enciklikák üzeneteitől s az egyensúlyi gondokon túlnövő szemléleti zavarokhoz, elbizonytalanodáshoz vezethet. Az európai térség vezető pártjainak értékrendjében a szolidaritás, a tehetősebbek nagyobb gazdasági-társadalmi felelősségvállalása alapvető érték. ...a felzárkózás történelmi folyamatát a növekvő belső megtakarításokból finanszírozott beruházások és az ezek nyomán gyorsuló növekedés munkahelyteremtő hatása, az ebből adódó fogyasztásbővülés jellemzi. E történelmi sorrend nem fordítható meg súlyos következmények nélkül. Egyensúlyhiánnyal küszködő országokban a megtakarítások és a beruházások rovására bővülő fogyasztás egyenes következménye a külső pénzügyi függőség, az eladósodás növekedése.”*

Október 8. *„...nem alkotmányos a rendszer, mert van egy olyan része, ahol nincs alkotmányos kontroll, bármi megtehető, mert ott nem érvényes az alkotmány”* – jelentette ki Sólyom László volt köztársasági elnök a Történelemtanárok Egyletének konferenciáján, megismételve

többször kifejtett véleményét, hogy az Alkotmánybíróság pénzügyi törvényeket érintő hatáskörének korlátozása „gyógyíthatatlan seb” az alaptörvényen. *„Kiállok az 1989-es alkotmány becsülete mellett!”* – tette hozzá az Alkotmánybíróság 1989–1998 közti vezetője.

Október 10. Az országgyűlés máris módosította a szeptember 29-én hatályba lépett „otthonvédelmi törvényt”. Egyebek közt elfogadták Seszták Miklós KDNP-képviselő javaslatát, hogy *„nem vélelmezhető és nem állapítható meg vagyongyarapodás, ha a magánszemély saját meglévő pénzeszközeit használja végtörlesztésre vagy az összeget végtörlesztés céljára egyenes ági hozzátartozójának ajándékba adja”*. Híre ment ugyanis, hogy aki a törvény adta lehetőséggel élve nagy összeget fizet ki a banknak devizahitelének előrehozott végtörlesztéseként, az adóhivatali ellenőrzésre számíthat, hogy honnan lett hirtelen ennyi pénze.

A képviselők egyhangúlag határozatot hoztak *„A genetikailag módosított szervezetektől mentes Alpok-Adria kezdeményezéshez való csatlakozásról”*. Bár a 2012-től hatályos új Alaptörvény *„genetikailag módosított élőlényektől mentes”* mezőgazdaságot garantál, a Font Sándor (FIDESZ) vezette mezőgazdasági bizottság jelentősen átírta a Jávor Benedek (LMP) vezette fenntartható fejlődés bizottság előterjesztését. Az eredeti tervezet így szólt:

„Az Országgyűlés felkéri Magyarország területi önkormányzatait (megyei, megyei városi és fővárosi) hogy csatlakozva a horvát kezdeményezéshez közigazgatási területükön tiltsák meg a genetikailag módosított szervezetek alkalmazását az agrárgazdaságban.” Az elfogadott határozat viszont ezt mondja: *„2. támogatja, hogy Magyarországon az érintett mezőgazdasági termelők közösségei megállapodás keretében, önkéntes alapon géntechnológiával módosított növényfajtáktól mentes övezeteket hozzanak létre”* és *„3. felhívja az önkormányzatokat, hogy az illetékességi területükön segítsék elő a 2. pont szerinti megállapodások létrehozását.”*

Visszavonta a nagy területű áruházak (plázák) építésének korlátozásáról szóló, már az országgyűlésben tárgyalt törvényjavaslatát az LMP, mert több FIDESZ-es módosító indítvány az ő szándékukkal ellentétes volt: központi kormányhivatalra bízta volna az elbírálást, míg az eredeti indítvány a helyi önkormányzatokat és civil szervezeteket vont be. Így nem lett törvény egy ellenzéki kezdeményezésből, pedig úgy látszott, hogy lesz.

Október 11. Megalakult az Országos Érdekegyeztető Tanács helyett létrehozott, szerényebb hatáskörű Nemzeti Gazdasági és Társadalmi Tanács. A szakszervezetek és a munkáltatók vitatták a minimálbérre és az adóváltozások miatt csökkenő jövedelmű dolgozók bértámogatására vonatkozó kormányjavaslatokat. Orbán Viktor miniszterelnök kifejtette: a testület szerepe a konzultáció, és ebbe helyes volt bevonni a civilek, az egyházak és a tudomány képviselőit, mert tévedés, hogy a munka világáról csak a munkavállalóknak és a munkáltatóknak lenne véleményük.

Október 12. Összekötik az otthonteremtést, a gyermekvállalást és a munkavállalást – ezzel jellemezte a tervezett új lakástámogatási rendszert a kormányfő és Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter. Ezért az kaphat majd vissza nem térítendő lakásépítési és -vásárlási támogatást, valamint kedvezményes hitelt, akinek nincs köztartozása, és ahol legalább az egyik családtag legalább fél éve dolgozik szabályosan bejelentett formában. 2012-ben mintegy 7-9000 család ilyen támogatását tervezik 6,5 milliárdos költséggel – hasznzott el a sajtótájékoztatón, míg az első Orbán-kormány által indított és az MSZP-SZDSZ-kabinet által megszüntetett rendszer évi 250-300 milliárdos kiadást jelentett.

Az MSZP hét platformja közös nyilatkozatot fogadott el arról, hogy a FIDESZ által alkotott politikai rendszer legyőzését tekintik fő feladatnak, és ebben szövetségesek, bármi történjék is a pártban. A másik pontot azonban, amely szerint akkor is a szocialista párton belül kívánnak politizálni, ha valamelyik álláspontjuk kisebbségbe kerül, a Gyurcsány Ferenc vezette Demokratikus Koalíció Platform nem írta alá. Mesterházy Attila pártelnök azt mondta:

meggyőződése, hogy a Gyurcsány-csoport kiválik a pártból, és ennek a „lehető legkulturáltabban” kell történnie. Ellentmondásos hírek terjedtek arról, hogy lesz-e elég (legalább tíz) támogatója a volt miniszterelnöknek az önálló frakcióalakításhoz, és hogy a szétválás után a Jobbik képviselőcsoportja nem előzi-e meg az MSZP-ét, amelynek ekkori létszáma 12 fővel volt több.

Október 14. A magyar miniszterelnök nem hajlandó fogadni az Egyesült Államok budapesti nagykövetét, aki kormányának hivatalos tiltakozását (démarche) kívánja átnyújtani – írta a Washington Post. A tekintélyes liberális napilap szerint az amerikai lépés „...oka lehet Orbán egyre antidemokratikusabb bohóckodása. ...lecsap a médiára, megnyirbálja az igazságszolgáltatás függetlenségét, megtámadja a kisebbségeket és egypártrendszer felé sodródik”. Sziijártó Péter miniszterelnöki szóvivő közölte: a kormányfő kérésére fogadja Eleni Tsakopoulos-Kounalakis nagykövetet.

Október 16. Negyedszerre sikerült megválasztani az autóbalesetben elhunyt Arnóth Sándor országgyűlési képviselő utódját a püspökladányi választókerületben, de csak azért, mert egy friss törvénymódosítás az időközi választások második fordulójánál eltörölte a 25%-os részvételi küszöböt. Így 20% részvétel mellett a szavazatok 51%-ával Bodó Sándor FIDESZ-KDNP-jelölt, a Hajdú-Bihar megyei közgyűlés elnöke lett a képviselő. A Jobbik jelöltje 33%-ot, az MSZP-é 14%-ot kapott.

Október 17. Gyurcsány Ferenc és támogatói is aláírták a pártelnök által kért nyilatkozatot, hogy az MSZP-frakció tagjai maradnak, de a volt kormányfő hozzátette: ez nem zárja ki, hogy később kilép.

Az országgyűlés úgy módosította a büntető törvénykönyvet, hogy az is 3 évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető, aki nem üzletszerűen, hanem akár csak egyszer ad uzorakölcsönt. Büntetlen maradhat viszont, aki „az uzorabűncselekményt, mielőtt az a hatóság tudomására jutott volna, a hatóságnak bejelenti és az elkövetés körülményeit feltárja”.

Október 18. A miniszterelnök fogadta az amerikai nagykövetet, akinek „barátságos és produktív” találkozóáról szóló közleményében nem szerepelt a korábbi sajtóhírben beharangozott bíráló jegyzék, csak az, hogy tárgyaltak a magyarországi fejleményekről, köztük a Hillary Clinton külügyminiszter júniusi látogatásán felvetett, a demokráciát érintő aggályokról, de a témát Kounalakis „barátként, annak tudatában vetette fel, hogy Magyarország demokrácia, melynek kormányát a nép ritka, kétharmados mandátummal választotta meg”. A Washington Post, amelynek jól tájékozott hírben álló újságírója írt a Sziijártó Péter kormányfői szóvivő által kitalált badarságnak nevezett figyelmeztető-tiltakozó amerikai kormányjegyzékről, ezúttal úgy fogalmazott, hogy Orbán Viktor meggyőzte az amerikai nagykövetet.

Október 19. Az ügyészség terrorcselekmény gyanújával indított eljárást Gyurcsány Ferenc volt miniszterelnök és néhány korábbi rendőri vezető ellen a 2006 őszi rendőrségi túlkapások miatt – jelent meg a hír minden lapban és portálon a Legfőbb Ügyészség szóvivőjére hivatkozva. Az ennek alapjául szolgáló feljelentést Völgyesi Miklós, a Legfelsőbb Bíróság nyugalmazott tanácselnöke tette, aki annak idején részt vett a Morvai Krisztina – 2009-től a Jobbik EP-képviselője – által vezetett civil vizsgálóbizottságban, majd a Balsai István volt FIDESZ-képviselő (2011. szeptember 1-től alkotmánybíró) által elnökölt szakértői testületben, amely 2011 tavaszán nyújtotta be fél évvel később nyilvánosságra hozott jelentését. Egy másik ügyészi hivatal, a Katonai Főügyészség másnap pontosított: eszerint a beadványt a folyamatban lévő – a 2006-os őszi eseményekkel kapcsolatban rendőrségi vezetők cselekményeinek vizsgálatára irányuló – nyomozások irataihoz csatolták, tekintettel arra, hogy a beadványban szereplő ténybeli adatok

illeszkednek az ott vizsgált tényállásokba. A beadványozó jogi minősítésre vonatkozó véleménye az eljáró hatóságokat nem köti – hívta fel a figyelmet az ügyészség.

Október 21. Magyarországnak nem sikerült bekerülnie az ENSZ Biztonsági Tanácsának nem állandó tagjai közé, pedig a kormány nagy erőfeszítéseket tett minél több tagállam megnyerésére. Számos kis csendes-óceáni és karibi állammal vettük fel a diplomáciai kapcsolatot, Tonga királya pedig magas magyar állami kitüntetést kapott törekvéseink támogatásának elismeréséül. Ám az ENSZ közgyűlésén lezajlott titkos szavazásban hazánk már az első fordulóban kiesett, a versenyben maradt Szlovénia és Azerbajdzsán közül végül 24-én, 16 kör után az utóbbi lett a kelet-európai térség új képviselője a BT-ben.

Christoph von Dohnányi világhírű karmester, Dohnányi Ernő zeneszerző és zongoraművész, egykori zeneakadémiai főigazgató unokája lemondta a Magyar Állami Operaházba tervezett október 28-29-i koncertfellépését. Az Új Színház új vezetőinek (Dörner György igazgató, Csurka István intendáns) kinevezésére utalva közölte: nem kíván olyan városban fellépni, "*amelynek főpolgármestere az egyik színház vezetését két ismert szélsőjobboldali antiszemita bízta*". Ókovács Szilveszter operaházi kormánybiztos válasza: a hangversenyt más programmal és karmesterrel megtartják, és mérlegelik kártérítési per indítását Dohnányival szemben.

Október 22. Új „nyugatos, polgári balközép” párt, a Demokratikus Koalíció megalakítását jelentette be Gyurcsány Ferenc. A pártot nem fogják bejegyeztetni, mondta, mert "nem bízuk Polt Péter legfőbb ügyészben", hanem a már meglévő Demokrata Párt fog nevet és alapszabályt változtatni. (Ezt a szervezetet néhány, az országos politikában ismeretlen baloldali szimpatizáns alapította 2011 februárjában, és már akkor, amikor ez néhány hónappal később kitudódott, sokan úgy vélték, hogy ezzel Gyurcsány Ferenc számára hoztak létre egy keretet és „foglaltak le” egy nevet.) A volt miniszterelnök az MSZP-n belül alakult Demokratikus Koalíció Platform egyéves születésnapján, 1500 ember előtt jelentette be a szakítást. Az 58 szocialista képviselő közül Baracskai József, Ficsor Ádám, Kolber István, Molnár Csaba, Oláh Lajos, Szűcs Erika, Vadai Ágnes, Varju László és Vitányi Iván már 21-én aláírta a csatlakozási nyilatkozatot, és így megvolt a tíz fős minimális létszám, amellyel országgyűlési frakciót lehet alakítani. Ennek vezetésével Molnár Csabát bízták meg. Mesterházy Attila, az MSZP elnöke a bejelentés után azt mondta: pártja erősebb lesz a Demokratikus Koalíció kiválása után, mert nem a belső vitáikkal foglalkoznak ezután. Az MSZP választmánya felszólította a kilépőket, hogy mondjanak le parlamenti mandátumukról, de a pártelnök ehhez hozzátette: tudja, hogy ezt nem lehet kikényszeríteni, az érintettek pedig nem hajlandók erre a lépésre. Több helyen új vezetőséget kellett választani, mert például négy megyei pártelnök is a távozókkal tartott. Gyurcsány Ferenc 24-én lemondott az MSZP Táncsics Alapítványának elnöki tisztségéről.

Október 23. A FIDESZ nem tartotta meg tervezett ünnepi nagygyűlését, mert Orbán Viktor miniszterelnöknek az Európai Tanácsnak az euróválságról tárgyaló ülésén kellett részt vennie Brüsszelben. "*A magyar miniszterelnöknek mindig ott kell lennie, ahol az országnak a leginkább szüksége van rá*" – indokolta ezt Szijjártó Péter szóvivő. Arra nem adott magyarázatot, hogy máskor vagy más szónokkal miért nem tartották meg a megemlékezést. Ettől függetlenül számos kormánypárti és ellenzéki politikus mondott beszédet az 1956-os forradalom évfordulóján Budapesten és vidéken.

Az Erzsébet hídnál, a Szabadsajtó úton így a másik rendezvény lemondása miatt egyedül maradt a „Nem tetszik a rendszer!” jelszóval tartott kormányellenes tüntetés, amelyet korábban a FIDESZ gyűlése miatt kellett korábbra helyezni, hogy ne ütközzenek. Ezt az „Egymillióan a sajtószabadságért” nevű, a köznyelvben „millások”-nak keresztelt Facebook-csoport és több más civil szervezet szervezte, a résztvevők száma néhány tízezer volt.

Október 24. Az Európai Unió fejlődése lelassult, ezért nekünk a magunk útján, a magunk módszerei szerint haladnunk, hogy kijussunk a válságzónából – mondta a Brüsszelből hazatért Orbán Viktor miniszterelnök az országgyűlésben.

A Demokratikus Koalíció (a továbbiakban DK) képviselői nem tudták elfoglalni a maguk által kívánt parlamenti ülőhelyeket, ezért nem vettek részt az ülésen. Rubovszky György (KDNP), a mentelmi bizottság elnöke azt mondta: szerinte csak fél év múlva alakulhat meg az új frakció, addig a függetlenek között kell ülnie a tíz képviselőnek. Hasonló eset 1996-ban fordult elő, amikor a Magyar Demokrata Néppárt vált ki a Magyar Demokrata Fórumból, akkor azonban a két párt megegyezett. Ezzel szemben ezúttal Mesterházy Attila MSZP-elnök, frakcióvezető arról értesítette a házelnököt, hogy tízen kiléptek a frakcióból – ez esetben érvényes rájuk a fél éves kötelező várakozás –, és az általános korábbi gyakorlat szerint, amelyet a Kiszgazdapárt és az MDF belső konfliktusai idején is a baloldali többség is alkalmazott, a képviselőcsoport vezetőjének bejelentését vizsgálat nélkül elfogadják.

Október 26. Az országgyűlésben megkezdődött a 2012-es költségvetés vitája. A DK képviselői elfoglalták a függetlenek között kijelölt helyüket, és 27-én Gyurcsány Ferenc fel is szólalt onnan a költségvetési vitában.

Október 29. Országos gyűlést tartott az MSZP Kiss Péter volt miniszter (1995-1998, 2002-2010) vezetett Baloldali Tömörülés. Vendégként felszólalt és szövetséget ajánlott Schmuck Andor, a Magyarországi Szociáldemokrata Párt frissen választott főtitkára, akit 2001-ben kizártak az MSZP-ből, majd a Tisztelet Társaságának vezetőjeként 2006-2008-ban az MDF szövetséges volt.

„Attól, hogy valaki harcos, radikális politikát folytat, még nem kell mindenkit agyonlőnie, sok esetben többet lehet elérni ésszel, mint erővel.” – így cáfolta Vona Gábor pártelnök a Jobbik országos kongresszusán, hogy feladták volna programjukat, és elpuhultak volna. Kijelentette: a Jobbiknak kormányzó erővé kell válnia.

Október 31. Tarlós István főpolgármester, aki addig élesen visszautasított minden bírálatot az Új Színház ügyében, hivatalos közleményben figyelmeztette Csurka Istvánt, a MIÉP elnökét: *"tartózkodjon a félreérthető, illetve a politikai kultúrával nem összeegyeztethető nyilatkozatoktól, mert azokkal veszélyezteti az Új Színház elképzelt, megvalósítandó programját és Dörner György igazgatói kinevezését."* Az új színházvezető által intendánsnak kiszemelt író-politikus ugyanis sajtó lapjában arról írt, hogy a pesti zsidóság uralja a kultúrát, és durva rasszista vádakkal illette a Dörner-pályázatot sokat támadó Ascher Tamás rendezőt, aki szerinte *"Dörner és engem nácinak nevez, mert kaptunk egy lehetőséget, hogy kilépjünk a liberális konszenzusból és elkezdjük megszervezni a magyar nemzeti megújulás és összetartozás közösségét."*

November 3. Néhány héttel „a bankok ellenállásának megtöréséről” elhangzott kormányzati nyilatkozatok után Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter és Szász Károly, a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének elnöke Patai Mihállyal, a bankszövetség elnökével a végtörlesztéssel kapcsolatos fejleményekről, illetve a gazdasági növekedés beindításáról tárgyalt. Az érdekképviselő elnöke bejelentette: a pénzügyi intézetek két héten belül javaslatot tesznek a devizahitelek problémáinak megoldására. Matolcsy György viszont megígérte: a kormány nem áll elő olyan újabb bejelentéssel, ami további veszteséget okozna a bankoknak.

A miniszter megerősítette, hogy a kormány állást foglalt az egyszerűsített vállalkozói adó (eva) megszüntetése mellett. Ez azért váltott ki meglepetést, mert Orbán Viktor miniszterelnök és szóvivője többször kijelentette: a 2003-tól bevezetett és hamar népszerűvé vált adófajta megmarad. A kormány 2012-es adótörvény-javaslatában nem is volt benne a megszüntetése, Koszorus László FIDESZ-képviselő erről szóló – indoklás és számítások nélkül benyújtott – módosító indítványát

pedig mind a költségvetési bizottság többsége, mind Lázár János FIDESZ-frakcióvezető elutasította.

November 6. Az év elején alakult Demokrata Párt kongresszusán a szervezet nevét Demokratikus Koalícióra változtatták, elnöke Gyurcsány Ferenc volt miniszterelnök és MSZP-elnök, tiszteletbeli elnöke Vitányi Iván volt MSZP-politikus (1990 óta képviselő) lett. Alelnökké választották Bauer Tamás közgazdászt (1994-2002 között az SZDSZ országgyűlési képviselőjét), Debreceni József közíró (1990-1993-ban az MDF képviselőjét), Molnár Csaba képviselőt, volt kancelláriaminisztert (2009-2010) és a politikai tisztséget korábban nem viselt Niedermüller Péter etnográfust. Bejelentették: már 3800 tagjuk van.

November 7. Az országgyűlés alkotmányügyi bizottsága úgy döntött, hogy mivel Gyurcsány Ferenc és 9 társa Mesterházy Attila frakcióvezető bejelentése szerint kilépett az MSZP-frakcióból, a házszabálynak megfelelően csak a függetlenek között eltöltött fél év után alakíthatják meg a Demokratikus Koalíció saját képviselőcsoportját. Ezt a döntést november 14-én az országgyűlés plenáris ülése is megerősítette.

Az országgyűlés törvényben korlátozta a banki kamatokat: néhány kivételtől, például a fogyasztási hitelektől eltekintve a pénzintézetek 2012. január 1-től a jegybanki alapkamatnál legfeljebb 24%-kal magasabban határozhatták meg hiteleik kamatát. Ez a törvényhozás pillanatában 30%-ot jelentett.

A Magyar Nemzeti Vagyonkezelő vételi ajánlatot tett a tőzsdén jelen lévő győri Rába Járműipari Holding részvényeinek felvásárlására a megelőző egy év átlagánál magasabb áron, hogy 16,5%-os (nagyreszt az állami kézbe vett magán-nyugdíjpénztáraktól származó) részesedését többségire növelje. Az egyik legnagyobb, malajziai rész tulajdonos már beleegyezését adta. A mintegy 10 milliárd forintra becsült költségű államosítás vitát váltott ki, mivel a Rába – bár fontos gépipari cég – sokak szerint nem olyan különleges jelentőségű, mint a MOL, ahol stratégiai érvekkel lehetett indokolni a külföldi kézbe került részvények visszavásárlását.

November 9. *„Ez a törvény inkorrekt, mert tisztességtelenül avatkozik be érvényes szerződésekbe, eleve európai közösségi jogot sért. Ausztria ezzel kapcsolatban felülvizsgálati kérelemmel fordult az Európai Bizottsághoz.”* – közölte a magyar devizahitel-végtörlesztési szabályokról a Figyelő című budapesti hetilappal Maria Fekter osztrák pénzügyminiszter, a FIDESZ-szel azonos európai pártcsaládba tartozó Osztrák Néppárt politikusa.

November 11. A FIDESZ-frakció benyújtott formájában nem tudja jó lelkiismerettel támogatni a köznevelési törvényjavaslatot, sok módosításra van szükség – jelentette ki a parlamenti vita megkezdése előtt Pokorni Zoltán (FIDESZ), az országgyűlés oktatási bizottságának elnöke, volt oktatási miniszter (1998-2001). Ezzel közvetve Hoffmann Rózsának (KDNP), a Nemzeti Erőforrás Minisztérium oktatásért felelős államtitkárának válaszolt, aki a kormány által többszöri tárgyalás után elfogadott tervezetről azt mondta, hogy annak érdemi változtatás nélküli elfogadását várja. Pósnán László képviselő, a FIDESZ oktatási munkacsoportjának vezetője, a parlament illetékes bizottságának alelnöke felvetette, hogy minősítsék az előterjesztést általános vitára alkalmatlannak. Orbán Viktor miniszterelnök november 14-én a FIDESZ frakcióülésén a kiszivárgott hírek szerint ezt hevesen visszautasította, sőt kikérte magának: egy minisztérium (államtitkárság) által benyújtott tervezet mögött a kormány, végső soron pedig ő áll, vagyis aki egy kormánytervezetet minősít alkalmatlannak, az végső soron őt magát tekinti annak. Az oktatási bizottság aznapi ülésén Pokorni Zoltán elnök azt mondta Hoffmann Rózsa államtitkárnak, hogy "csak a miniszterelnök iránti lojalitása miatt szavaz arra, hogy a bizottság minősítse általános vitára alkalmasnak a tervezetet", ám végül nem vett részt a szavazásban, Pósnán László pedig tartózkodott.

November 12. A Magyar Szocialista Párt kongresszusa módosította az alapszabályt: a jövőben a pártelnöki, a képviselői és a miniszterelnök-jelölti posztért indulóknak meg kell méretniük magukat a párttagok és a regisztrált támogatók körében. Külön szavaztak arról az indítványról, hogy az MSZP elnökét és megyei elnökeit ezután közvetlenül a párttagok válasszák meg. A Gyurcsány Ferenc vezette, időközben külön párttá alakult Demokratikus Koalíció Platform által kezdeményezett és korábban pártszavazásra is bocsátott indítványt a küldöttek háromnegyede ellenezte. Emellett szigorították az összeférhetlenségi szabályokat, a tisztségviselőknek vagyonynyilatkozat-tételi kötelezettséget írtak elő, a kizárási procedúrát pedig egyszerűsítették. Mesterházy Attila elnök megújulást hirdetett, beleértve a régebbi vezetők „hátrébb lépését” a pártban és a frakcióban. Gyurcsány Ferenc levélben ajánlott szövetséget az MSZP-nek.

A Fitch hitelminősítő stabilról negatívra rontotta a hosszú lejáratú magyar államadósság besorolásának kilátását, a Standard&Poor's pedig a leminősítést valószínűsítő figyelőlistára tette az országot, de Szíjjártó Péter miniszterelnöki szóvivő kijelentette: a tényleges eredmények nem indokolják a rosszabb véleményt.

November 13. Érvénytelen volt Budapest II. kerületében az országgyűlési képviseléválasztás, amelyet az alkotmánybíróvá választott Balsai István (FIDESZ) lemondása miatt írtak ki. A részvételi arány az időközi választásokon szokásosnál magasabb, 39,02 % volt, de legalább 50% kellett volna. Láng Zsolt kerületi polgármester (FIDESZ) 52,61 %-kal került az élre. Lévai Katalin (MSZP), 2003-2004-ben a Medgyessy-kormány esélyegyenlőségi minisztere 24,18%-ot, Karácsony Gergely (LMP) 15,55%-ot, a jobbkios Bodor Zoltán 6,53%-ot, Kovácsics Ádám (JESZ, volt MDF) 1,13 %-ot ért el. Érdekesség volt, hogy mind a legjobb eredményt elért Láng Zsolt, mind a 3. helyezett Karácsony Gergely 2010 óta országgyűlési képviselő, akkor listáról jutott be. Az LMP jelöltje közölte, hogy győzelme esetén pártja listájáról ki venné át a helyét parlamentben, ám a FIDESZ-es politikus ezt nem tette meg. Emiatt a kampány során többen bírálták, mondván, hogy igazából nem tudni, kit juttatnak új mandátumhoz a rá szavazók.

„*El a kezekkel József Attilától!*” – mondta a magyar nyelv ünnepén mondott beszédében Szöcs Géza, a Nemzeti Erőforrás Minisztérium kultúráért felelős államtitkára arra utalva, hogy egy országgyűlési határozat kimondta: helyre kell állítani a Kossuth Lajos tér 1944 előtti képzőművészeti arculatát. Ebbe beletartozott, hogy az Országház déli sarkánál álló József Attila-szobor sem maradhat a helyén. Különböző értelmiségi szervezetek tiltakoztak ugyan ezellen, de L.Simon László FIDESZ-képviselő, az országgyűlés kulturális bizottságának elnöke ezt ellenzéki histériának nevezte, és József Attila-díjas költő mivoltát hangsúlyozva azt írta egy nyílt levélben, hogy máshol is lehet jó helyet találni a szobornak. Ezért az államtitkár ezzel ellentétes nyilvános állásfoglalása nagy meglepetést keltett.

November 14. Az országgyűlés elfogadta az új Alaptörvénnyel összhangban álló új alkotmánybíróvási törvényt. Ennek egyik legfontosabb eleme az, hogy – bár a bírói létszám 15 főre bővítésének indoka korábban a nagy hátralék ledolgozásának szükségessége volt – az alapvető jogok biztosa (ombudsman) beadványai kivételével minden olyan eljárás megszűnt, amelyben az Alkotmánybíróság 2011 végéig nem döntött. Ide tartoztak az egyes állampolgárok kezdeményezésein kívül az összes érdekképviselő és szakmai szervezet, sőt a legfőbb közjogi méltóságok egyike, a Legfelsőbb Bíróság elnöke által benyújtott jogszabály-felülvizsgálati javaslatok is. Csak az egyedi ügyben személyesen érintett polgárok és szervezetek újíthatták meg a kérelmüket. Mátrai Márta FIDESZ-képviselő kezdeményezésére törölték a kormány javaslatából azt, hogy „*Az indítvány elbírálásában nem vehet részt az az alkotmánybíró, aki az alkotmánybíróvási eljárás tárgyát képező jogszabály előkészítéséhez, benyújtásához, kidolgozásához személyes és érdemi munkájával járult hozzá*”. A többség elfogadta, hogy ezt elegendő az AB ügyrendjében szabályozni. A szövegrész leginkább Balsai István alkotmánybíró

érintette, aki 21 éven át volt országgyűlési képviselő, 1990-1994-ben igazságügyminiszter, 2010-2011-ben az alkotmányügyi bizottság elnöke.

Módosították a szabálysértési törvény hajléktalanokra vonatkozó részét. Eszerint: „(1) Aki az önkormányzat rendeletében meghatározott, a közterület életvitelszerű lakhatás céljaira történő használatára, illetve az életvitelszerű lakhatáshoz használt ingóságok közterületen történő tárolására vonatkozó szabályokat ismételten megszegi, elzárással vagy százötvenezer forintig terjedő pénzbírsággal sújtható.” Igaz, egy Jobbikos indítványt elfogadva ehhez hozzátették: „Az (1) bekezdésben meghatározott szankció nem alkalmazható, ha a városi önkormányzat a hajléktalan-ellátás feltételeit nem biztosítja.”

Mégis maradt az egyszerűsített vállalkozói adó: a kormány eredeti véleményével szemben a FIDESZ-frakció álláspontja bizonyult erősebbnek. „Ők győztek meg engem” – mondta a miniszterelnök a frakcióülés után. Ám azt megszavazta a többség, hogy az eva bevételi összeghatárát 25 millióról 30 millió forintra emeljék. A kulcsról még nem döntöttek.

Számos büntetőjogi szabály megváltoztatása során az országgyűlés arról is döntött, hogy a büntetőügyek tanúinak kihallgatásakor – a sértetteket kivéve – ügyvéd nem lehet jelen.

Az állatvédelmi törvényt az ún. pitbulltörvény teljes hatástalansága miatt úgy módosították, hogy a hatóság az állat viselkedése alapján egyedileg döntheti el, melyik kutya minősül veszélyesnek. Egyúttal felhatalmazták az önkormányzatokat a korábban megszüntetett ebadó bevezetésére „ebrendészeti hozzájárulás” néven.

Minden addiginál többet, 317,72 forintot kellett adni egy euróért este hét órakor.

November 15. Ahogy az előzmények után várható volt, éles nézetkülönbségeket mutatott az országgyűlés plenáris ülésén a köznevelési törvényjavaslat általános vitája, amelyben egyedül a KNDP támogatta a tervezetet. A FIDESZ vezérszónokaként Pokorni Zoltán olyan kritikusan szólt, hogy utána Mesterházy Attila MSZP-frakcióvezető órá hivatkozva szólított fel az „abszurd, szűklátókörű, primitív” javaslat elutasítására. Osztoylikán Ágnes pedig az LMP nevében Lázár János FIDESZ-frakcióvezető hódmezővásárhelyi polgármesterként megvalósított oktatáspolitikáját ajánlotta jó példaként a kereszténydemokrata Hoffmann Rózsa államtitkár elképzelései helyett.

November 17. „Az IMF szokásos éves gazdaságpolitikai konzultációjának keretében megkezdjük a tárgyalásokat egy új típusú együttműködésről” – közölte a Nemzetgazdasági Minisztérium. Ez változást jelzett a november 14-i állásponthez képest, amelyet Matolcsy György miniszter így fejtett ki az országgyűlésben a Nemzetközi Valutaalapról szólva: „Ez a 3 betűs intézmény minden egyes intézkedésünket ellenzi, tehát nem rá, hanem ellene hangoljuk a kormányzati politikát.” Az új tárgyalást a szaktárca így indokolta: „Mostantól a növekedés fokozására kell összpontosítani. A növekedéshez elsősorban a függetlenségünket kell megvédenünk. Azt, hogy Magyarországot a piacokról tudjuk finanszírozni. Ezt az eurózóna elhúzódó válsága megnehezítheti. Ezért jó eszköz lehet számunkra egy újfajta, már a saját érdekeink szerint berendezett gazdaságunkhoz igazított együttműködés az IMF-fel, amely a régivel szemben nem csökkenti, hanem növeli pénzügyi-gazdasági függetlenségünket. Az újfajta megállapodás ugyanis – szemben a régivel – nem növeli az államadósságot, mivel nem hitelfelvételről szól, voltaképp egy biztosítást kötünk, amely növeli a befektetői biztonságot Magyarországon. Így lesz esélyünk tervezett menetrend szerint beindítani a növekedést.”

November 21. Az országgyűlés elfogadta a 2012-es adótörvényt, noha az ellenzék a szavazás elhalasztását kérte, tekintettel a mintegy százötven, részben igen terjedelmes zárószavazás előtti módosító indítványra, amelyeket a bizottságok és kormánypárti képviselők jórészt aznap nyújtottak be. A döntés következtében egyebek közt 25%-ról 27%-ra nőtt az általános forgalmi adó általános kulcsa. A személyi jövedelemadónál megszűnt az alacsony keresetűek adójóváírása, viszont a havi bruttó 202 000 forintnál többet keresők esetében megmaradt az ún. félszuperbruttó, vagyis az, hogy a 16%-os szja alapjába a munkáltató által fizetett járulék egy részét is

beleszámítják. (Így valójában 16%-nál magasabb az adó a jövedelemhez képest.) A munkáltatók társadalombiztosítási járulékát szociális hozzájárulási adónak nevezték át, ami egyrészt azt jelenti, hogy az állam szabadabb kezet kapott a befolyó összeg felhasználására – a járulék ugyanis csak a nevében szereplő célra használható –, másrészt azt, hogy érvényes rá az Alkotmánybíróság adótörvényekre vonatkozó hatáskör-korlátozása, tehát csak kivételes esetekben lehet alkotmányellenesség címén megsemmisíteni. Az egyszerűsített vállalkozói adó (eva) kulcsa végül 37%-ra emelkedett az addigi 30%-ról. Csökkent a gépjárművek regisztrációs adója, de nőtt az átírási illeték. Az autósok számára új baleseti adót vezettek be. A kormány eredeti javaslatával szemben nem terjesztették ki az önkormányzatok adókiivetési jogát, és elutasították a főleg fővárosi képviselők által kezdeményezett közösségi közlekedési adót. Csökkentek a kutatás-fejlesztéssel és a dolgozók nyelvoktatásával kapcsolatos társaságiadó-kedvezmények. Megemelték a nemrég bevezetett népegészségügyi termékadót („chipsadó”) több árufélére, de hosszú viták után mentesítették a tejtermékeket.

Törvénybe iktatták a megyei önkormányzati intézmények állami kézbe vételét és a megyék adósságának elengedését, amiről a miniszterelnök megállapodott a közgyűlési elnökökkel.

Heves vita zajlott az országgyűlésben az IMF-tárgyalásokról. Az ellenzék mindhárom pártja – bár eltérő érvekkel – azt fejtette ki, hogy Orbán Viktor gazdaságpolitikája megbukott, Matolcsy György nemzetgazdasági miniszternek pedig távoznia kellene, miután az ellenkezőjét csinálja annak, amit még néhány napja is hirdetett. A kormány megismételte, hogy nincs ellentmondás, mert nem hitelt kérnek a Nemzetközi Valutaalaptól, csupán biztonsági tartalékot, amelyhez nem akarnak hozzányúlni. Lázár János FIDESZ-frakcióvezető kijelentette: a képviselőcsoport 100%-a támogatja a minisztert.

November 24. Orbán Viktor a Magyar Állandó Értekezlet (MÁÉRT) ülésén „*történelmi siker*”-nek nevezte Magyarország számára a kettős állampolgárság jogintézményének megalkotását. A kormányfő szerint a kettős állampolgársággal megszűnt a magyar nemzet Kárpát-medencén belüli közjogi diszkriminációja. Semjén Zsolt miniszterelnök-helyettes, a KDNP elnöke ehhez hozzáfűzte: a jövőben „*sem diplomáciai, sem gazdasági, sem semmilyen szempont nem überelheti*” a nemzetpolitikait. Annak kapcsán, hogy Boldoghy Olivér révkomáromi színész a szlovák hatóságok szerint automatikusan elveszítette szlovák állampolgárságát, mert felvette a magyart (és ezt közzétette), a miniszterelnök kijelentette: „*nem lehet eltűnni*” az ilyen eseteket. (Később több hasonló szlovák intézkedés történt, az egyik egy 99 éves nyugalmazott tanítónőt érintett.) Az értekezlet teljes egységben támogatta a magyar kormány politikáját. Az eseményre nem hívták meg a nem tisztán etnikai jellegű szlovákiai Híd – Most pártot, amely a szlovák kormánykoalíció tagjaként nem tudta elérni az általa is elutasított állampolgársági törvény módosítását.

Nem sokkal éjfél előtt a Moody's hitelminősítő (ellentétben a néhány nappal korábbi hasonló tervétől elálló Standard&Poor's-szal) a befektetésre már nem ajánlott Ba1 kategóriába sorolta le Magyarország hitelminősítését. Ez 1996 óta először történt meg. A Moody's indoklása szerint „*egyre bizonytalanabb, hogy az ország képes-e teljesíteni középtávú céljait a költségvetés konszolidációjában és az állami szektor adósságának lefaragásában, különösen úgy, hogy rendre csökkennek az ország növekedési kilátásai. Megnövekedett Magyarország érzékenysége az államadósságból fakadó eseménykockázatokra, és igen zaklatott külpiazi helyzetben függ nagymértékben külföldi befektetőktől, miközben magas a finanszírozási igénye is.*” „*A magyar gazdaság legtöbb területén minden külső nehézség ellenére kifejezetten kedvező irányú változás következett be, ezért nincsen alapja a Moody's leminősítésének*” – írta néhány órával később a Nemzetgazdasági Minisztérium közleménye: 2011-ben többlettel zár a magyar költségvetés, a folyó fizetési mérleg szufficites, 7 éves Európai Unió tagságunk óta először sikerül 3 százalékos alá szorítani a hiányt. „*Mivel a Moody's értékelésének semmilyen valós alapja nincs, a magyar kormány nem tudja azt másképp értelmezni, mint a Magyarország elleni pénzügyi támadások*

részeként” – közölte a szaktárca, amely szerint éppen az ilyen, szakmailag megalapozatlan hitelminősítői vélemények gyengítik a forintot.

„Miután arra szerződtem, hogy legjobb tudásom és lelkiismeretem alapján szolgáljam az országot, ezért a Lázár képviselő úr által benyújtott indítványt támogatni nem tudom” – írta a Facebookon Bencsik János FIDESZ-képviselő, a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium energetikai államtitkára. A politikus (1990 és 2010 között a Hódmezővásárhelyt irányító Lázár Jánoshoz hasonlóan egy megyei jogú város, Tatabánya polgármestere) arra reagált, hogy a FIDESZ frakcióvezetője az áramtörvényt módosító javaslatot nyújtott be: a rendszerhasználati díjat nem fizetőket ne lehessen kizárni az áramszolgáltatásból. Bencsik János szerint az energiatermelés és -elosztás nem veszélytelen üzem, éppen ezért kerülendő a lehetséges következményeket figyelembe nem vevő indítványok betérjesztése az Országgyűlés elé, amelyek „romba dönthetik” a hazai villamos átviteli és elosztói hálózatot.

November 25. A miniszterelnök 11 ismert közgazdással konzultált, akik a nemzetgazdasági miniszter szerint egyetértettek abban, hogy az ország leminősítése indokolatlan volt. Ugyanakkor hangsúlyozták, hogy a kormánynak együtt kell működnie az IMF-fel és a Bankszövetséggel. Bár az országhoz tartozó felár minden addiginál magasabbra, 644 bázispontra nőtt, Matolcsy György kijelentette: az ellenzéki követelések ellenére nem mond le, „sőt... éppen fordítva”, mert élvezzi a kormányfő bizalmát.

November 27. A Budapest II. kerületi időközi választáson Láng Zsolt polgármester (FIDESZ-KDNP) lett a képviselő, aki listáról már 2010 óta tagja volt az országgyűlésnek. 33,37%-os volt a részvétel, a győztes az első fordulónál is jobb, 58,45%-os eredményt ért el. Lévai Katalin (MSZP) is javított (30,55%), míg Karácsony Gergely LMP-jelölt a november 13-án sokkal gyengébben szerepelt, 6,45%-nyi szavazatot kapott.

November 28. Az országgyűlés az új alaptörvényhez kapcsolódóan négy sarkalatos törvényt hozott az igazságszolgáltatásra vonatkozóan: a bíróságokról, az ügyészségről és a bírák, illetve az ügyészek jogállásáról. A legfontosabb változás az, hogy a 2011 végével megszüntetett Országos Igazságszolgáltatási Tanács feladatainak nagy részét az Országos Bírósági Hivatal elnöke vette át, akit a képviselők minősített többségével a bírák közül kell megválasztani 9 évre. Az új tisztségviselő lényegében egy személyben hozhatja meg a bíróságokat érintő szervezeti és személyi döntéseket: egyebek közt ő tesz javaslatot az államfőnek bírák kinevezésére és felmentésére, ő osztja be és helyezheti át a bírákat, ő nevezi ki és menti fel a bírósági vezetőket. (Az ellenzék ezt a szerinte ellenőrizetlen és túl nagy hatalmat kifogásolta.) Az OIT-hez némileg hasonló összetételű, a Legfelsőbb Bíróság helyett Kúriának nevezett legmagasabb ítélkező fórum elnöke által vezetett és 14 választott bíróból álló Országos Bírői Tanács főleg ellenőrző, véleményező és javaslattevő hatáskört kapott, saját apparátus nélkül. Más törvényektől eltérő megoldást választottak a Legfelsőbb Bíróság elnökének, Baka Andrásnak az esetében. Míg az Alkotmánybíróság és az Állami Számvevőszék esetében az új sarkalatos törvények úgy szóltak, hogy a vezetők a változások ellenére tisztségükben maradnak megbízási idejük végéig, és a megváltozott nevű ombudsmannak, az alapvető jogok biztosának (korábban állampolgári jogok országgyűlési biztosa) 2013-ig szóló megbízását sem érintette az új jogszabály, ez esetben kifejezetten kimondták a törvényhozók, hogy a Legfelsőbb Bíróság 2009-ben 90%-os többséggel hat évre megválasztott elnökének megbízása 2011 végével megszűnik, a változatlan funkciójú, bár megváltozott nevű Kúria (és ezzel az Országos Bírői Tanács) élére új vezető kerül. Annak érdekében, hogy ezt a választást még az új alaptörvény hatályba lépése előtt lebonyolíthassák, módosították a már csak egy hónapig hatályban volt addigi alkotmányt is. Sokan úgy vélték: mindez annak a következménye, hogy a főbíró nyíltan bírálta, sőt alkotmányellenesnek tartotta az új országgyűlés által hozott törvények egy részét.

Törvény született a korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, pontosabban új ilyen juttatások megállapításának tilalmáról. A továbbiakban a bányászok, a művészek, a fegyveres testületek tagjai a rájuk születési évük alapján vonatkozó – az 1957-ben születettek számára már 65 évre emelkedő – öregségi nyugdíjkorhatár elérése előtt nyugdíjnak nem minősülő járandóságot kaphatnak, amely jövedelemadó-köteles, és bár rendszeresen emelik, a nyugdíjasokat illető kedvezményekre nem jogosít. Ezt az ellátást a központi költségvetés fizeti, nem a nyugdíjalap. (A nők 40 évi szolgálat utáni nyugdíjba menetelének nemrég bevezetett lehetőségét az új szabály nem érintette.) A fegyveresek (rendőrök, katonák, vámosok) számára bevezették a könnyített szolgálat, valamint legalább 52 éves kor és 25 év szolgálat esetén a különleges foglalkoztatási (senior) állomány intézményét.

Elfogadták a 2012-es költségvetést megalapozó törvénycsomagot is. Ebben egyebek közt 2014 végéig megtiltották 300 m²-nél nagyobb kereskedelmi építmények (köznyelven plázák) építését – kiterjesztve ezt a már folyamatban lévő építési engedélykezesi eljárásokra is –, egyúttal felhatalmazták a nemzetgazdasági minisztert, hogy ez alól kivételt tegyen. Új jogszabályt szavaztak meg a polgárőrségről: eszerint járőr- és figyelőszolgálatot csak olyan egyesület láthat el – és akkor is csak saját területén –, amely tagja az Országos Polgárőr Szövetségnek, és együttműködési megállapodást kötött a rendőrséggel. Emlékeztet, hogy a Gyöngyöspatán és más településeken néhány hónappal korábban megjelent „Szebb Jövőt Polgárőr Egyesület” ezeknek a feltételeknek nem felelt meg.

A köztársasági elnök a miniszterelnök javaslatára Péterfalvi Attilát, a 2001-2007 közti adatvédelmi biztost nevezte ki 2012. január 1-től kilenc évre az újonnan felálló Nemzeti Adatvédelmi és Információszabadság Hatóság elnökévé. Ezzel a 2008-ban 88%-os többséggel hat évre megválasztott Jóri András adatvédelmi biztos megbízatása – tisztségével együtt – megszűnt.

November 29. Az országgyűlés aznapi ülése csak 12.47-kor kezdődhetett el, ugyanis a 28-i ülés 29-én déli 12.21-ig tartott. Az új Munka Törvénykönyvének részletes vitája húzódott ilyen sokáig, mert az ellenzéki képviselők igen sok bíráló hozzászólást mondtak el, és ezt fejezetenként tehették, mivel egy ügyrendi szavazás időpontjában több ellenzéki képviselő volt a teremben, mint kormánypárti.

A helyreállt többség 29-én délután megszavazta a 2012-es költségvetési javaslat főösszegeit.

December 1. A zsúfolt napirend miatt ismét összecúszott két parlamenti ülésnap. Egész éjjel a rendvédelmi és a rokkantnyugdíj-rendszer átalakításáról szóló törvénymódosítások vitája folyt, így reggelig el sem kezdődhetett a felsőoktatási törvényjavaslat általános és a közoktatási törvényjavaslat részletes vitája, pedig ezek is a november 30-i napirendben szerepeltek. December 1-én reggel 8-kor viszont már egy másik fontos témát, az új alaptörvénnyel összefüggő jogszabálmódosításokat és átmeneti intézkedéseket kellett volna tárgyalni. Ám végül a nap nagy részében még a 30-i napirendi pontok vitája zajlott. A december 1-i ülés hivatalosan 19.22-kor kezdődött, és 2-án reggel 5.10-kor ért véget. (Utána 8 órától a 2-i ülés indult.). A kormányoldal obstrukcióval vádolta az ellenzékét, amely azzal válaszolt, hogy az amúgyis is zsúfolt program legfontosabb november 30-i témáit nem éjjel, hanem a rádiós és televíziós közvetítés nyilvánosságát előtt kívánta tárgyalni. Igaz, így viszont a december 1-én nap közbenre tervezett ügyek csúsztak át éjszakára.

December 2. Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter megállapodást írt alá munkaadói és munkavállalói érdekképviseletekkel az új munka törvénykönyvének a kollektív munkavállalói jogokra és a munkaviszonyra vonatkozó részéről. A politikus megköszönte a tárgyalópartnereknek a "kemény, de konstruktív" tárgyalásokat, és azt mondta: az új jogszabály jóvoltából Magyarország az első három ország között lesz az Európai Unióban a munkaerőpiaci szabályozás rugalmasságát tekintve. Czomba Sándor államtitkár a józan ész diadalának nevezte a megállapodást, Rolek Ferenc, a Munkaadók és Gyáriparosok Országos Szövetségének alelnöke pedig tisztességes

megállapodásról beszélt, amely összhangban van a nemzetközi munkaügyi szabályokkal. Az egyezséget elfogadó szakszervezetek elismerték, hogy a törvényjavaslat új változata össze sem hasonlítható a kormány által benyújtott eredetivel, de így is csak az éppen hogy elfogadható minimumot tudták elérni. A politikai jobboldalhoz közel álló Palkovics Imre, a Munkástanácsok elnöke úgy fogalmazott, hogy csak a rossz és a még rosszabb közül választhattak. Mivel az okmányt csak a Liga, az MSZOSZ és a Munkástanácsok írta alá, az egyeztetésekre a kormány által meg sem hívott SZEF, az ÉSZT és az Autonóm Szakszervezetek nem, az utóbbi föderáció elnöke, Borsik János kijelentette: a megállapodás nem legitim, a törvényjavaslat új változata is növeli a dolgozók kiszolgáltatottságát. Egy december 3-i szakszervezeti tüntetésen többen árulónak nevezték Gaskó István Liga-elnököt.

Bencsik János (FIDESZ), a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium államtitkára bejelentette lemondását, aminek szerinte nem volt közvetlen köze ahhoz, hogy nyilvános vitába keveredett frakcióvezetőjével. Lázár János egy sajtótájékoztatón így reagált arra, hogy az államtitkár nem támogatja a nem fizető közületi áramfogyasztók lekapcsolását megakadályozni kívánó javaslatát: *„Soha nem fogunk egyetérteni Bencsik képviselőtársammal, én a fogyasztók oldalán maradok, ő meg a szolgáltatók érdekeit képviseli.”* Bencsik János erre a Facebook-on ezt válaszolta: *„Az én dolgom az, hogy a fogyasztók biztonsággal vételezhessék az energiát Magyarországon. Lázár János indítványa pedig ebben a formájában veszélyezteti ennek lehetőségét.”* Az államtitkár azt is közölte: az a kompromisszumos megoldás alakult ki – amelyet az országgyűlés elé terjesztenek –, hogy az egészségügyi, a bentlakásos szociális, valamint az alapfokú oktatási intézményeket október 15. és április 15. között tartozás esetén sem lehet kizárni a villamosenergia-, gáz- és távhőszolgáltatásból.

December 3. A közszolgálati televízió esti híradójában Tökés László erdélyi magyar politikus, EP-alelnök nyilatkozata alatt „kitakarták”, felismerhetetlenné tették a mögötte beszélgető Lomnici Zoltán volt LB-elnök, az Emberi Méltóság Tanácsa elnökének arcát. Ebből három nap múlva botrány tört ki, a műsorokat készítő MTI és a Műsorszolgáltatás-támogató és Vagyonkezelő Alap (MTVA) vezetői elnézést kértek a „súlyos szakmai hibáért”. Az ügy mögött nem cáfolt sajtóhírek mögött az állt, hogy valamelyik médiavezető személyes – családi – konfliktusban állt Lomnici Zoltánnal, és munkatársai előtt kijelentette: nem akarja őt a képernyőn látni. Néhány műsorkészítő pedig szó szerint vette ezt. December 9-én vezérigazgatói figyelmeztetést kapott három beosztott híradós munkatárs, de a felháborodás nem csitult. Nagy Navarro Balázs híradós szerkesztő, szakszervezeti vezető 10-én éhségsztrájkba kezdett az igazi felelősök megbüntetéséért. December 15-én Belénessy Csaba, a Magyar Távirati Iroda vezérigazgatója – *„a szakmai együttműködéshez szükséges bizalom elvesztése okán”* – azonnali hatállyal elbocsátotta Élő Gábort, az MTI Hírcentrum igazgatóját, Böröcz István MTVA-vezérigazgató pedig felmentette Papp Dánielt az MTVA hír- és hírháttér- főszerkesztői megbízatása alól. (A közéleti műsorok irányítói posztján megmaradt.)

December 5. Az országgyűlés történetében először egyszerre húsz – azon a héten tárgyalt – törvényjavaslat tárgyalásához szavazott meg időkeretet (6 órát vagy 4 óra 20 percet) a kormánypárti többség, ezzel lehetetlenné téve az előző heti sok órás csúszásokat. Ezt az új eljárást a többség a heti napirendek elfogadásakor a továbbiakban is követte.

Az országgyűlés újabb sarkalatos törvényt hozott az új alaptörvényhez kapcsolódva, ezúttal az egyesülési jogról és a civil szervezetekről. A Nemzeti Civil Alapprogram helyébe lépett Nemzeti Együttműködési Alap élére Tanácsot állítottak, amelynek elnökét és három tagját a miniszter nevezi ki (a tagokat szervezetek javaslata alapján), három tagot az országgyűlés illetékes bizottsága (többségi, tehát kormánypárti támogatással), és három főt delegálhatnak bele közvetlenül a támogatásban részesülő szervezetek.

Egy egészségügyi törvénymódosító csomag részeként úgy alakították át a gyógyszer törvényben a tiltott szerek táblázatát, hogy az lehetővé tegye a gyakran változtatott összetételű, de mindig romboló hatású úgynevezett dizájnerdrogok elleni gyors hatósági fellépést.

Törvényt hoztak a Nemzeti Eszközkezelőről, amely megvásárolhatja a szociálisan rászorult, legalább két gyermeket nevelő hiteladósoktól a jelzálogfedezetül szolgáló, 15 millió forintnál nem többre értékelt lakásukat, ha a hitelező megelégszik a szerződés szerinti forgalmi értéknél kisebb vételárból neki jutó összeggel. A volt tulajdonos bérlőként a lakásban maradhat, és két éven belül visszavásárolhatja az ingatlant.

December 6. November végéig csaknem 55 000 devizahitel-adós végtörlesztett fejenként átlagosan 4,55 millió forintos tartozást – tette közzé a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyelete. A törvényileg kötött devizaárfolyamok alapján 248 milliárd forintot fizettek vissza, noha a piaci árfolyam szerint 339 milliárdot kellett volna – a kettő közti bő 90 milliárd forintos különbség volt a pénzintézetek vesztesége. Korábban a kormányzati becslések arról szóltak, hogy legalább 100 000 hitelfelvevő él majd a lehetőséggel.

Szabó Máté, az állampolgári jogok országgyűlési biztosa az Alkotmánybírósághoz fordult az utcai „életvitelszerű tartózkodást” büntető új törvény miatt. Úgy vélte, hogy az sérti az emberi méltóságot és az egyenlő bánásmód követelményét. Fellépése azért volt fontos, mert az ő hatáskörét alkotmányossági panasz benyújtására az új alaptörvény is megőrizte, tehát ez a beadvány nem veszítette érvényét 2011 végén.

December 7. A Medgyessy- és a Bajnai-kormány csak gazdaságpolitikai hibákat követett el, de a Gyurcsány-kormány esetében a büntetőjogi felelősség is felvethető, ezért az ügyészséghez kell fordulni – így döntött a 2002 és 2010 közti államadósság-növekedés okait vizsgáló parlamenti albizottság.

December 8. *„Arra biztatom a kormányt, hogy jól fontolja meg intézkedéseit”* – írta a Heti Válaszba Eleni Tsakopoulos-Kounalakis budapesti amerikai nagykövet. A diplomata kifejtette: az USA tiszteletben tartja, hogy az Orbán-kormány *„szabad és tisztességes választáson nyert hatalmas többséget”*, és a magyar nép dolga eldönteni, milyen irányba haladjon az ország, de erről *„számos hiteles hang tesz fel kérdéseket”*. Amikor pedig az Egyesült Államok *„aggodalmaknak ad hangot a magyar demokrácia irányát illetően, akkor mi azt barátként tesszük”* – hangsúlyozza a cikk.

Fellegi Tamás felmentését kérte a nemzeti fejlesztési miniszteri tisztségből, mert az IMF-fel tárgyaló küldöttség vezetői megbízatása rengeteg munkát és óriási felelősséget jelent – közölte maga az érintett a kormányzóvivői tájékoztatón. Amikor korábban a miniszterelnöki szóvivőt megkérdezték, miért Fellegi Tamás vezeti a delegációt és nem Matolcsy György, a pénzügyeket is irányító, az országot az IMF-ben kormányzóként képviselő nemzetgazdasági miniszter (az ő tárcájától Pleschinger Gyula államtitkár került be a csapatba), akkor az volt a válasz, hogy a külgazdasági kapcsolatok a nemzeti fejlesztési miniszter feladatkörébe tartoznak.

Kiderült, hogy igazából kit juttattak be az országgyűlésbe a budapesti II. kerületi választópolgárok a november 13-i és 27-i időközi választáson. Ezt ugyanis akkor nem tudhatták, mert a győztes Láng Zsolt (FIDESZ) ugyanis már 2010 óta képviselő volt pártja fővárosi listájáról. Miután új, egyéni választókerületi mandátumát az országgyűlés igazolta, a FIDESZ budapesti választmánya úgy döntött: a listáról a 71 éves Csóti György egykori MDF-képviselő (1990-1998, második ciklusára éppen a II. kerületben választották meg), későbbi zágrábi nagykövet lesz az új képviselő.

December 9. Az Európai Tanács egész éjjel tartott ülése után hajnalban Brüsszelből olyan hírek érkeztek, hogy Nagy-Britannián kívül egyedül Magyarország utasította el az uniós szerződés megújítását, a szigorúbb gazdaságpolitikai és pénzügyi összehangolódást. Néhány óra múlva azonban kiderült: nem erről van szó, hanem arról, hogy Orbán Viktor miniszterelnök konzultálni kíván a parlamenttel. Így az eurózónán kívüli többi tagállammal kerültünk egy csoportba, akik csak a végleges döntést halasztották el. A kormányfő újságíróknak ezzel együtt kijelentette: szuverenitásunkat korlátozó kalandor lépésekre nem hajlandó. A 2012-es költségvetést viszont jelentősen át kell dolgozni – tette hozzá –, mert alacsonyabb növekedés és gyengébb forintárfolyam várható, mint amivel a kormány számolt.

Az ellenzék élesen bírálta a kormányfő brüsszeli bizonytalankodását, emlékeztetve rá: a kormány igen sok súlyos lépést megtett már villámgyorsan, felhatalmazás nélkül, ezért álságos arra hivatkozni, hogy az országgyűlés beleegyezése nélkül nem csatlakozhatott az új európai szerződéshez. Mesterházy Attila MSZP-elnök úgy fogalmazott: „Az önfejűségnek és a hülyeségnek is van határa.” Gyurcsány Ferenc volt miniszterelnök (Demokratikus Koalíció) szerint Orbán Viktor történelmi hibát követett el, „az unióból való kiiratkozás szélére sodorta” az országot. Scheiring Gábor (LMP) kijelentette: a miniszterelnök az új európai együttműködés melletti kiállás helyett az egész országból bohócot csinált az EU előtt. A Jobbik elutasította az új kormányközi szerződést.

December 11. Fellegi Tamásra szükség van a kormányban, hogy elláthassa feladatát az IMF-tárgyalás során – ezt válaszolta a miniszterelnök a nemzeti fejlesztési miniszter lemondási szándékára. Később kiderült: tárca nélküli miniszterként maradt a kabinetben a politikus.

December 12. A költségvetés jelentős átdolgozásáról tett 9-i kijelentéstől eltérően a FIDESZ-frakció ülése után a miniszterelnök azt mondta: „A főszámokat nem csak hogy nem kell, hanem nem is szabad módosítani. Van egy világos gazdaságfelerősítő, -megerősítő stratégiánk, ahhoz bizonyos államadóssági számok, költségvetési hiányszámok tartoznak. Tehát azokon nem akarunk változtatni, azokat tartani kell, dacára annak, hogy kisebb lesz a növekedés, és gyengébb lesz a forint, mint ahogy ez még az október eleji időkben látszott.”

Ezután az országgyűlés plenáris ülésén Orbán Viktor arra figyelmeztetett, hogy „a következő év viharos lesz Európában és Magyarországon is”, emiatt pénzügyi védőhálóra lesz szükség, amire „nem tudok jobb megoldást találni, mint az IMF”. Az euróválság „az ő fizetőeszközük válsága, ettől függetlenül Magyarországot is rosszul érinti. De nem tőlünk ered, nem mi okoztuk és nem is mi tudjuk megoldani”. A miniszterelnök az előző heti brüsszeli csúcsról így számolt be: „...az eurózóna tagállamai elszánták magukat a költségvetési unió, majd a szinte teljes gazdasági unió létrehozására, és egyre nyíltabban beszélnek egy teljes politikai unióról. A magyar parlamentnek ki kell alakítania álláspontját, hogy hogyan viszonyul ehhez. ...Bár volt törekvés, hogy ne mondjam, nyomás arra, hogy az ott jelenlévő állam- és kormányfők ott helyben csatlakozzanak a szerződéshez, ezt a magyar alkotmányos felfogás nem engedte meg.” Az ellenzék élesen bírálta a kormányt – az MSZP és az LMP a gazdaságpolitikai hibák és a bizonytalankodás miatt, a Jobbik viszont azért, mert szerinte nem eléggé állt ki a szuverenitás védelmében. Ne reménykedjenek, végigcsináljuk a vállalt négy évet – válaszolta kritikusaiknak a kormányfő, a felszólalások egy részét pedig hátbatámadásnak nevezte.

Az országgyűlés megszavazta, hogy az áram-, távhő- és földgázszolgáltató magántársaságok az állami vagy önkormányzati feladatot ellátó szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi, egészségügyi vagy közoktatási intézmények kérésére fizetési késedelem esetén sem kapcsolhatják ki a szolgáltatást október 15. és április 15. között, és ennek költségét maguknak kell viselniük, bár követelésük érvényben marad. Korábban ez a kérdés okozott nézeteltérést Lázár János FIDESZ-

frakcióvezető és a közben lemondott Bencsik János energetikai államtitkár, FIDESZ-képviselő között.

December 13. Az országgyűlés megválasztotta Darák Péter legfelsőbb bírósági bírót a Legfelsőbb Bíróság helyébe lépett Kúria, Handó Tündét pedig az Országos Bírósági Hivatal elnökévé. Ez utóbbi döntést heves ellenzéki bírálattal érte. A bírálók arra hivatkoztak, hogy a Fővárosi Munkaügyi Bíróság addigi elnökének férje, Szájer József (1990-2004 között országgyűlési, 2004 óta EP-képviselő) a FIDESZ legbelső körébe, ő maga pedig Orbán Viktor és családja barátai közé tartozik az 1980-as évek óta, és 2020 végéig rajta fog múlni, ki lehet bíró Magyarországon (a bírakat kinevező és felmentő köztársasági elnöknek az OBH elnöke teszi a javaslatokat), illetve ő nevez majd ki minden bírósági vezetőt. Handó Tünde egyébként 258 szavazatot kapott, ez csak eggyel volt több a szükséges minimumnál, az összes képviselő kétharmadánál, pedig a kormánypárti képviselők létszáma (figyelembe véve egy akkor éppen betöltetlen helyet) 262 volt.

A képviselők elfogadták az új munka törvénykönyvét, amely 2012. július 1-től hatályos. A vita végén szokatlan módon maga a miniszterelnök tartott zárszót, aki elutasította a szerinte „osztályharcos” ellenzéki megnyilvánulásokat, mert az „osztálybéke”, a munkaadók és a munkavállalók közti egyensúly híve. Hangsúlyozta: a kormány saját álláspontjával ellentétes részeket is elfogadott a szakszervezetekkel kötött kompromisszum érdekében. Ő a versenyképesség és a foglalkoztatás növelését tartja a legfontosabbnak, a munkaerő akkor nem lesz kiszolgáltatott, ha iránta a kereslet nagyobb, mint ahányan munkát keresnek. A munkásvédelem elsősorban a kormány feladata – tette hozzá. Az elfogadott szöveg a fizetett szabadság, a védett kor, a kisgyermekes munkavállalók helyzete, a szakszervezeti jogok és a tisztségviselők védelme tekintetében több ponton kedvezőbbé vált az eredeti kormánytervezethez képest, de a hat szakszervezeti szövetségből három így is elutasította, a másik három pedig – kijelentése szerint – csak kényszerhelyzetben fogadta el.

Döntöttek a szakképzési és a köznevelési törvényjavaslathoz benyújtott módosító indítványokról, és ennek során a többség elutasította a FIDESZ oktatási szakértőinek számos javaslatát, amelyeket a kereszténydemokrata oktatási államtitkárság nem támogatott. Például az kapott többséget, hogy három éves kortól lesz kötelező óvodába járni, míg FIDESZ-szakpolitikusok négy éves kortól mondták volna ezt ki. A törvény fontos eleme, hogy az országban minden iskola állami fenntartású lesz, a települési önkormányzatok csak egyedi megállapodás alapján vehetnek át intézményt működtetésre. A tankötelezettség felső korhatára 16 évre csökkent. Több más kérdésben kompromisszum született a FIDESZ-frakció és a kormányzat között, például a kötelező egész napos iskoláról az, hogy lépésről lépésre alakítják ki. A külön felzárkóztató osztályok javaslatától ugyanakkor elállt a kormány, így azokat a gyermekeket, akik hat vagy hét éves korukban még nem iskolaérettek, továbbra is óvodai keretek között készítik fel az iskolára. Lázár János FIDESZ-frakcióvezető, akinek hódmezővásárhelyi polgármesterként végrehajtott integrációs iskolaátvezetését ellenzéki körökben is dicsérték, ezt a változtatást – Hoffmann Rózsa államtitkár eredeti elképzelésére utalva – úgy kommentálta, hogy így *"nem lesznek a szegregáció melegágyát jelentő felzárkóztató osztályok"*. Kötelezővé tették az erkölcsstan vagy egyházi hittan tantárgyat – a kettő közül a diák és a szülő választhat –, az érettségi bizonyítvány kiadásának feltételévé nyilvánították ötven óra közösségi munka elvégzését, és mégsem maradt ki a törvényből az oktatási jogok biztosának intézménye.

December 14. Csurka István mégsem lehet intendáns a budapesti Új Színházban – derült ki Tarlós István főpolgármester közleményéből. A politikus így fogalmazott: sajnálattal vette tudomásul, hogy az író, aki a MIÉP elnöke is, az ő többszöri nyilvános felhívása ellenére is többször az európai politikai kultúrával összeegyeztethetetlen módon nyilatkozott meg lapjában, a Magyar Fórumban, *"ezért - bár azt nem ellenzem, hogy Csurka István sikeres drámáit műsorára tűzze - felkérem Dörner György urat, az Új Színház kijelölt igazgatóját, hogy Csurka István urat*

színházában ne alkalmazza". Csurka aznapi internetes naplóbejegyzése ismét arról szólt, hogy egy nemzetellenes kis zsidó csoport izraeli és amerikai segítséggel át akarja venni a hatalmat Magyarországon, és el akarja pusztítani a magyarságot. Dörner György azt válaszolta a főpolgármesternek, hogy ő amúgysem alkalmazottként kívánta foglalkoztatni az író, hanem „szellemi jelenlétére” gondolt a pályázatában.

Sarkalatos törvény összevonhatja a Magyar Nemzeti Bankot és a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletét, ez esetben a két intézmény addigi vezetője az új első ember helyettese lehet megbízatása lejártáig – ilyen módosító indítványt nyújtott be az országgyűlés alkotmányügyi bizottsága az alaptörvény átmeneti rendelkezéseihez. Ez meglepetést váltott ki, mert a kormány egy nappal előbb benyújtott, napirendre még nem került jegybanktörvény-javaslatában erről nem volt szó, sőt az kifejezetten megerősítette tisztségükben a hivatalban lévő MNB-vezetőket. Korábban Orbán Viktor miniszterelnök is elutasította az összevonást, amelyet most viszont rögtön támogatásáról biztosított a FIDESZ-frakció. Az ellenzék álláspontja az volt: bár a világban van példa a két intézmény közös szervezetben működésére, ez esetben kizárólag az a kormánytöbbség célja, hogy eltávolítsa a függetlenségéhez ragaszkodó Simor András MNB-elnököt, akinek megbízatása 2013 tavaszáig tart. Maga Simor András úgy reagált, hogy politikai komisszár odaküldése is lehetséges: *„a beterjesztett jegybanktörvény-tervezet súlyosan sérti az MNB függetlenségét, az Európai uniós jogot, és hitelteleníti az ország pénzügyi stabilitásáért felelős intézményt.”* Az MNB-PSZÁF-összevonás ötlete pedig szerinte *„megteremti annak a lehetőségét, hogy a magyar gazdaságirányítás utolsó független intézménye is megszűnjön. Az Unió alapszerződése tiltja, hogy a jegybank elnökének hatásköre megbízása alatt megváltozzon. Az alapszerződés ugyanakkor előírja azt, hogy bármilyen, a jegybank működését érintő javaslatról előzetesen és érdemben egyeztetni kell az MNB-vel és az Európai Központi Bankkal, ami ebben az esetben sem történt meg.”* Orbán Viktor miniszterelnök válasza erre: a jegybank függetlensége komoly dolog, ezért ezzel kapcsolatos *„politikai provokációnak nem ülünk fel, akkor se, ha a jegybank elnöke provokál”*, az összevonás különben sincs napirenden, az alkotmányügyi bizottság javaslatával *„csak az elvi lehetőség nyílna meg”* egy ilyen lépésre.

December 15. A kormány előző napi soproni kihelyezett ülésén úgy döntött: 299 forintos euróárfolyamon számolják át a 2012-es költségvetést a tervezéskor alkalmazott 268 forint helyett, és 1,5 % helyett 0,5 % növekedéssel számolnak jövőre. Az ezt bejelentő Matolcsy György nemzetgazdasági miniszter elmondta: e két korrekciónak együtt 320 milliárd forintos kiesés a hatása, ezt a lyukat négy forrásból tömi be a kormány. Felhasználják az országvédelmi tartalék 200 milliárdját, további 48 milliárd várható attól, hogy a magánnyugdíjpénztárakban maradó tagi befizetéseit az állami nyugdíjkasszába irányítják, emelik a dohánytermékek jövedéki adóját, és ezeken felül a minisztériumokban 52 milliárd további fejezeti tartalékolást kell teljesíteni. Ezzel tartható a kitűzött 2,5 %-os GDP-arányos államháztartási hiány – mondta a miniszter. A nyugdíjpénztárakra vonatkozó intézkedés a 2010-ben 2011 végéig bevezetett és ideiglenesnek mondott befizetés-elterelés határozatlan idejű folytatását jelentette, vagyis azt, hogy a magánnyugdíj-pénztárakban benn maradt mintegy 100 000 tag nem csak munkáltatójának befizetése után nem kap nyugdíjat, hanem a saját jövedelméből befizetett járulék sem fordítható a saját nyugdíjára. A Pénztárszövetség nyilatkozata szerint ez a pénztárak végét jelentheti.

Aláírták a kormány és a Bankszövetség megállapodását, amelyek alapján azok a devizahitelesek, akiknek nem volt 90 napnál régebb óta halmozódó tartozásuk, kérhették az új árfolyamrögzítést. A bankok és a kormány a 180 forinton rögzített frank és a 250 forinton rögzített euróárfolyam fölött részben átvállalták az adósok terheit. A rögzített és a piaci ár közötti különbözet az eredeti árfolyamrögzítéshez hasonlóan egy gyűjtőszámlán halmozódik (nem 2014 végéig, hanem két évvel tovább, 2016 végéig), de a gyűjtőszámla-egyenleg kamatait a költségvetés és a bank fele-fele részben fizeti, tehát ez nem duzzasztja majd a gyűjtőszámlán halmozódó tartozást. Szintén változást jelentett, hogy a bankok a gyűjtőszámla-kamatokat frankhitel esetén maximum 270

forintos árfolyamig fizetik, euróhitelnél pedig 340 forintig. E plafon fölötti már száz százalékban a költségvetés fizeti majd a kamatokat. Része volt az egyezségnek az is, hogy a bankok a bankadó 2011-es összegéből leírhatták a végtörlesztés miatt elszenvedett árfolyamveszteségeik és a 90 napon túli tartozásokból elengedett összeg 30 %-át.

December 16. Olli Rehn, az Európai Bizottság pénzügyi biztosa személyesen döntött úgy, hogy az EB és a Nemzetközi Valutaalap (IMF) előzetes informális tárgyalásokat folytató küldöttsége az utolsó megbeszélést lemondva, fél nappal korábban távozzon Budapestről. Mint szóvivője közölte, ez összefüggött a Nemzeti Bankról szóló törvényjavaslattal. A jogszabályt egyébként az eredeti napirendet megváltoztatva aznap tárgyalni kezdte az országgyűlés. Fellegi Tamás, aki 15-i hatállyal cserélte fel a nemzeti fejlesztési miniszteri posztot az IMF-tárgyalásokat folytató tárca nélküli miniszteri tisztséggel, közölte: a magyar delegáció továbbra is kész az előfeltételek nélküli tárgyalásra, felajánlva az IMF és az EU szakértői számára a tartalmi egyeztetést az együttműködés elemeiről és a jövőbeni megállapodás pénzügyi, makrogazdasági és politikai vonzatairól. A kormány pedig közleményben jelezte, hogy tanulmányozza a jegybanktörvénnyel kapcsolatos EU-észrevételeket.

„Jogtechnikai megfontolásokból” hatályon kívül kell helyezni az egyházi törvényt, amely 2012. január 1-én lépne hatályba, és átdolgozva fogadják el újra. Emiatt a korábbi bejelentésekkel ellentétben a két ünnep között is ülésezik az országgyűlés – közölte Lázár János FIDESZ-frakcióvezető. A KDNP is egyetértett ezzel, hozzátéve, hogy nem tartalmi változtatásokról van szó. A jogszabályt, amelyet Semjén Zsolt KDNP-elnök, miniszterelnök-helyettes annak idején jogi remekműnek nevezett, július 12-ére virradóra úgy fogadták el a képviselők, hogy a zárószavazás előtt néhány módosító indítvány jelentősen átírta az elvben már kész szöveget. Ezt Lázár János öt hónap múltán úgy jellemezte, hogy az elfogadás módja *„nem felelt meg minden közjogi kritériumnak”*. Ugyanakkor decemberben ő kezdeményezte a házsabály olyan módosítását, amely megengedi az ilyen eljárást. A sajtóban elterjedt a hír: a két kormánypárt a bejelentéssel annak menne elébe, hogy az Alkotmánybíróság megsemmisítse a törvényt. Ez azonban már 19-én megtörtént.

Az Egyesült Államok kormánya aggodalommal figyeli a demokrácia alakulását Magyarországon, és ebben egységes a washingtoni álláspont – ezt ugyanazon a napon két interjúban (az [origo] hírportál és a hvg.hu számára) fejtette ki Thomas Melia, a demokrácia és emberi jogok ügyében illetékes külügyminisztériumi helyettes államtitkár (pontos megnevezése szerint Deputy Assistant Secretary of State). Úgy ítélte meg, hogy *„egyre szűkebb kör kizárólagos birtokába kerül a hatalom. A kormányzat saját embereivel tölti meg minden hatalmi ág legfőbb tisztségeit. ... a bírósági apparátus felé is a kormányzathoz közvetve-közvetlenül kapcsolódó személyt neveztek ki. Kérdem én: ilyen körülmények között miként lehet valós a bírósági ág függetlensége? Olyan kinevezésekről van szó..., amelyek egyetlen párt és egy bizonyos kormány pozícióját látszanak hivatottnak tartósítani a választási ciklus utáni időkre is. Ez mutatja, hogy miért van okunk aggódni a fékek és ellensúlyok teljes felszámolása kapcsán. Az MNB ügye még problematikusabb, mert egy szabad piacgazdaság működésének egyik legfőbb letéteményesének függetlensége kerülhet veszélybe. ... Magyarországra nem tekinthetünk másként, mint olyan országra, ahol többpártrendszer van. De nem titkolhatjuk el a nyilvánosság előtt sem már a mélységes aggodalmainkat. Tehát a médiához fordulunk és folytatjuk megbeszéléseinket a magyar kormány illetékeseivel. ... Nem avatkozunk bele Magyarország belügyeibe. Barátok beszélnek most barátokkal.”* December 19-én hasonló témájú személyes hangvételű levél érkezett a magyar kormányfőnek José Manuel Barrosotól, az Európai Bizottság elnökétől. Egyebek közt ezt írta: *„Fellegi miniszter úrtól nem kaptunk biztosítékokat arra, hogy két sarkalatos törvény – a Magyar Nemzeti Bankról és a Pénzügyi Stabilitásról szóló jogszabályok – elfogadását mindaddig elhalasztják, amíg azok nem kerülnek összhangba az EU joggal. A törvények olyan rendelkezéseket tartalmaznak, amelyek ellentétesek lehetnek a Szerződéssel, és ütközhetnek a korábban kibocsátott*

európai szakpolitikai tanácsokkal. A Bizottságnak súlyos kételyei vannak azzal kapcsolatban, hogy a jegybanktörvény jelenlegi formájában összhangban van-e az uniós alapszerződés 130. cikkelyével. Sajnálom azt is, hogy a jogszabály legutóbbi tervezeteivel kapcsolatban nem folytak konzultációk az Európai Központi Bankkal, mely pedig több alkalommal is kifejezte aggodalmait. ... Erőteljesen azt tanácsolnám Önnek, vonja vissza a két, parlament előtt lévő sarkalatos törvényt. Dolgozzunk együtt azon, hogy a jogszabályok kompatibilisek legyenek az európai joggal. ... Egyetérték Önnel abban, hogy mindig figyelembe kell vennünk a közelmúltbeli európai pénzügyi zavarokat is, Magyarország gazdasági és pénzügyi gondjainak forrása azonban túlnyomórészt belpolitikai döntésekből és intézkedésekből eredeztethető. Egy lehetséges programnak ezért megfelelő szakpolitikai feltételeket kell szabnia.”

December 19. „Közjogi érvénytelenség” miatt alkotmányellenesnek minősítette és megsemmisítette az Alkotmánybíróság az egyházi törvényt. A bírák megállapították, hogy az országgyűlés 2011 júliusában megszegte saját szabályait, és az utolsó pillanatban végrehajtott változtatásokkal lényegesen átalakította az egyeztetett szöveget. A törvény tartalmát ért panaszokkal ezért nem is foglalkozott a testület. A 2011. szeptember 1-én hivatalba lépett alkotmánybírák közül Pokol Béla nem értett egyet a döntéssel, Balsai István pedig nem vehetett részt benne, hiszen a törvény elfogadásakor még ő vezette az országgyűlés alkotmányügyi bizottságát, amelynek eljárását az AB határozata szintén bírálta. Alkotmányellenesnek minősítették a médiatörvény néhány pontját is, amelyek az írott sajtót a jogszabály hatálya alá vonták, túlzottan korlátozták az újságírók jogát informátoraik titokban tartására, és nem kellően szabályozták a médiabiztos eljárását, valamint a médiahatóság által követelhető adatszolgáltatást. Ugyancsak megsemmisítették és nemzetközi szerződéssel is ellentétesnek nyilvánították a büntetőeljárás törvénynek a Legfelsőbb Bíróság elnöke, Baka András által is kifogásolt 2011-es módosítását, amely kiemelt ügyekben 120 órára emelte a bírói jóváhagyás nélküli őrizet megengedett idejét, és lehetővé tette, hogy a gyanúsítottnak az ügyész 48 órán át megtiltsa a találkozást védőügyvédjével. Törölték a bírák a jogszabályból azt is, hogy az ügyészség a kiemelt ügyekben maga dönthesse el, melyik bíróság előtt emel vádat. E két határozathoz is főleg új alkotmánybírák fűztek különvéleményt, elutasítva a többségi álláspontot. Szívós Mária alkotmánybíró, korábbi büntetésvégrehajtási bíró például a védelemtől való 48 órás eltiltás kapcsán így indokolta a többséggel ellentétes álláspontját: *„a védelemhez való jog minimálisan, ha úgy tetszik, elhanyagolható mértékben csorbul, ezzel szemben ugyanakkor a vizsgált szabályozás a büntetőeljárás eredményességéhez fűződő államcél és társadalmi érdeket jelentős mértékben szolgálja. Az első gyanúsított kihallgatást megelőző szakaszban ... a védővel való érintkezés ... eleve nem szolgálhat más célt, mint – utasítások és tippek megadásán, illetőleg nevek és helyek megjelölésén keresztül – a cselekmény felderítésének és az elkövetők kézre kerítésének a megakadályozását.,,*

Sok órán át szavazott az országgyűlés, a 19-i ülésnap ténylegesen 20-án hajnali 4.15-kor ért véget a 2012-es költségvetés elfogadásával. Bár az államháztartási törvény szerint a fő számokhoz november 30. után már nem szabad hozányúlni, ezúttal a többség ezeket is átírta, a hiányt változatlanul hagyva. A korábban közölt 320 milliárd forinttal szemben nem egészen 200 milliárdos változás történt, kiadáscsökkentés és bevételnövelés – az utóbbi például a dohányáru jövedékiadó-emelésének előrehozatalából –, továbbá számos tételt fejezeti tartalékként befagyasztottak. A Költségvetési Tanács a zárószavazás előtt kritikusabb volt, mint a törvényjavaslat benyújtásakor: ezúttal mindhárom tag számos bizonytalanságot észlelt.

Új, sarkalatos törvényt hoztak a nemzetiségekről, valamint a helyi önkormányzatokról. Ez utóbbi kimondja: választott önkormányzati testület és polgármester mindenütt marad, de hivatal nem. A 2000-nél kevesebb lakosú településeknek közös hivatalt kell létrehozniuk úgy, hogy ahhoz legalább 2000 ember vagy hét település tartozzon. Az addiginál részletesebben szabályozták az önkormányzatok feladatait, gazdálkodásuk, hitelfelvételük, társulásuk szabályait. Egy másik új törvény állami kézbe vette Esztergom összes iskoláját, valamint a szociális központot, a múzeumot

és a kórházat, miután a várost szinte működésképtelenné tette a 2010 őszen független jelöltként, kétharmados többséggel megválasztott Tétényi Éva polgármester és a Meggyes Tamás volt polgármestert, országgyűlési képviselőt is tagjai közt tudó, többségben lévő önkormányzati FIDESZ-frakció között. A parlament leszavazta azt a szocialista javaslatot, hogy inkább oszlassák fel az esztergomi városi képviselőtestületet.

Számos újabb módosítással elfogadták a közoktatási törvényt, amelyre a név szerinti szavazásban nemet mondott Pokorni Zoltán volt oktatási miniszter (1998-2001), volt FIDESZ-elnök (2001-2002), az országgyűlés oktatási, tudományos és közoktatási bizottságának elnöke. Módosító indítványokról szavaztak a felsőoktatási törvényt illetően, és megismétlődött az, ami a közoktatási jogszabálynál történt: a vezető kormánypárt tekintélyes oktatási szakértőinek (Pokorni Zoltán, Pósnán László, Révész Máriusz, Pánczél Károly) több tucat javaslatát utasította el a többség, mert a szakértő – ténylegesen a kereszténydemokrata Hoffmann Rózsa vezette államtitkárság – nem értett egyet ezekkel.

Törvényt hoztak a megváltozott munkaképességűekről, jelentősen szigorítva a rokkantnyugdíjazás rendszerét. Átalakították a közsférában dolgozókat érintő jogi szabályozást: míg 2010 nyarán külön törvényt hoztak a kormánytisztviselőkről – így a köztisztviselői törvény hatálya alatt az önkormányzati hivatalnokok és a kormánytól független központi hivatalok dolgozói maradtak –, most egy új jogszabály „közszolgálati tisztviselők” megnevezéssel egységesítette a rájuk vonatkozó előírásokat.

Több törvényjavaslat részleteiről is döntött a parlament. A választási törvényben az addigi 750 helyett javasolt 1500-ról 1000-re csökkentették a választókerületenként és jelöltenként összegyűjtendő ajánlócédulák számát. Elutasították viszont azt, hogy a magyarországi lakóhellyel nem rendelkező szavazójogosultak – jelentős részben határon túli magyarok – listán kívül egy számukra létrehozott egyéni választókerület jelöltjeire is szavazhassanak. Ezt a kormánypártok körében igen nagy tekintélyt élvező Kövér László, az országgyűlés és a FIDESZ-választmány elnöke javasolta, mégis csak 56 szavazatot kapott, amelyek közül 40-et Jobbik-képviselők adtak le.

A pénzügyi stabilitásról szóló törvényjavaslat részeként a többség megszavazta, hogy *„Természetes személy nyugellátás fedezetére fizetett járuléka kizárólag a Nyugdíjbiztosítási Alapot illeti meg”*, és ez a járulék 10%. Az indoklás kimondta: *„A társadalombiztosítási nyugdíjrendszer hosszú távú fenntarthatósága, pénzügyi stabilitása és a hatálya alatt álló biztosítottak nyugdíjvárományainak biztosítása érdekében a javaslat megszünteti a kötelező magán-nyugdíjpénztári tagdíjfizetést.”* Annak a mintegy 100 000 embernek, aki 2010 végén ragaszkodott a magán-nyugdíjpénztári tagsághoz, ismét lehetővé tették a visszalépést az állami társadalombiztosítási rendszerbe, továbbá törölték azt a szabályt, hogy aki korábban nem lépett vissza, az ezzel kizárta magát a tb-nyugdíjjogosultságból.

A családvédelmi törvényjavaslatához elfogadták az ifjúsági bizottságnak azt a módosítását, hogy *„A kiskorú gyermek szülője köteles ... gyermeke felügyeletéről külön jogszabályban foglaltak szerint gondoskodni, amikor a gyermek éjszaka közterületen, szórakozóhelyen tartózkodik.”* Ez azért váltott ki nagy vitát, mert nem tesz különbséget a 14 vagy 16 évnél fiatalabbak és a 18. évüket hamarosan betöltő fiatalok között, hiszen a „kiskorú” fogalom mindegyiket lefedi.

Magyarországnak csatlakoznia kell a formálódó új uniós kormányközi szerződéshez, mert a centrumhoz kell tartozni, nem a perifériához, ez a nemzeti érdek – fejtette ki személyes véleményként Martonyi János külügyminiszter a Magyar Külügyi Intézetben. Kovács László (MSZP) volt külügyminiszter (1994-1998, 2002-2004) és volt uniós biztos (2004-2009) reagálása: egyetért, de a kormány tettei gyakran eltérnek a szavaitól.

December 20. A Médiatanács döntése értelmében megszűnt a Klubrádió Budapesten – vidéken már korábban –, frekvenciáját egy nemrég alakult, Autórádió nevű ismeretlen cég kapta meg. A pályázatot a hatóság úgy írta ki, hogy a sok zenét és főleg helyi híreket kínáló jelentkezőt részesíti előnyben, tehát a sok beszélgetőműsort sugárzó, közéleti-politikai témákkal foglalkozó adó

eleve hátránnyal indult. Gyurcsány Ferenc volt miniszterelnök Facebook-oldalán felháborodottan reagált: *„Meg fogtok bukni és megérdemlitek. Megbuktok, mert ostobák vagytok és erőszakosak. ... Becsuktátok a Klubrádiót. A demokratikus Magyarország egyik utolsó hangját. Mert nem bírjátok a nem általatok ellenőrzött nyilvánosságot. Mert azokat szeretitek, akiket meg lehet venni, akiket meg lehet félemlíteni, meg az önkéntes párthülyéket, a hátsó fertályotokba most bekéretszkedő [sic!] volt párttitkárokat, munkásöröket. A tudósítást meghamisító köztévét szeretitek. A valóság kiretusálását. Meg a kereskedelmi tévét, amely véletlenül se beszél, tájékoztat az ország közügyeiről... Mit gondoltok, mi lesz ennek a vége? Az ország népe csendben magára zárja az ajtót és szolgálisan behódol nektek? Tévedtek. Mélyen átélt szenvedélyes demokratikus felháborodással el fog zavarni benneteket.”* A médiahatóság szóvivője, Kiricsi Karola ezzel szemben 23-i nemzetközi sajtótájékoztatóján közölte: a Médiatanács *„átlátható, jogszerű és független eljárás során hozott döntést”* a frekvenciákról, a Klubrádió pedig politikai provokációt követett el, amikor a kiírásnak kevésbé megfelelő pályázatot adott be, miközben bel- és külföldi nyomást próbált gyakorolni a hatóságra. December 28-án az országgyűlésben Fónagy János (FIDESZ), a Nemzeti Fejlesztési Minisztérium államtitkára megismételte ezt: a Klubrádió rosszhiszeműen, tudatosan adott be gyenge pályázatot, hogy ne nyerhessen.

Ez egy „buta törvény”, amely miatt a költségvetés eszik 100-150 milliárd forintnyi adóbevételtől, az egyébként is nehéz helyzetben lévő magyar építőipar zsebéből pedig évi 200-300 milliárd forintot húz ki, mert elmaradnak a beruházások – ezt mondta cége, a TriGránit rendezvényén Demján Sándor, a kormánnyal jó kapcsolatokat ápoló nagyvállalkozó a plázastopról, amely a 300 négyzetméteresnél nagyobb áruházak építésének engedélyezését a nemzetgazdasági miniszter kezébe adta. Magyarország második leggazdagabb embere közölte: emiatt az ő vállalkozása is külföldön fog építeni.

December 21. Egy újabb nagy nemzetközi minősítő cég, a Standard and Poor's is a befektetésre nem ajánlott „bóvli” (spekulatív) kategóriába sorolta a magyar adósságot. Az S&P döntésének okai között megemlítette a magyar gazdaságpolitika kiszámíthatatlanságát és a jegybankelnök esetleges „lefokozását” lehetővé tevő törvényjavaslatot. A Nemzetgazdasági Minisztérium ezzel szemben úgy látta: a lépésnek nem magyarországi okai vannak, az az euróövezet válságának következménye, amelyet hazánk is megszenved.

Felháborodott közleményt tett közzé Tarlós István főpolgármester Matolcsy György nemzetgazdasági miniszternek címezve, miután annak ellenére nem sikerült találkozniuk, hogy a főváros vezetője szerint 2012 elején leállhat a BKV: *„Úgy tűnik, Ön nem veszi komolyan a budapesti tömegközlekedés problémáját és azt sem veszi komolyan, milyen veszélyeket rejthet ez magában az általam támogatott kormányra nézve is. ... Ön tegnapelőtt a Parlamentben olyan pénzeket is 'zároltatott' az Országgyűléssel a jövő évi költségvetésben, melyeket a kormány által aláírt támogatási szerződések alapján már ez évben folyósítottak is a Fővárosnak, hiszen azok az évi költségvetésben szerepeltek. ... Amennyiben Ön továbbra sem veszi komolyan a BKV működőképességét és Budapestet, Önt fogja terhelni a felelősség a következményekért. Mostani hozzáállásával Ön nem a városvezetést sérti meg, hanem a közel kétfélmillió budapestit, ami a kormánynak és a Miniszterelnök Úrnak biztos lehet benne, hogy nem célja.”*

Nem sokkal éjfél előtt megjelent az országgyűlés honlapján az új egyházi törvényjavaslat, amelyet – noha az alaptörvény a kormány kötelezettségévé teszi a végrehajtásához szükséges sarkalatos törvények benyújtását – Lázár János FIDESZ-frakcióvezető készített egyéni indítványként (másnap 23 további kormánypárti képviselő csatlakozott hozzá előterjesztőként), és amelynek tárgyalását alig több mint 12 óra múlva az országgyűlés el is kezdte. A szöveg megtartotta az Alkotmánybíróság által nem tartalma, hanem elfogadásának eljárása miatt megsemmisített, nyáron elfogadott jogszabály lényegét, így azt, hogy a törvény mellékletében fel

nem sorolt egyházak csak az országgyűlés egyedi döntése alapján őrizhetik meg e státuszukat. Igaz, ezeknek nem az illetékes miniszterhez kell folyamodniuk, hanem 1000 aláírással egyenesen a parlamenthez. Meglepetést keltett, hogy csak ugyanaz a 14 felekezet szerepelt a törvény erejénél fogva elismert egyházak között, amelyek az előzőben, noha többek között a két legnagyobb protestáns egyház, a reformátusok és az evangélikusok vezető testülete is kérte az összes ismert nagy világvallás hazai szervezeteinek felvételét a listára. A javaslat ugyanakkor az előzőhöz képest hosszabb időre szóló átmeneti szabályokat fogalmazott meg, fenntartotta az egyházi besorolásukat esetleg elvesztő szervezetek iskoláinak és szociális intézményeinek átmeneti állami finanszírozását, illetve megengedte, hogy e határidő lejártáig az állam az egyesületté alakuló intézményfenntartókkal is megállapodjon a további támogatásról. Rendezni javasolták a jelentős földművelést folytató krishnások helyzetét is: eszerint az egyházként megszerzett földtulajdont jogállásuktól függetlenül megtarthatták, bár egyébként egyesületeknek nem lehet termőföldjük.

December 22. A miniszterelnök elutasító választ küldött az Európai Bizottság elnökének, amely szerint az a két törvény, amelyet Brüsszel kifogásolt, megfelel az európai jogrendnek. Egy TV-interjúban (Hír TV) Orbán Viktor ezt mondta: *„Tudattam vele, hogy nincs mód, hogy halasztást engedjünk, mert az alkotmány január elsejével hatályba lép, ráadásul az új alkotmányban fontos építőkövek mindkét törvény. Ezek a törvények egyébként pedig nem tartalmaznak semmi olyat, amit neki jogában, módjában állna kifogásolni.”* Ezzel függhetett össze, hogy miután a magyar kormány bejelentette: januárban kezdődnek a hivatalos tárgyalások a nemzetközi szervezetekkel, válaszul az EB magyarországi képviselője ezt tette közzé: *„Egyelőre nem született döntés arról, hogy folytatódna-e, és ha igen, akkor mikor folytatódna a megbeszélések a magyar kormánnyal akár formális, akár informális keretek között az EU-tól és a Nemzetközi Valutaalaptól (IMF) kért esetleges pénzügyi segítségre vonatkozóan.”* A miniszterelnök szerint *„Nem kell ekkora feneket keríteni ennek a dolognak, nem hitelt akarunk felvenni, az ország áll a talpán az IMF nélkül is”*. Ezt pedig a Magyar Nemzetnek mondta pár nap múlva (23-án) Orbán Viktor: *„abban reménykedni szánalmas, hogy majd valakik leváltják nekik a miniszterelnököt”*.

Több ezren tüntettek Budapesten „a köztelevízió hírmanipulációi” és a Klubrádió frekvenciájának elvétele ellen, a sajtószabadságért.

December 23. Viharos Kossuth téri jelenetekkel kezdődött a zárószavazásokkal zsúfolt parlamenti ülésnap. A Lehet Más a Politika képviselői, akik előre jelezték, hogy radikálisabb módszerekkel szállnak szembe a demokráciát szerintük veszélyeztető lépésekkel, élőlánccal és önmaguk odaláncolásával próbálták megakadályozni, hogy a kormánypárti képviselők az autós bejáraton bejussanak az Országházba. Nekik szóló táblákat tartottak "Ugye nem árulod el a demokráciát?" felirattal, és hangoztatták: a többség történelmi bűnt követ el, ha megszavazza az új választási törvényt és bebetonozza az igazságtalan egykulcsos adót. "Ez a demokrácia súlyos sérelme" – ezt viszont az LMP-akcióról mondta Harrach Péter KDNP-frakcióvezető. A tüntető képviselők dulakodtak a rendőrséggel, egyúttal lemondva mentelmi jogukról – erre szabálysértésnél van lehetőség –, így rögtön el is indult ellenük az eljárás. A Demokratikus Koalíció néhány képviselője szolidaritását nyilvánította az akció iránt, köztük Gyurcsány Ferenc volt miniszterelnök, akit az LMP-képviselők nem fogadtak szívesen. Végül a rendőrség 43 tüntetőt, köztük 15 törvényhozót előállított a Gyorskocsi utcába – az LMP-seken kívül Gyurcsány Ferencet –, de rövidesen kiengedték őket. 11 önként velük ment MSZP-politikus, köztük Mesterházy Attila elnök ellen pedig a rendőri intézkedés akadályozása miatt indítottak eljárást. Később a Kossuth téren többezres kormányellenes tüntetés zajlott, míg Kósa Lajos FIDESZ-alelnök paródiának nevezte az ellenzék utcai fellépését.

Az ezek után elkezdődött ülésen – a legelejét kivéve – nem vett részt az MSZP és az LMP frakciója, valamint a függetlenek közé számító DK-csoport, így a kormánypártiakon kívül csak a Jobbik és néhány független szavazott.

Eldőlt egy vita a kormánytáboron belül: a kormánypárti képviselők csaknem egyhangúlag Kövér László házelnököt, volt titkosszolgálati minisztert (1998-2000), a FIDESZ választmányi elnökét támogatták a kormánnyal (Pintér Sándor belügyminiszterrel) szemben. A Nemzeti Információs és Bűnügyi Elemző Központ nevű új szervezetet nem sorolták be a nemzetbiztonsági szolgálatok közé és nem kapott igen széles adathozzáférési lehetőséget. (Kövér László érvelése: „...*a közvetlen elektronikus adatkapcsolat kiépítését az együttműködő szervek adatkezelési rendszerével túlzott nemzetbiztonsági kockázattal járónak ítéli és az adatbázis külső támadhatóságának megelőzése érdekében nem tartja indokoltnak*”). A polgári hírszerzést szintén nem helyezték át a külügyminisztertől a belügyminiszter irányítása alá, ahogyan ezt a kormány javasolta. Így végül a NIBEK rövidítésű szervezetet létre sem hozták, az ehhez szükséges módosító indítványt a zárószavazás előtt nem az előterjesztő belügyminiszter nyújtotta be, hanem Demeter Ervin, a nemzetbiztonsági bizottság FIDESZ-es alelnöke, 2000-2002-ben Kövér László utódja a miniszteri poszton.

Elfogadták a kereszténydemokraták által szorgalmazott családvédelmi törvényt, amelynek számos deklaratív jellegű pontját későbbi jogszabályoknak kell kibontaniuk. A családot – bírálói szerint túlzottan szűkítve – úgy határozza meg a törvény, hogy *„alapja egy férfi és egy nő házassága vagy egyenesági rokon kapcsolat, vagy a családbafogadó gyámság”*. Belekerült, hogy *„A magzat életét a fogantatástól kezdve védelem és tisztelet, valamint külön törvényben foglaltak szerint támogatás illeti meg.”* Részletesen szabályozták a szülők kötelességeit, ugyanakkor első ízben fogalmazták meg a gyerekek kötelességeit, például azt, hogy *„A ... tanköteles korú gyermek kötelessége, hogy képességeinek megfelelően eleget tegyen tanulmányi kötelezettségének.”* és hogy *„korának és fejlettségének megfelelően tartózkodjék az egészségét károsító életmódtól, valamint gondozása és nevelése érdekében szülőjével együttműködjön”*.

Megszavazták a gazdasági stabilitásról szóló törvényt, amelynek elhalasztását az Európai Bizottság kérte. Ez sarkalatos – csak kétharmados többséggel megváltoztatható – szabályként rögzíti egy egykulcsos személyi jövedelemadót és az adókedvezménnyel történő gyermektámogatást. Ugyanakkor 2015. január 1-ig halasztották annak a szabálynak a hatályba léptetését, hogy *„az államadósság megelőző évhez ... viszonyított növekedési üteme ne haladja meg a központi költségvetésről szóló törvényben meghatározott, a költségvetési évre várható infláció és bruttó hazai termék reál növekedési üteme felének a különbségét”*. Az ellenzék szerint ezzel a kormány felmentette magát az addig hirdetett államadósság-csökkentési kötelezettség alól, míg a kormány szerint a 2015-ig érvényes konvergencia-program előírásai sem kevésbé szigorúak. Növelték a Költségvetési Tanács hatáskörét – míg korábban úgy látszott, hogy a testület az előző összetételéhez és szabályozásához képest gyengült, ezúttal szinte vétőjogot kapott az országgyűléssel szemben a költségvetés megalkotásában. Azok a közgazdászok és ellenzéki politikusok, akik a KT gyengítését bírálták, ezzel kapcsolatban éppen ellenkezőleg azt mondták: ekkora jogokat nem kaphat a demokratikusan választott parlament fölött egy három – nem választott és e tevékenységében nem ellenőrzött – emberből álló testület, amelynek két tagját már ekkor, a legkésőbb 2013-ban várható MNB-elnökváltás után pedig minden tagját az Orbán-kormány helyezte (javasolta) tisztségébe, és bizonyára annak támogatója marad egy esetleges kormányváltás után is.

Törvénybe iktatták a kormány és a bankszövetség megállapodását, amely szerint a devizahitelek kedvezményes végtörlesztési lehetősége 2011 végével lezárult, a pénzüzetek pedig ezzel kapcsolatos veszteségeiket levonhatták a banki különadóból.

Az alaptörvény átmeneti rendelkezései közé iktatták azt, amit az Alkotmánybíróság 19-én alkotmányellenesnek nyilvánított, sőt ki is bővítették: a legfőbb ügyész nem csak kiemelt ügyekben, hanem általában jogot kapott arra, hogy ha az illetékes bíróságnak nagy a munkaterhelése, más bíróság előtt emeljen vádat, vagyis a vádhatóság választhasson egy adott ügyszámhoz bíróságot, miközben az a lehetőség is megmaradt, hogy az ilyen áthelyezést az Országos Bírósági Hivatal elnöke rendelje el ügyészségi javaslatra. Mivel ezeket az átmeneti rendelkezéseket az alaptörvény részének nyilvánították, 2012. január 1. után az Alkotmánybíróságnak már nincs joga ezt a rendelkezést kifogásolni, vagyis a nyári törvényt módosítás megsemmisítése csak tíz napig volt érvényben.

Megszületett a 2014-es választástól érvényes új választási törvény, amely az országgyűlés létszámát 386-ról 199-re csökkentette. Maradt a vegyes rendszer, de változtak az arányok: 106 egyéni választókerület mellett 93 mandátum jár a pártlistákról – ezekre szavazhatnak a magyarországi állandó lakhellyel nem rendelkező szavazójogosult állampolgárok is –, ám ha valamelyik nemzetiség listájáról sikerül valakinek mandátumot szereznie (ennek szavazói a pártlistákra nem szavazhatnak), akkor a pártlistákról annyival kevesebb képviselői hely jár. A választás egy fordulós lesz, és újdonság, hogy nem csak az egyéni kerületben alul maradt jelöltek szavazatai kerülnek kompenzációként pártjuk listájára, hanem a győztesekre adott voksokból is egy híján annyi, amennyivel megelőzte a második helyezettet. A törvény mellékleteként meghatározták az új választókerületek határait, és kimondták, hogy ezt is csak kétharmados többséggel lehet a jövőben megváltoztatni. A 23-án elfogadott törvények közül ez váltotta ki a leghevesebb ellenzéki tiltakozást, mert a bírálók szerint mind a választási rendszert, mind a választókerületi határokat tudatosan úgy határozták meg, hogy minél nehezebb legyen leváltani a 2010-ben többségbe került pártokat.

A többség megszavazta a szintén erősen vitatott új felsőoktatási törvényt is. Ez egyebek közt jelentősen csökkentette az államilag finanszírozott képzésben részt vevő hallgatók számát, kiterjesztve a költségtérítéses és az önköltséges képzést. Új elem, hogy az állam a jövőben szerződést köt az egyetemi hallgatókkal, mely alapján az állam által finanszírozott képzésben résztvevőktől akár vissza is követelhetik a képzés költségét, például ha a diplomázásuk utáni 20 évből legalább ötöt nem itthon dolgoznak le. Pokorni Zoltán, a FIDESZ vezető oktatáspolitikusa és az illetékes szakbizottság elnöke a közoktatáshoz hasonlóan ezt a jogszabályt is elutasította a szavazás során, és a 24-én megjelent Népszabadságban hosszasan sorolta szakmai kifogásait mindhárom oktatási témájú törvénnyel szemben. Nem értett egyet például azzal, hogy a nagyobb, intézményfenntartásra képes települések sem tarthatták meg iskoláikat. De miután Orbán Viktor miniszterelnök több kérdésben, köztük ebben a kereszténydemokrata vezetésű oktatási államtitkárságot támogatta, az ő „*súlya, a tekintélye, a bele vetett hit meghatározó volt*”.

Új szabálysértési törvény született, amely jelentősen szigorította mind a pénzbüntetési tételeket, mind a lehetséges elzárási időtartamokat. A hónapokkal korábbi módosítást az új szabályba is átvéve szabálysértéssé nyilvánították a "közbiztonsági tevékenység jogosulatlan végzését", amivel a Magyar Gárdához vagy az ahhoz kötődő Szébb Jövőért Polgárőr Egyesülethez hasonló kezdeményezéseket lehet megakadályozni, illetve megerősítették, hogy a "közterületen életvitelszerű lakhatás tilalmának megszegéséért" pénzbírságra és – mivel azt nyilván nem tudják kifizetni – elzárásra lehet majd ítélni a hajléktalanokat.

A csődtörvény módosítása során lehetővé tették, hogy a kormány „*a veszélyhelyzet kihirdetését megalapozó eseménnyel összefüggésben jogerősen kiszabott és határidőben meg nem fizetett környezetvédelmi bírságból eredő követelés vagy annak egy része ellenében, a követelés behajtása helyett*” tulajdonrészt vegyen, ha „*a pénzbeli teljesítés nem vagy csak részben lehetséges és arra a követelés összegét meghaladó vagyoni hátrány megakadályozása érdekében vagy kiemelt*

nemzetgazdasági érdekből kerül sor.” Ennek alapján részben vagy teljesen államosítható lett a Magyar Alumínium Rt., amely – ha a bírság csökkentéséért indított pert elveszti – nyilvánvalóan nem képes kifizetni a rá kiszabott összeget, fennmaradása ugyanakkor mind foglalkoztatási, mind iparpolitikai szempontból nyilvánvalóan nemzetgazdasági érdek.

Láng Zsolt FIDESZ-képviselő egyéni indítványára az állam „*kizárólagos gazdasági tevékenységének körébe tartozó*” tevékenységnek minősítették egyes közlekedési szolgáltatások mobiltelefonos kifizetésének lebonyolítását, és ez az alaptörvényre hivatkozva sarkalatos törvényi pont lett, tehát a jövőben is csak minősített többséggel lehet megváltoztatni. Így a parkolási díjat, az útdíjat és az állami vagy önkormányzati cégek által végzett vasúti, közúti, vízi közlekedés jegyeit 2012. október 1-től csak egy állami cég közreműködésével lehet mobiltelefonon kifizetni.

Az országgyűlés felfüggesztette Juhász Ferenc (MSZP) volt honvédelmi miniszter (2002-2006) mentelmi jogát, akit az ügyészség azzal gyanúsított, hogy jelentős vagyoni hátrányt okozó hűtlen kezelést követett el, amikor minisztériumi vezetők az ő jóváhagyásával aránytalanul olcsón vehették meg a szolgálati lakásukat. Első ízben adtak ki kormánypárti képviselőt közönséges bűncselekmény gyanújával: a vádhatóság szerint Horváth Zsolt (FIDESZ, Veszprém) jogosulatlanul végzett ügyvédi és jogtanácsosi tevékenységet. Mindkét érintett tagadta, hogy bűncselekményt követett volna el, és maga is tisztázni kívánta az ügyet a büntetőeljárásban.

Németh Lászlóné (Serényi Zsuzsanna), a Magyar Fejlesztési Bank vezérigazgató-helyettese lett a nemzeti fejlesztési miniszter december 23-tól a lemondott Fellegi Tamás helyett. Esküjét 28-án tette le az országgyűlés előtt. Korábban különböző cégeknél és pénzintézeteknél dolgozott, a legutóbbi szocialista kormányok idején (2002-2010) az OTP-nél volt ügyvezető igazgatóhelyettes. A politikában és a közvélemény előtt ismeretlen 58 éves menedzserő kinevezése meglepetést keltett, különösen miután kiderült, hogy bár van szakmai tapasztalata és jól tud angolul, nem végzett egyetemet vagy főiskolát. Volt, aki felidézte: Orbán Viktor 1998-as kormányalakításakor azt mondta, diploma nélkül senki nem lehet miniszter, és ezért az Ifjúsági és Sportminisztérium csak 1999. január 1-én alakult meg, miután a tárca élére jelölt Deutsch Tamás átvette jogászi oklevelét.

December 26. Baka András, a Legfelsőbb Bíróság elnöke 5 nappal távozása előtt az MTI-nek azt mondta: elmozdítása nyilvánvalóan jogellenes volt, bár nincs hazai fórum, amely ezt kimondhatná. Szerinte erre azért került sor, mert az elmúlt hónapokban nyilvánosan szót emelt a bíróságok alapvető európai jogelvei és ezen keresztül a jogállamiság védelmében. „*Kilóg a lóláb: azért változott a cégtábla [az LB neve Kúriára], hogy lecserélhessék a vezetőt, pedig Répássy Róbert igazságügyi államtitkár 2011. október 19-én az ATV-ben úgy fogalmazott: '...a Legfelsőbb Bíróságnak az elnevezése változik. Tehát ez a törvény biztosan nem teremt jogalapot arra, hogy megváltozzon a főbíró személye.'*” Baka András kijelentette: az új Országos Bírósági Hivatal elnöke egy személyben dönti majd el, ki lesz bíró, bírósági vezető Magyarországon, és ebben még formálisan sem kötik őt a bírói szervezetek javaslatai, ugyanakkor politikai felelőssége sincs, így teljességgel korlátlan, ellenőrizhetetlen hatalma lesz. Ráadásul sok új kinevezés vált szükségessé a bírói nyugdíjkorhatár leszállítása miatt, pedig „*diszkriminatív egyetlen év leforgása alatt mintegy 270 nagy tapasztalatú, tekintélyes bíró, a teljes bírói kar 10 százalékának kényszernyugdíjazása ... ez nyilvánvalóan alkalmas arra, hogy az egzisztenciális fenyegetettség érzésének felkeltésével megfélemlítse a bírói kart*”. Az LB távozó elnöke elégtétellel nyugtázta, hogy az Alkotmánybíróság december 19-i döntése „*teljes mértékben visszaigazolta alkotmányos aggályaimat, és javarészt a beadványomban kifejtett érvek alapján megsemmisítette a büntetőeljárás törvény általam kifogásolt rendelkezéseit*”. Hozzáfűzte: az már az Alkotmánybíróság teljes semmibe vételét jelenti, hogy ezen megsemmisített döntések egyikét az országgyűlés 23-án az alaptörvénybe iktatta.

December 27. Az MTVA rendkívüli felmondással, azonnali hatállyal elbocsátotta az MTV székháza előtt 17 napja éhségsztrájkoló két szakszervezeti vezetőt, akik a december 3-i híradós ügy, Lomnici Zoltán „kitakarása” miatt már a legfelső médiavezetők távozását követelték. A demonstráció számos konfliktussal járt: a résztvevőkre éjjel-nappal erős fényű reflektort irányítottak, és egy zárt irodából szóló hangszórón, nagy hangerővel két állandóan ismétlődő zeneszámot játszottak szintén 24 órán át. Az őket meglátogató Schiffer András LMP-frakcióvezető ezt kínzásnak minősítette és rendőrt hívott. Ezután jött az elbocsátás. Az MTVA közleménye szerint Nagy Navarro Balázs és Szávuly Aranka *"demonstrációjuk során folyamatosan provokálják a munkáltatót. Tudatosan jogszabályellenes magatartásukkal, tevékenységükkel megsértették a Médiatörvény és a Munka Törvénykönyve vonatkozó szabályait, politikai szerepvállalásukkal pedig semmibe vették a Közszolgálati Kódex előírását, mely szerint politikai ügyekben közéleti szereplést nem vállalhatnak, a nyilvánosság előtt véleményt nem nyilváníthatnak. Tevékenységükkel kifejezésre juttatták, hogy nem akarnak a közszolgálati médiában dolgozó munkavállalói közösséghez tartozni, ezért nem hagytak más lehetőséget a munkáltató számára, mint hogy éljen a rendkívüli felmondás munkajogi eszközével"*. Az MSZP és az LMP tiltakozott a lépés ellen. Ugyanezt tette az MTI Sajtószakszervezet, a Duna Televízió Üzemi Szakszervezet és a Független Rádiós Szakszervezet, amelyek szeruint a büntetés *„két, az éhségsztrájk eszközével a sajtószabadság tiszteletben tartásáért és a tisztességes közmédiáért küzdő szakszervezeti vezető”* ért.

Nyilvánosságra került, hogy Hillary Clinton amerikai külügyminiszter még december 23-án újabb levélben figyelmeztette kormánya *„jelentős és megalapozott aggodalmaira”* Orbán Viktor miniszterelnököt: az alkotmányreform során is meg kell őrizni az egyéni szabadságjogok, illetve a fékek és egyensúlyok rendszerét. A bíróságok függetlenségét, az egyházi törvényt és a sajtószabadságot érintő aggályok mellett új konkrét elemként megjelent a levélben a Klubrádió megszüntetése. Közben arról is hír érkezett, hogy Schmitt Pál köztársasági elnök Washingtonban, a magyar nagykövetség Mikulás-estjén a budapesti USA-nagykövet bírálataira így reagált: *„A kutya ugat, a karaván halad.”*

December 28. Az Alkotmánybíróság nem döntött a magán-nyugdíjpénztári rendszert fokozatosan felszámoló törvényekről, noha korábbi tervével ellentétben még egyszer összeült karácsony után, és olyan hírek terjedtek el, hogy lesz határozat. Mivel az AB ezzel befejezte 2011-es munkáját, 2012. január 1-től pedig az új alaptörvény és az új AB-törvény értelmében érvényüket veszítették a hozzá benyújtott korábbi beadványok, számos témában véglegessé vált, hogy nem született döntés: ilyen a „médi alkotmány”, a médiatörvény számos további része a december 19-én elbírálton kívül (például a médiahatóság létrejöttének módját és hatáskörét érintő panaszok) és sok egyéb.

„Az én mentalitásommal ez a dolog nem egyeztethető össze, ezért én ezt a dolgot támogatni nem tudom.” – ezt válaszolta Tarlós István budapesti főpolgármester Klaus Wowereit berlini kormányzó polgármesternek. A homoszexualitását nyíltan vállaló, férfitársával élettársi kapcsolatban élő német szociáldemokrata politikus a „melegolimpiára” hívta fel kollégája figyelmét, amelyet a helyszín megpályázása idején Demszky Gábor, a magyar főváros akkori vezetője támogatásáról biztosított. A szervezők közölték: *„a lesbikus, meleg, biszexuális és transznemű sportolók nemzetközi versenyét”* a mostani városvezetők álláspontjától függetlenül megtartják 2012. június 27. és július 1. között: Szerintük 3800 versenyző érkezik Budapestre, ami 1,5-1,8 milliárd forint bevételt hozhat az országnak. A Jobbik ezzel szemben az esemény betiltását követelte.

December 29. *„Együttműködésük hiányában az önkormányzat vezetői a Magyar Országgyűlés jogalkotási és a Magyar Kormány végrehajtási segítségét fogják kérni az ilyen és*

ehhez hasonló banki magatartás felülvizsgálatára és megszüntetésére, emellett az európai illetékességű és hatáskörű szervekhez fordulnak” – ezt írta a Lázár János országgyűlési FIDESZ-frakcióvezető által irányított hódmezővásárhelyi önkormányzat az Erste Banknak (elnök-vezérigazgatója, a magyarországi születésű és magyar állampolgársággal is rendelkező Jelasity Radován korábban a Szerb Nemzeti Bank elnöke volt), amelynek közreműködésével a város 2006-ban 69,4 millió svájci frank névértékű kötvényt bocsátott ki. Ez akkor 12 milliárd forintnak felelt meg, 2011 végén 17,5 milliárd forintnak. A levél szerint a pénzügyi intézet érdemi válasza hiányában „a város minden szükséges és lehetséges lépést megtesz a veszteség közös viselése érdekében, megfontolva a bírói út lehetőségét is”, mert úgy ítéli meg, hogy az ilyen esetekben sérül a szerződő felek egyenjogúsága, nem érvényesül a jóhiszemű joggyakorlás elve, felmerül a jogalap nélküli gazdagodás, az együttműködési kötelezettség és a kárenyhítési kötelezettség teljesítésének hiánya. Ezért bár kifizették az esedékes törlesztőrészletet, ez nem jelentette a követelés teljes körű elismerését, mert az önkormányzat azt követelte, hogy a bank „a közös kockázatvállalás jegyében” a veszteség egy részét vállalja át.

December 30. „A saját céljainkat kitűzzük, a saját céljainkat elérjük, és ha valaki jó tanácsokkal segít bennünket, azt megköszönjük, ha az utunktól el akar téríteni, akkor pedig udvariasan elhárítjuk” – mondta a miniszterelnök reggel a Kossuth rádióban a politikáját ért külföldi bírálatok kapcsán.

Sok határozattal zárta az évet az országgyűlés, amelynek utolsó napján nem vettek részt az MSZP, az LMP és a Demokratikus Koalíció képviselői, tiltakozásul az elfogadás előtt állt törvények tartalma ellen. A legfontosabb a „Magyarország Alaptörvényének átmeneti rendelkezései” című törvény volt, amely kimondta önmagáról, hogy „az Alaptörvény részét képezi”. Abból az elvből kiindulva, hogy „A mai magyar jogállam nem épülhet a kommunista rendszer bűneire.”, a jogszabály kimondta: „A demokratikus átmenet során jogi elismerést nyert Magyar Szocialista Párt a Magyar Szocialista Munkáspárt jogutódaként, a törvénytelenül felhalmozott vagyon örököséként, a diktatúrában vagy az átmenet során megszerzett illegitim előnyök hasznélvezőjeként, valamint régi és az új pártot összefűző, a pártvezetést is jellemző személyi folytonosság okán osztozik mindazon felelősségben, amellyel az állampárt terhelhető.” Gaudi-Nagy Tamás Jobbik-képviselő ebből kiindulva rögtön az MSZP felosztatását is követelte, ezt azonban szavazásra sem bocsátották, mert az alkotmányügyi bizottság elvetette.

Az elfogadott szöveg szerint „A kommunista diktatúra alatt elkövetett, a rendszer kiépítését és fenntartását célzó bűncselekmények üldözése nem volt lehetséges, amely lehetőség — a jogfolytonosságot megszakító alkotmányos fordulat híján — az első szabad választás után sem nyílt meg. Elmaradt a diktatúra vezetőinek felelősségre vonása, nemcsak jogi, de erkölcsi értelemben is.”. Ezért az úgynevezett Zétényi-Takács-törvényt megsemmisítő 1992-es alkotmánybírói határozatot felülbírálván kimondták: „Nem tekinthető elévültnek azoknak a törvényben meghatározott, a pártállam nevében, érdekében vagy egyetértésével a kommunista diktatúrában Magyarország ellen vagy személyek ellen elkövetett súlyos bűncselekményeknek a büntethetősége, amelyeket az elkövetéskor hatályos büntetőtörvény figyelmen kívül hagyásával politikai okból nem üldöztek.” Továbbá: „A kommunista diktatúra törvényben meghatározott vezetői részére az állam által jogszabály alapján biztosított nyugdíj vagy más juttatás törvényben meghatározott mértékben csökkenthető.”

Ezen kívül „a kommunista diktatúrával kapcsolatos emlékezet állami megőrzése érdekében” létrehozzák a „Nemzeti Emlékezet Bizottságát”. Ugyanaznap külön törvény is született „az emberiesség elleni bűncselekmények büntetendőségéről és elévülésének kizárásáról, valamint a kommunista diktatúrában elkövetett egyes bűncselekmények üldözéséről”.

Az átmeneti alaptörvényi rendelkezések közé bekerült a következő is: „Mindaddig, amíg az államadósság a teljes hazai össztermék felét meghaladja, ha az Alkotmánybíróság, az Európai Unió Bírósága, illetve más bíróság vagy jogalkalmazó szerv döntéséből az állam által teljesítendő olyan fizetési kötelezettség fakad, amelynek teljesítésére a központi költségvetésről szóló törvényben e

célra előzetesen meghatározott összeg nem elegendő, és a hiányzó összeg a kiegyensúlyozott költségvetési gazdálkodás követelményének sérelme nélkül a központi költségvetésről szóló törvényben más célra meghatározott összeg terhére sem pótolható, tartalmában és elnevezésében is kizárólag és kifejezetten az e kötelezettség teljesítéséhez kapcsolódó, a közös szükségletek fedezéséhez való hozzájárulást kell megállapítani.”

Elfogadták az Alkotmánybíróság által megsemmisített egyházügyi törvény helyébe lépő újat, amely ellen a szavazás idején keresztény kisegyházak tüntettek az Országház előtt. A december 21-i tervezethez képest változást jelentett annak kimondása, hogy a 14 eleve elismert egyház közé nem tartozó egyesület *„akkor ismerhető el egyházként, ha tanai és tevékenységei nem sértik az ember testi-lelki egészséghez való jogát, az élet védelmét, az emberi méltóságot”*. A legalább 100 éves nemzetközi működésen kívül az is elegendő, ha Magyarországon 20 éve működik egyházként egy csoport. Az országgyűlés önmagának is határidőt szabott: február 29-ig el kell dönteni, mely kérelmezőket ismeri el egyházként.

Megszületett a Magyar Nemzeti Bankról szóló jogszabály. Az eredeti kormányjavaslathoz képest számos ponton módosították, kifejezetten az Európai Központi Bank bírálataira hivatkozva, és több helyen nyomatékosabbá tették a jegybank függetlenségéről szóló részeket. Ahhoz azonban ragaszkodott a többség, hogy az MNB alelnökeinek és a Monetáris Tanács tagjainak számát – a jegybankelnök egyetértése nélkül is – növelhessék. Az alaptörvény átmeneti rendelkezései között pedig elfogadták az MNB és a PSZÁF összevonásának elvi lehetőségét, bár a kormány hangsúlyozta, hogy jelenleg nincs ilyen terv. A Magyar Nemzeti Bank közleménye szerint az új törvény *„veszélyezteti a magyar gazdaság stabilitását, ezért súlyosan sérti Magyarország érdekeit”*, ugyanis *„a Magyar Nemzeti Bank mindezülig pártpolitikai befolyástól függetlenül, szakmai megfontolások alapján, az ország egészének érdekében végezte munkáját”*, az új jogszabályok viszont *„összeegyeztethetetlenek a jogbiztonság elvével és lehetőséget teremtenek arra, hogy a kormányzat saját rövid távú politikai céljainak érdekében befolyásolja a jegybanki döntéshozatal folyamatát”*.

Megváltoztatták az országgyűlés házszabályát: megszüntették az ellenzéknek mint kisebbségnek azt a vétőjogát bizonyos eljárási kérdésekben, amelyet 1994-ben a 72%-os parlamenti többséggel rendelkező MSZP-SZDSZ koalíció adott meg. Így 2012-től négyötödös helyett kétharmados többséggel – tehát a jelen ciklusban egyedül a kormánypártok támogatásával is – lehet törvényjavaslatokat kivételes sürgős eljárásra utalni, vagyis korlátozott vitával, nagyon gyorsan végigvinni a benyújtástól az elfogadásig. Ezzel a benyújtó kormánypárti képviselők szerint *„egyszerűbbé, átláthatóbbá válik a gyorsított ütemű törvényalkotás”*, az ellenzék viszont jogainak durva korlátozását látta a módosításban.

December 31. A köztársasági elnöknek sikerült minden új törvényt az év vége előtt kihirdetnie, kivéve a munka törvénykönyvét és a szabálysértési törvényt, amelyek nem 2012. január 1-én léptek hatályba. A 30-án megszavazott jogszabályok Szilveszter napján, szombaton este hét órakor, öt órával a hatályba lépésük előtt jelentek meg a Magyar Közlöny honlapján. Az év utolsó három napján a hivatalos lapnak öt számát adták ki, összesen 2600 oldal terjedelemben, ami a törvényeken kívül számos rendeletet és határozatot is magában foglalt. 2011-ben minden korábbinál több törvényt fogadott el az országgyűlés: az alaptörvényt és annak átmeneti rendelkezéseit (ezeket nem számozták), valamint a 2012-ben kihirdetett két törvényt is beszámítva 215-öt.